

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Praznična beseda

Leto 1983 se izteka. Leto presenečenj, razočaranj, leto krize, leto spoznaj, leto zorenja in dozorevanja. Končno smo spoznali, da brez nič ni nič, da je pamet le boljša kot žamet, da je dolgove težko plačevati, nespatne pa še stokrat težje. Spoznali smo, da je brezbržnost do vsega okoli nas (brigali smo se le vsak zase) pripeljala tako daleč, da so eni odločali, da pa vsi nosimo težke posledice množice napravnih odločitev. Sedaj plačujemo in se bomo plačevali, tudi rod, ki pride za nami, ker nismo bili dovolj pozitivni in pozorni.

Račun je težak 20 milijard dolarjev, vsak od 20 milijonov Jugoslovjanov je zadolžen za 1000 dolarjev. To poudarjam zato, da bi vsi, ki se še ne zavedajo težkega bremena, spremenili svoj odnos do dela, da bi v naslednjih letih vsi z maksimalnimi naporci skušali premostiti prihajajoče nove in nove težave. Kar najskrbnejše bomo morali gospodariti s tistim, kar bomo imeli: vlagati denar in znanje tja, kjer bo dajalo trajnejše pozitivne rezultate. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi pri tako rodovitni zemlji ostali stotisoči hektarov nju neobdelanih, prehrambene pridelke pa bi zaradi tega morali uvažati za devize. Če kdo noče ali ne more obdelovati zemlje, naj jo dă tistem, ki jo hoče in zmore.

Milijon brezposelnih v Jugoslaviji pritiska na vrata tovarn. S svojim delom jim moramo omogočiti zaposlitev, odpirati moramo nova delovna mesta, da se bodo sposobni mladi (solani) kadri lahko izkazali in z nimi skupaj pomagati premagati gospodarske težave. Zato tudi skupnost ne more biti brezbržna do tega izjemno težkega problema, predvsem za tistega, ki nima zagotovljene življenske eksistence.

Stabilizacija ne pomeni zapiranje lastne delovne organizacije, občine, republike, ne pomeni stagniranje in čakanje, da burja okoli nas pomine. Stabilizacija pomeni stahovit organizacijski, delovni, politični in poslovni napor za hitrešji napredek družbe kot celote, gospodarstva pa še posebej. Kajti živeti in delati moramo in se plačati dolgove za nazaj, obenem pa z izostrenim posluhom kritično nadzirati vse, kar se dogaja okoli nas. Lepim besedam ne gre nasedati in še manj verjeti samo lepim in zato varljivim ocem! Če delavec – samoupravljalec nosi vse posledice dobrih in slabih, pravilnih in napačnih odločitev, potem naj dejansko tudi odloča. Potem ne bo nobenih iskanj, kdo je odgovoren: samoupravljalci bodo pravega kaj hitro našli, pa naj rotira na štiri ali pa vsako leto! Samoupravljalci so danes še kako zainteresirani za dobro gospodarjenje in jim administrativni ukrepi prej jemljojo iniciativo kot pa da bi jo pospeševali. Limitiranje vsega možnega in mogočega degradira samoupravljanje v njegovo protislovje. Od kdaj je od stvarnosti odmaknjen birokrat bolje vedel kaj in koliko je prav in primerno kot delavec – samoupravljalec, katerega življenski interes je kvalitetna proizvodnja, solidno poslovanje in trdna delovna organizacija, kar je pogoj in osnova za zdravo gospodarstvo.

Leto, ki prihaja, bo še težje. Primanjkovalo bo deviz in dinarjev in le najbolj sposobni in vitalni kolektivi se bodo lahko kar najhitreje prilagodili novim, še težjim pogojem gospodarjenja. Le kolektivi, ki so že dostenj vlagali v znanje in napredek (razvoj), v nove proizvode in novo tehnologijo, bodo poplačani za svoje modro ravnanje.

Stanje je dokaj resno, vendar v doslednem izvrševanju sprejetih programov ter v bratstvu in enotnosti med vsemi narodi in narodnostmi Jugoslavije, ki pomeni medsebojno spoštovanje in razumevanje, vidim tudi izhod iz krize, naš ponovni vzpon za srečo te in bodočih generacij.

Kljub vsem težavam, ki nas vse čakajo, pa upam in želim, da še naprej ostanete zvesti našemu gorenjskemu Glasu. Drug drugemu smo še kako potrebni!

Naj nam bo mirno, a delovno intenzivno leto 1984.

Igor Slavec

Najboljši gorenjski športniki

Uredništvo Glasa je tudi letos vedlo tradicionalno anketo za izbor najboljšega gorenjskega športnika v letu 1983. Slovenski športni novinarji, gorenjski telesokulturni delavci, člani uredništva Glasa in sodelavci naše športne rubrike so za najboljše izbrali: smučarko Alpetoura iz Škofje Loke Nušo Tome za najboljšo športnico, plavalca Boruta Petriča iz Kranja za najboljšega športnika in blejski veslaški par Krašovec-Janša za najboljše moštvo. Več o njih pišemo na 14. strani.

Franc Puhar-Aci novi predsednik

Kranj – V petek, 23. decembra je bil na seji Medobčinskega odbora Zveze združenj borcev NOV za Gorenjsko izvoljen nov predsednik; tokrat je bil za to funkcijo imenovan predsednik Občinskega odbora ZZB NOV Kranj Franc Puhar-Aci. Funkcija predsednika medobčinskega odbora zveze borcev ni vezana na temveč na občino. Letos je Škofjo Loko prišla na vrsto občine Kranj. Leto dni bo kranjski predsednik skrbel za povezano delo v delu borcev v posameznih gorenjskih občinah. D. D.

Prejeti zvezna in slovenska resolucija

Večja proizvodnja in izvoz

Zvezni resoluciji je zapisano, da bo družbeni proizvod prihodnje leto večji za 2 odstotka, industrijska proizvodnja za 3 in kmetijska za 2, izvoz za 16, od tega konvertibilni za 20 – V Sloveniji bi družbeni proizvod enako porastel, proizvodnja za odstotek 1, izvoz pa za 15 oziroma 20 odstotkov.

Vzvezni skupščini, kjer sta v torej sedala dva zabora, so sprejeli resolucijo o gospodarski politiki Jugoslovije v prihodnjem letu s spremljajočimi dokumenti, spremenili in dopolnili zakon o deviznem poslovanju in ekonomskih odnosih s tujino in dopolnili so tudi novega zveznega ministra za finance.

Resolucija predvideva, da se bo družbeni proizvod prihodnje leto povečal za 2 odstotka, za prav toliko naj bi se povečala kmetijska proizvodnja, industrijska proizvodnja pa naj bi bila večja za 3 odstotke. Glavna naloga je izvoz, ki naj bi ga povečal za 16 odstotkov, od tega izvoz v konvertibilno področje za 20 odstotkov. Uvoz naj bi bil prihodnje leto za 7 odstotkov večji od letosnjega, zaposlenost bo večja za 2 odstotka, čemer naj bi zaustavili upadanje produktivnosti dela. Naložbe v osnovni sredstva naj bi bile manjše za 10 odstotkov, skupna in splošna poraba naj bi se selektivno zmanjšali za 6 odstotkov, pri čemer naj bi zaustavili upadanje realnih osebnih dohodkov.

Resolucijo je delegatom obeh zborov predstavila predsednica zvezne izvršnega sveta Milka Planinc, ki je med drugim dejala, da razvojni dokument prihodnjega leta ne opredeljuje samo gospodarske politike, starveč določa tudi smeri celotnega družbenoekonomskega razvoja, saj inspirira na uresničevanje programa gospodarske stabilizacije.

Od spremljajočih planskih dokumentov, ki so jih v torem sprejeli, ve-

Velika škoda na Kravcu – V noči s 26. na 27. december je divjal na Kravcu silen vihar, ki je povzročil pravo razdejanje. Vrtinci vetrov so lomili in podirali dreve, zapletali sedeže žičnic, dvigali kritino z žičniških objektov, poškodovali pročelje in okna doma na Kravcu ter povsem razkrili ostrešje in poškodovali fasado planinskega doma na Gospincu. Le-ta je tudi utrel največjo škodo, po grobih ocenah zavarovalnice kar okrog 1,5 milijona dinarjev. Planinsko društvo Kranj, ki je letos že moralno popraviti del poškodovanega ostrešja v spomladanskem neurju, zaskrbljuje zagotovitev tako velike vsote denarja za odpravo škode. Pri zasiplenem popravilu ostrešja stavbe so jim takoj prisločili na pomoč delavci kranjskega Gradbinca, pripadniki armade, alpinisti in gorski reševalci, temeljite obnove strehe pa se bodo lotili po praznikih. (S) – Foto: S. Saje

Naslednja številka GLASA, ki bo obenem tudi prva v letu 1984, bo izšla v petek, 6. januarja.

Srečno, zdravo, uspešno
in zadovoljno leto 1984
želijo

delavci Časopisnega podjetja GLAS

SREČNO
1984

MERKUR KRAJN

V prihodnje še bolj povezani

Beli pri Preddvoru — V torek, 27. decembra, so se na skupnem delovnem sestanku v domu družbenih organizacij na Beli pri Preddvoru zbrali člani odščora Kokrškega in Gorenjskega odreda. Oba odbora sta podala svoje poročilo o delu v preteklem letu in nakazala bodoče naloge. Enotni so si bili, da bi v prihodnje svoje delo in akcije še bolj povezali, da bi številne obletnice, ki bodo prihodnje leto, praznovali čim številčnejše, a tudi čim ceneje. Borci naj bodo za zgled v racionalnem in stabilizacijskem obnašanju v naši družbi, so poudarili.

Osrednja naloga odbora Gorenjskega odreda je še vedno pisanje kronike odreda, pa tudi postavljanje spominskih obeležij njegovih zmagovalcev. Na leta do sedaj so postavljali obeležja le številnim padlim. Naj se ve, kje je odred doživljal tudi svoje zmage. Nočajo mogočnih spomenikov, le majhna obeležja, ki bodo mimoideče spomnila na dogodek izpred štirideset let. Ena najpomembnejših nalog je tudi prenašanje tradicij naše borbe na mlade, toda ne le borbenih tradicij, poudarjajo borci, mlaadi naj se ob borceh uče tudi človeških vrlin,

požrtvalnosti, pridnosti in odgovornosti. Te vrline so v današnjem času še kako pomembne. Člani odbora Gorenjskega odreda pripravljajo enoten program dela za šole in pošodne enote, ki nosijo njihovo ime: osnovna šola Gorenjskega odreda v Žirovnici, pohodna enota Kranjske gimnazije in osnovne šole v Vodicah ter taborniki osnovne šole v Cerknici. Nič manjšega pomena pa ni prenašanje borbenih tradicij na novo generacijo partizanov — na Teritorialno obrambo.

Odbor Kokrškega odreda se bo letošnje leto pripravljal na praznovanje 40-letnice ustanovitve odreda, ki je bil formiran 27. avgusta 1944 v Dragi. Praznovanje bo verjetno oktoberja 1984 v Gozu, kjer so borce Kokrškega odreda kot doma, saj se tu srečujejo vsako leto, srečanje v Begunjah pa bodo odložili za leto 1985, ko bo njihov odred praznoval 40-letnico osvoboditve Begunj.

Člani odbora Gorenjskega in Kokrškega odreda so tudi predlagali, da bi gorenjski borci delovali enotne. Vsi skupaj so bili gorenjski borci, pa naj je bil to Gorenjski, Kokrški odred, Prešernova brigada.

Svoji delovni organizaciji je začel program, ki se ga je zvesto držalo do konca: Projekt mora biti osnova gorenjskega gradbeništva. Zastopan mora biti na vseh področjih Gorenjske in ne zaprt v ozke meje.

V dveh desetletjih so delavci Projekta pod njegovim vodstvom zgradili specializirane obrate na Kokriču, gramoznicu in betonarno na Polici, poslovno stavbo v Kranju, baze v Kamniku, Tržiču in na Jesenicah. Obenem s proizvodnimi in poslovнимi objekti so rasli tudi samski domovi, menze, stanovanja.

Istočasno z materialno bazo je gradil tudi poslovni sistem in organizacijo dela, ki sta bile ob Kopričevem odhodu v pokoj leta 1989 nedvomno med najboljšimi v republiki. Projekt je med gradbeniki užival velik ugled.

Naštetni uspehi so nedvomno posledica močne osebnosti in klenega značaja pokojnega Kopriča. Zahteval je dosledno uresničevanje sprejetih sklepov. Prav po vojaško discipliniran do sebe je zahteval red in disciplino tudi od drugih. Bil je marljiv, skromen, pošten. A za tem špartanskim oklepom se je skrivalo mehko srce. Vsakomur, ki je bil v stiski, je pomagal po svojih močeh. Nihče pri njem ni prisilil zaman.

Bogato je bilo tudi njegovo družbenopolitično delo. Član Zvezde komunistov je bil od leta 1948. Bil je član nekdanjega mestnega ljudskega odbora in njegovih komisij. Veliko skrb je posvečal stanovanjskim vprašanjem mesta Kranja. Kot izreden ljubitelj narave se je vseskozi ukvarjal z lovom, deloval je tudi pri številnih lovskih organizacijah.

Bil je človek, zvest svojim delavcem, zato je spomin nanj še danes, številnost let po njegovem odhodu v pokoj, živ in neškaljen.

Slava njegovemu spominu!
Sodelavci

Milan Koprivec

7. decembra 1983 je v Kranju umrl Milan Koprivec, dolgoletni direktor Splošnega gradbenega podjetja Projekt Kranj, eden najvidnejših kranjskih gospodarstvenikov, zavzet družbenopolitični delavec.

Milan Koprivec je bil rojen 23. maja 1902 v Zagorju ob Savi v napredni družini. Odločil se je za gradbeniški poklic in končal srednjo tehnično šolo. A v težkih predvojnih časih ni dobil dela, zato je stopil v aktivno vojaško službo. Zaradi velikih sposobnosti se mu je obetala bleščeca kariera. Ob porazu in predaji stare vojske je bil silno razočaran. Do kapitulacije italijanske vojske je bil v vojnem ujetništvu, kasneje je bil politični ujetnik v Dachauu. V teh težkih trpljenju je dokazal, da je bil resničen rodoljub, ki se ni pustil zlomiti.

Ko se je po osvoboditvi vrnil v domovino, s je zaposlil v gradbeništvo. Delal je na raznih delovnih mestih v Gradisu, ob koncu vojne kot vodja enote v Kamniku.

Leta 1949 je postal direktor Splošnega gradbenega podjetja Projekt v Kranju. Tu se je začelo najbolj plodno in ustvarjalno razdobje v njegovem življenju.

Živeti v miru

Smrtonosne rakete z jedrskimi naboji na Vzhodu in Zahodu Evrope — za čigavo srečo? Trejta svetovna vojna — zadnja vojna.

Priča smo novemu, skrajno nevarnemu kopičenju najbolj strašnih orožij na evropskih tleh. Obe super-sili Sovjetska zveza in Združene države Amerike svoje jedrske rakete premeščata v Evropo. Vsi ljudje, ki se zavedajo možnosti vsespolnega uničenja vsega človeškega na zemlji protestirajo — vendar vse skupaj nič ne pomaga, obe vojni mašineriji se z dneva v dan pomikata bliže druga drugi... Glubi za proteste, upe, prošnje in molitve ter zahteve za mir milijonov ljudi vseh kontinentov, za svobodno življenje, za srečno življenje sedanjih in bodočih generacij, za ohranjevanje življenja na zemlji.

Mnogi razumni politiki že dalj časa opozarjajo na možne nepravilne akcije, kajti danes se v slabotnih človeških rokah nahajajo tisoči megaton jedrskega orožja, ki lahko, če bi se nerazumno uporabil, privede v vprašanje sposobnosti našega krhkega planeta, na sebi se nosi človeška življenja.

Ko so nekoc vprašali slavnega znanstvenika Alberti Einstein, s kakšnim orozjem: Že bodo bili v trejti svetovni vojni, je odgovoril: Že tretjo svetovno vojno ne vem točno, ali v tretji sigurno le s kamnitimi sile... Toda to je bilo že davno. Današnji znan-

stveniki predvidevajo mnogo hujše posledice: »V slučajni jedrski vojni bi bila na najboljšem tista milijarda ljudi, ki bi bila takoj mirtva, v mikrotrenutku eksplozije spremenjena v leteči pepel. Dve milijardi ljudi bi za tem umiralo v agoniji dneve in tedne. Ena milijarda ljudi bi preživelata, a bi kasneje umrlo od gladu in mraza. Eksplozije bodo povzročile več kilometrov debelo dimno zaveso, ki bo prepričala le do pet percentov sedanje toplice sonca. Temperatura na zemlji bo padla na — 20°C. Zrak bo strupen, požari bodo počašeni, saj bo zmanjšalo kisika...«

Einstein se je zmotil, nobene četrte svetovne vojne ne bo, ker na zemlji ne bo več življena.

Mislim, da je zdajšnji trenutek tisti pravi, ko moramo vsi zahtevati od OZN in njenih članic pravico za vse ljudi svobodno živeti s pravico do življenja tudi še nerojenih novih rodov. Proč z raketami, uničite jedrsko, kemična in druga orožja, kajti...

»Velika Kartagina je vojevala tri vojne. Po prvi je bila še močna, po drugi so v njej še obnovili življenje. Po tretji je ni bilo več.«

Igor Slavec

steveniki predvidevajo mnogo hujše posledice: »V slučajni jedrski vojni bi bila na najboljšem tista milijarda ljudi, ki bi bila takoj mirtva, v mikrotrenutku eksplozije spremenjena v leteči pepel. Dve milijardi ljudi bi za tem umiralo v agoniji dneve in tedne. Ena milijarda ljudi bi preživelata, a bi kasneje umrlo od gladu in mraza. Eksplozije bodo povzročile več kilometrov debelo dimno zaveso, ki bo prepričala le do pet percentov sedanje toplice sonca. Temperatura na zemlji bo padla na — 20°C. Zrak bo strupen, požari bodo počašeni, saj bo zmanjšalo kisika...«

Einstein se je zmotil, nobene četrte svetovne vojne ne bo, ker na zemlji ne bo več življena.

Mislim, da je zdajšnji trenutek tisti pravi, ko moramo vsi zahtevati od OZN in njenih članic pravico za vse ljudi svobodno živeti s pravico do življenja tudi še nerojenih novih rodov. Proč z raketami, uničite jedrsko, kemična in druga orožja, kajti...

»Velika Kartagina je vojevala tri vojne. Po prvi je bila še močna, po drugi so v njej še obnovili življenje. Po tretji je ni bilo več.«

Igor Slavec

Koroški, Škofjeloški odred ali Jezniško-Bohinjski odred. Pred njimi so skupne akcije, skupne naloge. Zato naj bi v prihodnje delovali združeni in naj bi bilo delo odborov enotno.

Skupne delovne seje na Beli so se udeležili tudi predstavniki šol, s katerimi sodelujejo člani odbora Gorenjskega in Kokrškega odreda.

D. Dolac

Slovenci na Koroškem

V kolesnicah stalnega boja

Izeka se leto 1983 in naša narodna skupnost na Koroškem analizira, kaj jim je prineslo to leto.

Brez dvoma je bilo leto 1983 leto trdega boja za narodnostne pravice, leto akcij in dokazovanj, da manjšina živi in ustvarja, da manjšina še zdaleč ni nekakšna koroška zanimivost, kot skušajo dopovedovati nekateri, temveč enakopraven ustvarjalec napredka dežele. Zato so upravičene njezine zahteve po popolni enakopravnosti. Tudi letos jim je bila velikokrat obljubljana, obenem pa je mršljalo besed s strani koroških in deloma tudi avstrijskih vodiljev, da so redke dežele na svetu, ki imajo manjšinsko vprašanje tako vzorno rešeno.

Mnogo dokazov, da so manjšinske pravice večkrat le suhoparen papir brez življenja, je prineslo leto 1983. Omenjam le nekatere. Na sodišču so se znašli nekateri Slovenci, ki so javno povedali, da so jim pravice kratene. Grobo so bile zavrnjene nekaterne zahteve po enakopravni uporabi slovensčine v javnem življenju in namestitvi dvojezičnih napisov celo tam, kjer je to dovoljeno na osnovi zakona iz leta 1976. Najbolj boleče za našo narodnostno skupnost na Koroškem pa so zadnje zahteve po oblikovanju posebnih šol za Slovence, ker se morajo menda tam, kjer je dvojezični potuk, nemškogovoreči otroci boriti za enakopravnost. Slovenci naj bi imeli po tej logiki pravice celo preveč. Uveljavitev takšnih stališč bi bila nova krnitve pravic manjšinskega naroda. Konec concev pa tudi zadnji pogovori med zastopniki Slovencev in vlado še niso dali očitljivih rezultatov, čeprav so prav Slovenci sami dali kopico predlogov, kako čim bolj popolno in vsebinsko uresničiti 7. člen državne pogodbe.

Zato danes stojimo pred odločilnim vprašanjem, ali bomo v dolegnem času zabeležili konkretni rezultati glede dvojezičnih otroških vrtcev, trgovske akademije, radia in televizije, ali pa bomo morali spremniti politiko odnosa do vlade, je v predzadnjem številki Slovenskega vestnika zapisal predsednik Zvezde slovenskih organizacij na Koroškem inž. Feliks Wieser. Zveza se priznava k politiki enakopravnega dialoga. Toda, ta politika mora dati konkretni rezultate. Ker pa teh ni bilo, med Slovenci narašča število tistih, ki terjajo odločnejšo politiko...

J. Košnjek

Podelili Pantzovo nagrado

Plavžarju najvišje priznanje

V Železarni so se odločili, da letos dobi najvišje priznanje za življensko delo na področju metalurgije inženir Ladislav Šketa — Veliko odličnih zamisli za večjo proizvodnjo in manjše stroške

Dobitnik Lambert Pantzove nagrade je inženir metalurgije Ladislav Šketa

Jesenice — Že nekaj let v jeseniški Železarni podeljujejo Inž. Lambert Pantzovo nagrado za življensko delo na področju metalurgije. Letošnji dobitnik najvišjega priznanja, je inženir Ladislav Šketa, vodja temeljne organizacije združenega dela plavž.

Inženir Ladislav Šketa je že dolga leta v jeseniški Železarni, ob plavžu, po rodu pa je iz Maribora. Že leta 1941 se je vključil v odpor in bil zaradi svoje napredne misli več let zaprt. Podelili so mu medaljo za zasluge in orden dela z zlatim vencem.

V jeseniški Železarni ni le vzorno vodil proizvodnjo in skrbel za organizacijo dela, temveč je posredoval vrsto predlogov za izboljšanje proizvodnje in večjo kvaliteto dela. Že leta 1966 so po njegovem predlogu začeli dodajati mazut v šobe, s tem pa se je zmanjšala poraba koksa in znižali stroški. Prav tako so po njegovih zamisli povečali višino treh cowperjev in omogočili višje temperature vpihanega zraka v plavž.

Po njegovem predlogu so uresničili projekt za spremembo profila plavžev in povečanje števila pihalic. Rezultat te zamisli je bilo 12-odstotno povečanje proizvodnje in ponovno zmanjšanje specifične porabe koksa. Tehnologija plavžev se je izboljševala, prav tako njihova ekonomičnost.

Ko se je profil plavžev spremenil, se je povečala tudi življenska doba obzidave za 35 odstotkov oziroma za leto in pol. Nadaljnji Šketovi predlogi so omogočili spet večjo proizvodnjo za okoli 7 odstotkov.

Tudi na področju aglomeracije in pripravi vložka za plavž je bila pomembna njegova beseda, saj se je povečala produktivnost, omogočila racionalnejša poraba koksa in boljša kontinuiteta dela. Zmanjšali so se zastoji in vzdrževalni stroški, izboljšalo čiščenje plavžnega plina, kar je velik prispevek za varstvo zraka in okolja.

Ladislav Šketa je dokazal, da se tudi o zastarelih tehnoloških postopkih da dosegi dobre rezultate.

In kaj pravi dobitnik Lambert-Pantzove nagrade, inženir metalurgije Ladislav Šketa:

»Priznanja sem vesel, saj so se ob plavžu zaradi prizadevanja vseh v minih letih zares izboljšali pogoji dela in povečala kvalitetna proizvodnja. Morda je ironija ali pa tudi ne, da plavžev ob novi elektroeklarni ne bo več, nagrada pa prihaja prav v tem času. Mislim, da naj do obratovanja nove elektroeklarni vsi agregati Železarne, ki so predvideni, da jih ustavijo, delajo s polno zmogljivostjo, tudi plavži, ki so v metalurškem svetu ni več. Naši plavži morajo dobro delati, da se bo elektroeklarna sploh lahko zgradila, saj so osnova za nemoteno, dobro in kvalitetno delo vseh drugih obratov.«

Tehnološki pogoji dela na plavžu so res slabši, a ne bolj kot v drugih obratih Železarne, izjemno hladne valjarne. Delo je težko, trošljensko, vendar ga plavžarji zmorejo. Ta nagrada je obenem tudi priznanje vsem plavžarjem, ki so tako prizadovno poskrbeli, da je Železarna domačemu in tujemu tržišču preskrbela dovolj kvalitetnega plavža.«

Dobitnik nagrade, inženir metalurgije Ladislav Šketa, je dobitnik nagrade za večjo proizvodnjo in manjše stroške.

Nekater

Znova nega na domu

Čeprav so v Kranju pred tremi leti ukinili službo nege na domu, pa so potrebe tolikšne, da se zdaj organizacije loteva Rdeči križ

Kranj — Pred leti so v kranjski župniji že imeli organizirano laično delo na domu v okviru Doma upokojencev, vendar pa je služba sčasoma zaradi vse večjih finančnih problemov in drugih vzrokov zamrla. Po tem so seveda ostale in še naprej. Deloma sicer pokrivajo posamezne negi na domu tudi z dvema delavkama v okviru patronaže, vendar pa je povpraševanja v tem času toliko, da vsem ni mogoče ustreči. V Kranju namreč ni ramalo starejšega prebivalstva, cestorast je, med njimi pa so tudi tisti, ki iz različnih razlogov bivajo pri domskem varstvu na nimajo. Že pred leti pa je občinska organizacija Rdečega križa Kranj začela organizirati tečaje za nego na domu, se jih udeleževali aktivisti Rdečega križa. V zadnjih letih je 36 občin naredilo tečaje, največ jih je iz krajevne skupnosti Vodovodstvo, vendar pa je bilo le malo tečajev tudi pripravljenih svoje posamezne storitve uporabljati v praksi, razen za delovanje občnih humanitarnih organizacij.

L. M.

Izobraževanje turističnih delavcev

Radovljica — Delavska univerza iz Radovljice bo sodelovanjem Turistične poslovne skupnosti Bled pripravila več oblik usposabljanja in izpopolnjevanja turističnih delavcev. 16-urni tečaj bo namenjen turističnim delavcem v gostinstvu, trgovini in prometu, 20-urni tečaj turističnim vodnikom in delavcem v turističnih poslovalnicah ter 10-urni tečaj lastnikom zasebnih turističnih sob, zasebnih obrtnikom in prebivalcem turističnih krajev.

Pred srečanjem s predstavniki verskih skupnosti

Radovljica — Na decembrski skupni seji koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri občinski konferenci SZDL Radovljica in komisije za odnose z verskimi skupnostmi pri skupščini občine Radovljica je tekla beseda o vzajemnih oblikah dela in usklajevanju na log obeh teles. Naloge koordinacijskega sveta so predvsem politične, komisije pa upravne, vendar razdeljeni pri skupnih prizadevanjih za reševanje morebitnih odprtih vprašanj v odnosih z verskimi skupnostmi ne more biti. Že 16 let vzorno sodelujejo in odpravljata občasna navaskrižja v prid dobrih odnosov do posameznih verskih skupnosti. V zadnjih dveh letih so v vse akcije koordinacijskega sveta vključeni tudi predstavniki Jehovih prič v adventistične cerkve. Vsakoletno srečanje bo 11. januarja prihodnje leto. Pred tem pa bo posebna delovna skupina obiskala tudi nekatere ženske redovniške skupnosti v radovljški občini, da izmenjajo mnenja in informacije o medsebojnih odnosih.

Stanovanjska posojila ne bodo dražja

Prihodnje leto lahko pričakujemo, da bodo ukrepi na področju denarne in posojilne politike še bolj zaostreni. S tem v zvezi v Stanovanjski komunalni banki Ljubljanske banke ugotavljajo, da stanovanjska gradnja ne bo več obravnavana kot prednostna. Vendar pa si bodo tudi prihodnje leto prizadevali za večje angažiranje denarja občanov za nakup in gradnjo stanovanj, in ob tem spodbujali tudi zadržljivo gradnjo. V banki naj bi zbiralni in usmerjali vsa namenska dolgoročna sredstva za stanovanjsko in komunalno gradnjo.

Kaže, da bo prihodnje leto moč največ 15 odstotkov kratkoročnih sredstev usmeriti v dolgoročne naložbe, omejeno pa naj bi bilo tudi dovoljeno povečevanje posojila v primerjavi s koncem letosnjega leta. V banki si bodo zato še naprej prizadevali, da bi ohranili relativno ugodnejše obrestne mere za posojila, ki jih dajejo svojim članom in depozitentom. Vendar pa bo nekatera posojila vseeno treba podražiti; že zaradi splošne tovrstne usmeritve v bančnem sistemu.

Vsekakor pa ne nameravajo spreminjati sedanjih obrestnih mer za stanovanjska posojila občanom na podlagi pravilnikov o namenskem varčevanju za stanovanja. Ta posojila so namreč v primerjavi z vsemi drugimi mnogo ugodnejša, saj znaša obrestna mera le pet odstotkov. Vendar pa tudi občani za svoj namensko varčevanju denar ne dobivajo visokih obresti. Pri namenskem varčevanju namreč znaša obrestna mera za prihranek le dva odstotka, medtem ko vezanega denarja sploh ne obraščajo.

A. Ž.

Ko sodnik zapredal . . .

Po 38 letih dela v pravosodju je odšel v pokoj sodnik Ivan Košir, človek, ki ga je oblikovalo trdo vsakodnevno delo, združeno z njemu lastno natančnostjo in doslednostjo. Kot tak je bil znan tako med kolegi kot med občani

Še na misel mu ni prišlo, da bi sedaj, ko se je upokojil, spustil vse iz rok in se recimo samo igral z vnuki. To niti malo ne bi bilo podobno življenjskemu načelu, ki se mu je Ivan Košir zapisal že kot otrok. Takrat si je kot sin železničarja, za vedno vtisnil v spomin, kako težko je bilo tedaj dobiti delo in kako lahko ga je bilo izgubiti. Takrat si je zaželel, da bi si v življenu našel delo, ki ga ne bi mogel nikoli izgubiti. Toda poklicno delo, ki se ga je izučil pred začetkom druge svetovne vojne, ni mogel opravljati vse življenje, saj je vmes prisla vojna in narodnoosvobodilni boj, ki se ga je aktivno udeležil in postal invalid. Zato je bilo treba poiskati drugo delo. Po spletu okoliščin je kaj hitro, skoraj čez noč odložil delo aktivnega starešine JLA in sedel za mizo v pisarni takratnega okrajnega javnega tožilstva v Kranju. V pravosodju je ostal 38 let.

Listava po skrbno spravljenih dokumentih, ki jih je v njemu lastno skrbnostjo hrani vsa štiri desetletja, v njih pa je zapisana poklicna pot od takratnega šefa pisarne do referenta, pomočnika in javnega tožilca, predsednika okrajnega senata za prekrške, sodnika in predsednika občinskega sodišča, do vodje enote pri sedanjem temeljnem sodišču v Kranju — torej opravila in naloge, ki jih je odložil s 1. decembrom letos. Vmes so okazile o izpitih, delovne ocene, diplome pravne fakultete. Za študij se je odločil po petnajstih letih prakse v pravosodju, ga dokončal v kratkih dveh letih in sedmih mesecih, opravil obvezno prakso na okrožnem sodišču, na glede na vsa leta prejšnje uspešne prakse, da je sploh smel opravljati pravosodni izpit, takoj nato je postal sodnik in kmalu zatem predsednik takratnega občinskega sodišča v Kranju.

Predali v njegovi pisarni na sodišču so zdaj prazni, spisi oddani. Ostatke pa so izkušnje, znanje, mnenja. Vprašam o učinkih reorganizacije so-

dišč, za kar smo se doslej odločili edino v Sloveniji. Dobro ali slabo? Vsačega nekaj. Praksa kaže, da je reorganizacija sodišč — ali kot uradno rečemo — ustavna preobrazba pravosodja sicer prinesla dobre rezultate, vsa pričakovanje pa se vendar ne niso uresničila. Temeljni sodišča so bila ustanovljena za območja prejšnjih okrožnih sodišč, torej po regijah, s pristojnostjo teh sodišč in blvših občinskih sodišč tega območja. Delo na področju ustavne preobrazbe pravosodja je centralizirano in zato enotnejše. Danes meje občin niso tudi meje sodišč, sodnike kot tudi administrativne delavce je možno premeščati iz ene enote v drugo, pač glede na potrebe dela. Z reorganizacijo je omogocena v večji meri tudi takšna razporeditev dela sodnikov, da je lahko gorovimo o določeni stopnji specializacije. No, notranja delitev dela in specializacija pa prinašata tudi slabšo stran, saj je seveda možno, da bomo čez določen čas namesto prejšnjega kompletno oblikovanega strokovnjaka dobili na podlagi take delitev dela le enostransko, zgoraj za določeno področje usposobljenega strokovnjaka.

Po eni strani s preobrazbo sodišča približujemo občanom organizacijam zdržanega dela, občinam — po drugi strani pa sodišča — vsaj na Gojskem je tako — še nikoli niso bila manj občinska kot sedaj, posebno, kar zadeva financiranje in kadrovanje. Zdaj nastaja problem, da nekaterje gorenjske občine ne financirajo svojega sodstva v skladu s sklenjenim dogovorom, kar je povzroča težave pri izvrševanju sodne funkcije. Brez dlake na jeziku še doda, kako se čudi, da so bili osebni dohodki (in so še) sodnikov vedno kljub družbenim dogovorom bistveno nižji od dohodkov drugih, prav tako voljenih funkcionarjev, tako v občinah kot v regiji. Ob tem pa se vsaj že dvajset let delo sodnikov ocenjuje po kakovosti in kolici, skratka, normirano je. Jasno so določene tudi vse sodnikove prav-

ce in dolžnosti, njegova odgovornost. S podpisom sodne odločbe sodnik jamči, da je glede na dejanski stan in ustrezen zakonski predpis možen le tak in nikakor ne drugačen zaključek zadeve, problema, kot ga je podpisal. In prav ta natančno opredeljena odgovornost je prav gotovo tudi ena od pravilnih plati sodnega poklica, vsaj za Ivana Koširja o tem ni nobenega dvoma.

Koliko osebnega pečata lahko pusti sodnik za seboj po vseh teh desetletjih sojenja v imenu pravice? Lahko veliko, lahko malo. Ostaja pa delo, povezovalni element v kolektivu; takrat je tudi strokovna debata, ki povezuje sodnega pripravnika in njegovega mentorja, je dajanje in sprejemanje nasvetov, učenje ob izkušnjah, bogatitev dela in sebe. In ko gre sodnik v pokoj, kaj ostane, kaj je z njegovimi skozi desetletja zbranimi izkušnjami, znanjem?

Tako kot povsod: z upokojitvijo se delovni ciklus zaključi. Znanje in izkušnje bodo morda odslej cenili v okviru društva pravosodnih delavcev — toda znanje, osebna bogatitev človeka, ki si ni mogel predstavljati dneva, da ne bi pridal že osvojenemu kaj novega — to ostane za razdajanje na različnih področjih, kjer koli — v krajevni skupnosti na primer.

Ivan Košir je potem, ko je pred dobrimi desetimi leti v svoji krajevni skupnosti skupaj s sodelavci zaoral ledino na področju splošne ljudske obrambe in družbene samoučščete, v nekaj letih pomagal usvariti solidno raven, na kateri bi bilo treba le graditi naprej (za to je dobil tudi republiško priznanje), nato pa ga je delo na enakem področju zahtevalo celega tudi na sodišču. Če povem le, da se ga je lotil z njemu svojsko zaganostjo, voljo, znanjem in tudi veseljem, je povedano vse. V obrazložitvi za državno odlikovanje, ki ga je prejel pred kratkim, so med drugim zapisali, da je bil prav njegov načrt ocenjen kot eden najboljših te vrste v Sloveniji. Zdaj so ga že spet pritegnili v krajevno skupnost, in že lahko s prstom potrka po skrbno pripravljenem izdelku. Ne skriva, da delo prav na tem področju zanj pomeni še poseben užitek. Skoraj tak kot sodniško delo, se stavljajo pogodb področje zemljisko-knjižnega prava.

In kaj bo sicer delal kot upokojen sodnik?

Domala tako kot prej mu zmanjkoje časa za vse opravke, za vse družbenopolitično delo, ki ga je vsa leta v smislu kodeksa sodniške etike uspešno povezoval s poklicnim delom. O tem je drugačen mnenja kot nekateri slovenski kolegi, ki odklanjam delo izven sodišča, da bi tako zavarovali svojo neodvisnost, se zavarovali pred možnostjo vpliva na svoje delo. Ne, Ivan Košir ne bi mogel opravljati svoje sodniške funkcije brez aktivnega vključevanja v družbenopolitično delo, kjer se spoznavajo in rešujejo družbeni problemi, krejejo mnenja, posredujejo stališča, kjer utripa družbena stvarnost.

Sedanjih enajst funkij, ki jih opravlja še naprej temeljito in zagnano, kot vsako delo, je zanj kljub upokojitvi taka zaposlitev, da ostaja v središči družbenega življenja. Če bi bilo drugače, potem bi se izneveril vsem priznanjem, vsem državnim odlikovanjem, občinskem priznanjem, na gradi skupščine občine Kranj ob občinskem prazniku. Spremenilo se je morda le to, da zdaj vendarle kakšna ura na dan ostane za knjige. Začel je z arheološkim romanom.

L. Mencinger

Splošna poraba ne vzdrži dirajoče inflacije

V jeseniški občini menijo, da je na področju splošne porabe stanje nevzdržno zato, ker iz leta v leto načrtujemo manjšo inflacijo, kot je potem v resnici — Upoštevati značilnosti občin

Jesenice — Ko so v jeseniški občini razpravljali o osnutku družbenega dogovora o uresničevanju politike na področju splošne porabe na ravni občin v Sloveniji — za naslednje leto, se z osnutkom niso povsem strinjali.

Menijo, da ni prav, ker se z družbenim dogovorom ne spreminjajo osnovne iz preteklih let, razen za nekatere uporabnike proračunskih sredstev, čeprav merila za te organe še niso izdelana. Tako še vedno niso upoštevali značilnosti nekaterih občin. Za Jesenice, denimo, je značilna obmejna lega, zato so potrebni izdatki za organe milice, sodnika za prekrške, krajevnih skupnosti, ljudske obrame, upravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Višina dovoljenega obsega splošne porabe v občini Jesenice je še vedno nerealna, prenizka, čeprav bodo prihodki zadoščali in ne bodo potrebovali dodatnih sredstev. Da so osnovne nerealne, potrebuje tudi dejstvo, da bo-

do vrnjeni posebni občinski prometni davek prejeli tudi razvite občine, kot Celje, vse mariborske občine, Koper.

Zaradi izredno visokih padcev splošne porabe v občinah bi nujno moralni vgraditi določilo o valorizaciji, o višini porasta skladno s stopnjo inflacije. V primerjavi z letošnjim letom se kot osnova za izračun izvirnih celotnih prihodkov znižuje davek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja od 0,5 na 0,35. Pri tem na Jesenicah ocenjujejo, da ni logično, da bodo takšno stopnjo dejansko lahko uveljavljale proračunsko razvite občine, delavci nerazviti pa bodo plačevali davek iz osebnega dohodka po višji stopnji.

V jeseniški občini splošna poraba v prihodnjem letu ne bo prenesla načrtovanega realnega padca, zato zahtevajo, da se njihove priporabne upoštevajo pri sestavi predloga dogovora. Člani izvršnega sveta so menili,

da je poleg ostalih pomanjkljivosti ali nesistemskih rešitev v minulih letih eden glavnih vzrokov nevzdržnega stanja na področju splošne porabe višja stopnja inflacije, kot jo načrtujemo.

D. Sedej

Novoletne prireditve

Radovljica — Danes dopoldne bo v osnovni šoli A. T. Linhart v Radovljici solarje in otroke iz vrtcev obiskal dedek Mraz. Pripravili bodo tudi priložnost kulturni program. Popoldne ob 16. uri pa bodo za vse otroke, tudi tiste, ki niso v vrtcih, pripravili otroško igrico Pepečka, ki jo bodo izvedli člani osnovne organizacije mladine Radovljica.

Minuli torek so imeli novoletno prireditve za starostnike, stare več kot 75 let. Vse, ki niso mogli na proslavo, bodo obiskali na domu.

Tudi radovljški mladini je letos prišla na svoj račun. Po dolgoletnem mrtvili je osnovna organizacija mladine Radovljica pripravila minilo sredo novoletni mladinski ples.

Skupen izvoz s kupci

V jeseniški Železarni si prizadevajo, da bi prihodnje leto dosegli kar največ izvoza skupaj s kupci jeseniškega jekla — Varčevanje in smotno zaposlovanje

Jesenice — V prihodnjem letu jeseniška Železarna po gospodarskem načrtu predvideva milijon 500.000 ton skupne proizvodnje in celotnega prihodka v višini 48.527 milijonov dinarjev.

Svoj načrt pa bodo lahko uresničili le, če bodo imeli dovolj surovin in repromateriala za izdelavo kvalitetnih jekel, kar jih bo omogočalo večji izvoz. Okoli 500.000 ton jekla bodo morali usmeriti v bolj doinosne proizvode, s čimer bodo dosegli večji ekonomski učinek in določeno preusmertično proizvodnje v Železarni.

Proizvodnje v prihodnjem letu ne bodo povečali, izboljšati pa namenljajo strukturo proizvodov. Še vedno pa bodo morali neizkorističene zmogljivosti zapolniti s prevzemanjem

storitev prevaljanja — če bo primanjkovalo polizdelkov.

Jekla domače tržišče potrebuje izredno veliko in s kupci so železarni sklenili samoupravne sporazume o dobavi in sovlaganju. Izvoziti namevajo toliko kot letos, okoli 73.000 ton, prizadevali pa si bodo, da bi v sodelovanju s kupci jeseniškega jekla kar največ skupno izvazali. S tem bi nedvomno dosegli večji devizni priliv in izboljšali pokrivanje uvoza. Uvoziti nameravajo le najnovejše surovine, repromaterial in rezervne dele, ki jih na domačem tržišču ni.

Prihodnje leto bodo na Belem polju začeli z izgradnjo elektrojeklarne in tako posodobili zastareli postopek ter dvignili kvaliteto. Naložbeni di-

GOSPODARSTVO

nar bodo namenili tudi za nekatere že začete projekte in za tiste nove naložbe, ki pomenijo sanacijo tehnologije in delovnih pogojev. Za naložbe bodo v prihodnjem letu namenili skupaj 6.668 milijonov dinarjev.

Se vnaprej bodo dosledno varčevali v vseh temeljnih organizacijah in med drugim ne načrtujejo pomembnega povečanja števila zaposlenih, temveč bodo v nekaterih temeljnih organizacijah ustreznejše organizirali delo, razporedili delovni čas in prerazporedili kadre.

D. Sedej

Inex Adria Aviopromet dobro posluje

Eden redkih zračnih prevoznikov v svetu, ki bo letošnje poslovno leto sklenil s pozitivnim finančnim rezultatom, je slovenski Inex Adria Aviopromet. Velika in srednjevetinja letalska podjetja v svetu namreč pestijo precej težave. Kaže pa, da bo že prihodnje leto v civilnem zračnem prometu konec dolgotrajne recesije in se torej obeta bojšči časi.

Med tistimi, ki so kljub težavam uspeli slediti napredku in razvoju na področju letalske tehnologije, pa je podjetje Inex Adria, ki ima štiri letala DC 9-30, tri DC 9-80 in dve DC 9-50. Do 1. decembra so z njimi prepeljali 1.2 milijona potnikov; to pa je več kot kdaj koli prej. Letala so vredna okrog 130 milijonov dolarjev, z njimi pa ustvarijo kar 88 odstotkov prihodka v konvertibilnih valutah. Tako na primer znašajo dolgovi Inex Adrie Avioprometa 30 milijonov dolarjev. Zaradi deviznega priliva pa sproti in brez težav poravnava tekoče obveznosti, ki bodo za letos znašale 9 milijonov dolarjev.

Največji dohodek jih vsekakor predstavlja prevoz tujih turistov v Jugoslavijo. 550-članski kolektiv tega podjetja je torej precej odvisen od boljše ali slabše turistične bune pri nas. Vendar pa v prihodnje s tem v zvezi nima posebno velikih skrbi, saj si domala vsa Jugoslavija prizadeva, da bi na turističnem področju dosegli kvalitetnejši korak naprej.

Glede poslovanja v prihodnje izhajajo v delovni organizaciji iz dveh osnovnih izhodišč. Treba se bo nasloniti na vsaj dva dobavitelja letal, ker tovarna McDonald Douglas počasi izgublja konkurenčnost s tekmaci in bo v programu proizvodnje civilnih letal ostal v proizvodnji le še tip super 80. Druga naloga pa je obdržati čarterske prevoze v ZRN in povečati število turističnih aranžmajev v Veliki Britaniji in Skandinaviji. Razen tega pa načrtujejo tudi uvedbo novih rednih linij v notranjem in zunanjem letalskem prometu. Izven sezonne pa bodo seveda še naprej prisiljeni dajati svoja letala v najem. Tudi to je namreč ena od oblik za pridobitev čistega dohodka.

A. Ž.

zaposlen honorarno, je največ lahko delal ob sobotah in nedeljah in me z njim. Kar dve do tri leta je to trajalo. Vendar smo imeli delo. Čeprav smo imele otroke, smo bile pripravljene vse narediti, da smo zaslужile. Sicer pa tedaj nobena zaposlena žena ni bila na boljšem. Jasli ni bilo, vrtcev tudi ne in si je moral vaska sama pomagati, kakor je vedenila in znala. Ponekod so priskočile na pomoč stare mame, drugod sta se starša menjala.

V začetku so delali kepr trak. Bilo je veliko naročil, toda trg se je hitro zasičil. Zato smo že skoraj v začetku začeli razmišljati o drugačni proizvodnji. Olga Strličeva se spominja, da so dohodek prvega leta namenili za nakup prvih tiskarskih strojev in tako se je začela sedanja poslovna usmeritev žirovske Etikete, ki je eden naših največjih proizvajalcev etiket, okrasnih trakov, emblemov in drugih podobnih izdelkov.

Olga Strličeva je vsa leta računovodkinja, v začetku pa je opravljala tudi vsa druga administrativna dela. Vendar pravi, da ima sicer rada svoj poklic, a bi najbrž bila učiteljica, če ne bi bilo vojne. Vojna jo je zatekla v osnovni šoli in je bila potem že kar malo pozna za srednjo šolo, zato se je odločila za ekonomsko. Kolege, ki so hodile v šolo leto ali dve zano, so postale učiteljice.

»Bom pa zato, ker sem takoj po vojni hitela s solo in opravljala izpite čez letnike nižje gimnazije, šla dve leti prej v pokoj. To pa je tudi nekaj. Vsega kar si želiš v življenju itak nikdar ne dosežeš. Treba je biti zadovoljen s tistim kar imaš. Tako je življenje lepeš.«

L. Bogataj

Brez življenja ni življenja, ni razvoja . . .

Inž. Stanko Reboli: »Če bi se še petkrat moral lotiti projektno naloge Gorenjska avtocesta, ne bi (skoraj) nič spremenil; tisti skoraj pa pomeni morda kakšen podvoz ali nadvoz manj, morda drugačen nastop in soudeležbo pri usklajevanju . . . Vsak projektant si želi narediti dober projekt, vendar običajno le do neke mere lahko prepriča investitorja . . . Vem da sem posebnež. Slabe volje bi bil, če bi menjal službo. Zadovoljen pa sem zato, ker sem v projektivi . . .«

Kadar misel in beseda trčita s cestnim omrežjem v Kranju in marsikje na Gorenjskem, se hkrati tudi pogosto srečata z imenom inž. Stanko Reboli. Pravi in rojen Kranjčan, ki že 55 let dela in živi s Kranjem. Če ne bi bil v projektivi, bi že zdavnaj zamenjal delovno organizacijo. Tako pa od oktobra 1958. dela v Projektivnem podjetju Kranj. Nekateri njegove projektno rešitve so postale kar posebljene. Ko ga spomnim nanje, se zamisli in mi odvrne, da smo pa takšni, da se na projektanta največkrat spomnimo takrat, kadar menimo, da je kaj narobe. Zdaj, ko se na območju kranjske občine oziroma Gorenjske uresničuje eden največjih njegovih (oziora pod vodstvom njegovega tima) projektov — Gorenjska avtocesta, skušam iz njega izbezati tisto, kar človek morda tudi nerad spregovori.

»Kdaj ste začeli s projektiranjem na področju nizkih graden?«

»Ko sem študiral, mi je veliko in vse pomenil namizni tenis. Ko pa sem doštudiral, sem začel delati v Projektivnem podjetju Kranj. Od takrat sem v tej delovni organizaciji. Včasih sem mislil, da je slabo, če človek ne menja službe, okoli. Potem pa sem ugotovil, da je projektiranje tako zanimivo, da ni razlogov, da bi moral kam drugam. Razen tega pa sem izredno navezan na Kranj. Zdaj, ko zaradi zdravja in počutja (pa tudi športne žilice) večkrat na teden tečem po nekaj kilometrov v okolici Kranja, me niti več ne zmoti, če mi kdo zabrusi: Do kdaj pa bo še tekel?«

»Eden največjih projektov, kjer ste delali in sodelovali, je prav gotovo gorenjska avtocesta?«

»Velik projekt je tudi 10-letni program izgradnje cest v Kranju. Potem so tu stanovanjske soseske, kjer sem bil na začetku več ali manj sam, pa rekonstrukcije magistralne ceste na Gorenjskem, zdaj »konzervirana« Bohinjska cesta, in cesta Jeperca — Škofja Loka . . . Vstopnico za to, da smo začeli projektirati gorenjsko avtocesto, pa smo dobili 1987. leta, ko smo projektirali del štajerske avtoceste.«

»Ste zdaj, ko projekt počasi dobiva svoj pravni obraz, z njim zadovoljni?«

»Če bi se recimo še petkrat moral lotiti projektno naloge Gorenjska avtocesta, ne bi (skoraj) nič spremenil; tisti skoraj pa pomeni morda kakšen podvoz, ali nadvoz manj, morda drugačen nastop in soudeležbo pri usklajevanju. Če bi še enkrat projektiral, bi najprej dal besedo okoli, potem pa razlagal in pojasnil rešitve, zadevo pa prepolnil investitorju. To pravim zato, ker vsak projektant želi narediti čim boljši projekt, vendar običajno le do neke mere lahko prepriča investitorja. Za ta projekt zato lahko rečem, da je vključno z ureditvijo na JLA in na naklanskem polju, to rešitev, ki je najmanj slaba. Včasih je slišati pripombe, da bi morala biti cesta na občutljivih površinah na stebrih. Mislim, da v naši družbi tega še nismo sposobni. Celo na Japonskem, kjer so možnosti druge, ne delajo tega. Pri nas pa nove ceste projektiramo za dvajset let naprej. Vsaka nova cesta je bolj poseg v dogajanje, ritem, okolje. Vendar čas celo rane. Moram povedati tudi to, da sem zadovoljen, ker smo se nazadnje vendar odločili za štiripasovnico in na kranjskem delu za gorenjski profil. Z inž. Gundetom sva si ves čas prizadevala za to.«

Mislim, da tudi za ta projekt velja izrek: Cesta je bistvo življenja (via vita) in zgodovina ima še kako prav, ko prav: brez premikanja ni življenja in razvoja . . .«

klikčki. Odločitev za dva priključka Kranj—Zahod in Kranj—Vzhod je veliko boljša kot prejšnja o treh in sicer se na cesti JLA.

Veliko težav je bilo, ker cesta pač počaga v poseljenem okolju; ker sekira v kmetijske površine, poseže v gozd, v naselja. Zavedali smo se, da so poljedelske površine 4 krat več vredne kot je gozd in da je gozd bogata dediščina našim zanencem, pri čemer lahko preveliki poseg vpliva na klimatske in druge razmere. Največja težava ali neznanka pa je bil priključek na letališče. Usklajevanje na tem področju je bilo težje, kot z lastniki zemljišč na najbolj občutljivih predelih. Veliko pogovorov in usklajevanja pa je bilo tudi glede ceste JLA. Prepričan sem, da je takšna kot je, najboljša rešitev. Če pa bi bilo lahko po moje, bi bil ta del rešenje z rekonstrukcijo ceste na Brdo.«

»Ste zdaj, ko projekt počasi dobiva svoj pravni obraz, z njim zadovoljni?«

»Če bi se recimo še petkrat moral lotiti projektno naloge Gorenjska avtocesta, ne bi (skoraj) nič spremenil; tisti skoraj pa pomeni morda kakšen podvoz, ali nadvoz manj, morda drugačen nastop in soudeležbo pri usklajevanju. Če bi še enkrat projektiral, bi najprej dal besedo okoli, potem pa razlagal in pojasnil rešitve, zadevo pa prepolnil investitorju. To pravim zato, ker vsak projektant želi narediti čim boljši projekt, vendar običajno le do neke mere lahko prepriča investitorja. Za ta projekt zato lahko rečem, da je vključno z ureditvijo na JLA in na naklanskem polju, to rešitev, ki je najmanj slaba. Včasih je slišati pripombe, da bi morala biti cesta na občutljivih površinah na stebrih. Mislim, da v naši družbi tega še nismo sposobni. Celo na Japonskem, kjer so možnosti druge, ne delajo tega. Pri nas pa nove ceste projektiramo za dvajset let naprej. Vsaka nova cesta je bolj poseg v dogajanje, ritem, okolje. Vendar čas celo rane. Moram povedati tudi to, da sem zadovoljen, ker smo se nazadnje vendar odločili za štiripasovnico in na kranjskem delu za gorenjski profil. Z inž. Gundetom sva si ves čas prizadevala za to.«

Mislim, da tudi za ta projekt velja izrek: Cesta je bistvo življenja (via vita) in zgodovina ima še kako prav, ko prav: brez premikanja ni življenja in razvoja . . .«

A. Žalari

NA DELOVNEM MESTU

Miza in stol od doma

Za računovodje in sploh za delave v financah pravijo, da je živčnost poklicna bolezן. Za Olgo Strličovo, računovodjo in vodjo financ v žirovski Etiki bi težko rekli, da je živčna in sitna, nejevoljna ali kakorkoli se že temu reče, čeprav v financah dela praktično že odkar je naredila šolo. Tega pa je že več kot trideset let. Ko se zasmeje, njen obraz prepleta sremske gubice, ki so značilne za veselle, razpoložene in dobre ljudi.

»Pa sem sitna,« pravi, »in tudi jezim se. Direktorja vprašajte. Ko delamo plane in obracune, sem kar precej glasna. Sicer pa smo ženske že po naravi bolj eksplozivne in hočemo zadeve hitreje urediti in preglastiti sodelavce,« se smeje.

V Etiketi je zaposlena pravzaprav že leto dni več, kot delovna organizacija uradno obstaja. Zadruži reorganizacije v žirovski trgovski mreži je leta 1959 ostala brez dela in tedaj jo je pokojni Emil Strlič, nič nista v sorodu, čeprav imata enako priimko, povabil, da bi pomagala pri ustavljanju nove organizacije oziroma pripravljala registracijo in opravljala druga administrativna dela, ki so povezana s tem. Tovarna je bila ustanovljena leta 1960 in ker naj bi zaposlovala predvsem ženske, so za njen rojstni dan izbrali 8. marec.

Olga Strličeva

»Etiketo je ustanovila nekdanja občina Žiri, da bi s tekstilno industrijo napravili dopolnitve že močni čevljarski tovarni. Za organizatorja nove delovne organizacije so imenovali Emila Strliča, ki je bil po poklicu tekstilni tehnik in zaposlen pri Jugotekstilu v Ljubljani. V Vati in Domžalah je dobil dva stara trakotalska stroja zapuščena na dvorišču, jih sam predelal in usposobil za ponovno obratovanje. To je bil začetek našega delavnice.«

Leta 1959 so stroje dobili v Žiri, do marca so bili usposobljeni za ponoven pogon in otvoritev tovarne. Najprej je bilo v njej zaposlenih pet delavk, ob koncu leta 1960 že devet. Natalijo Potočnik in Milko Kokalj so poslali na pričetek v tovarno traku v Mengšu. Dušan Kolenc je pomagal pri montaži in tako so začeli delati v prostorih nekdanje žirovske gimnazije v Stari vasi.

»Imeli smo stroje in nič drugega. Če sem hotela delati, sem morala od doma prinesi mizo in stol. Ker je bil Emil Strlič pri nas

zaposlen honorarno, je največ lahko delal ob sobotah in nedeljah in me z njim. Kar dve do tri leta je to trajalo. Vendar smo imeli delo. Čeprav smo imele otroke, smo bile pripravljene vse narediti, da smo zaslужile. Sicer pa tedaj nobena zaposlena žena ni bila na boljšem. Jasli ni bilo, vrtcev tudi ne in si je moral vaska sama pomagati, kakor je vedenila in znala. Ponekod so priskočile na pomoč stare mame, drugod sta se starša menjala.«

V začetku so delali kepr trak. Bilo je veliko naročil, toda trg se je hitro zasičil. Zato smo že skoraj v začetku začeli razmišljati o drugačni proizvodnji. Olga Strličeva se spominja, da so dohodek prvega leta namenili za nakup prvih tiskarskih strojev in tako se je začela sedanja poslovna usmeritev žirovske Etikete, ki je eden naših največjih proizvajalcev etiket, okrasnih trakov, emblemov in drugih podobnih izdelkov.

Olga Strličeva je vsa leta računovodkinja, v začetku pa je opravljala tudi vsa druga administrativna dela. Vendar pravi, da ima sicer rada svoj poklic, a bi najbrž bila učiteljica, če ne bi bilo vojne. Vojna jo je zatekla v osnovni šoli in je bila potem že kar malo pozna za srednjo šolo, zato se je odločila za ekonomsko. Kolege, ki so hodile v šolo leto ali dve zano, so postale učiteljice.

Devetdeset let Tončke Maroltov

Delati pomeni živeti

Obiskala sem Tončko Maroltovo, znamenito slovensko zbirateljico ljudskega blaga in mentorico mnogim učiteljem slovenske folklore. Tako je bila pripravljena za klepet, sprav mi je zaupala, da ima ta nekaj opravkov in torej dolje bova mogli biti, pa tudi, da je malec utrujen. Kljub temu se je zelo, da je odlične volje.

Zares sem morala občudovati teme moči in voljo do življenja, ki vse izzareva. Počasi, vendar zato trdo odločnostjo, se je sušala štedilnika in o tem, da bi ji pomagal, kar zmora še sama, more biti niti govor!

Desetega januarja bo dopolnila devetdeseto leto in to je že tak jubilej, da ga velja svečano proslaviti. Učenci – teh res ni malo – so priložnost izkoristili, da se jih malo oddolžijo za njeno dolgo mentorско pomoč. Pripravili so predstev, nekaj jih je že bilo, nekaj pa jih še bo v januarju.

Prav je, da jo slovenska javnost nima v ceni, saj je naredila veliko ljudstvu s svojo neumorno ljudsko do slovenskega ljudskega dela. Vse od 1945 pa do danes se učila s njim. Učila se je pri močnemu Maroltu, ki je prvi pričel z zapisovanjem in približevanjem našega ljudskega izročila. Bil je tudi ustanovitelj slovenske folklorne skupine.

Ko je zapisoval, sem hodila zato, da je delo v zljubila to delo. Sem bila dve leti učiteljica, namenila si h gledališču, kasneje pa se, zlasti po moževi smrti, v posvetila zbiranju slovenske dediščine.

Kaj vse je obsegalo to zbiranje, kar je bilo v zvezi z glasbo, zapisovala sem vse tekste in originalne melodije, kot so mi jih zapeli. Nato sem naredila priredebe, te delal France, in to prenašala na folklorne skupine.

Kaj vam pomeni ljudsko izročilo veliko. V njem se izraža kar predstavlja bit naroda. To je delo in to moramo varovati! To je delo osnovno Maroltovo vodilo in jaz mislim, da je v mladih potrebuje biti ljubezen do tega, kar je naše.

Kaj bi se danes, če bi ponovno možnost izbire, odločili za življenjsko pot ali pa bi se vrzali s čim drugim? Mislim, da bi bila moja življenjska pot enaka ali podobna. Na vsak pa bi delala z mladino tudi, da se ukvarjal s čim drugim. Z mudi delam rada, ker je v družini vselej pestro. Včasih me podražijo, včasih so pridržani, da pa brez optimizma in potrebe ne gre. Ne z moje ne z njeni strani. Mnogi plesalci denimo do k folklorni skupini, da bi se vnosili, a če niso pripravljeni na resno delo, se hitro odrekajo.

V čok je od kod jemljete toliko optimizma in življenjske energije? Ti je bilo v zvezi z glasbo, zapisovala sem vse tekste in originalne melodije, kot so mi jih zapeli. Nato sem naredila priredebe, te delal France, in to prenašala na folklorne skupine.

Kaj vam pomeni ljudsko izročilo veliko. V njem se izraža kar predstavlja bit naroda. To je delo osnovno Maroltovo vodilo in jaz mislim, da je v mladih potrebuje biti ljubezen do tega, kar je naše.

Kaj bi se danes, če bi ponovno možnost izbire, odločili za življenjsko pot ali pa bi se vrzali s čim drugim?

Mislim, da bi bila moja življenjska pot enaka ali podobna. Na vsak pa bi delala z mladino tudi, da se ukvarjal s čim drugim. Z mudi delam rada, ker je v družini vselej pestro. Včasih me podražijo, včasih so pridržani, da pa brez optimizma in potrebe ne gre. Ne z moje ne z njeni strani. Mnogi plesalci denimo do k folklorni skupini, da bi se vnosili, a če niso pripravljeni na resno delo, se hitro odrekajo.

V čok je od kod jemljete toliko optimizma in življenjske energije? Ti

Jezikovno razsodišče (129)

Iz uradovalne slovenščine

Veliko težav in nejasnosti je z rabo velike ali male začetnice na začetku večjih naštevalnih enot, pa tudi z ločili na koncu posameznih klepov, če jih pričnemo pisati z malo začetnico. Nam pri tem lahko pomagate?

Odstavke pri naštevanju, ki imajo obliko povedi, tj. tako imenovani samostojni stavki s končnimi ločili (piko, klicajem, vprašajem), zamenjam z veliko začetnico in temu ustrezno jih nato na koncu znamenimo s piko, klicajem ali vprašajem. Številka odstavka naj nato tem ne moti. Taki odstavki se lahko sestojijo tudi iz več povedi, te pa spet same zase lahko eno-ali večstavne. Krajsa naštevalne odstavke (večinoma imajo strukturo besednih zvez) pišemo z malo začetnico, nezadnje pa na koncu znamenimo z vejico ali podpičjem (z drugim nujno tedaj, če je v taki naštevalni enoti že bilo uporabljeno krekeje ločilo od vejice, na primer podpičje ali dvopisci), zadnjega z piko.

Če so naštevalne enote mešane, tj. ene s strukturo povedi, druge navadne besedne zvezze, je zaradi enotnosti najbolje pisati vse enote, tj. bodisi z malo začetnico za številko (ali črko ali alinejnim pomicanjem) in z vejico ali podpičjem na koncu, bodisi z veliko začetnico na začetku in končnim ločilom, navadno piko, na koncu naštevalne enote. Če eno ali drugo možnost se odločimo že pri enoti, ki je na začetku naštevalnih enot, in sicer po zgornji prikazanem načelu. Če je prva enota preprosta besedna zveza in jo pišemo z malo začetnico, potem tudi odstavki, ki imajo sicer obliko povedi, lahko pridemo tako, da nastopajo kot deli povedi, tj. pišemo jih z malo začetnico, na koncu pa z veliko potencialno povedjo takega odstavka namesto pike postavimo podpičje. Če se naštevanje začne s povedjo in jo pišem na začetku z veliko začetnico, na koncu pa s piko, lahko povzdignemo na stopnjo podpičje. Če se naštevanje začne s povedjo in jo pišem na začetku z veliko začetnico, na koncu pa s piko, lahko povzdignemo na stopnjo podpičje. Če tudi navadno besedno zvezo in jo pišem kot navadno poved. Manj ustrezno je, če pri nezadnjih naštevalnih odstavkih na koncu znamenimo rabićem vejico ali podpičje, le v zadnjih enotih piko. Pri rubričnem naštevanju ločila na koncu naštevalnih enot lahko sploh opustimo.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v jazyku rabi pošljite na naslov:

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

nes sicer več ne morem plesati, ampak svetujem pa še in kaj pokazem tudi potrudijo se. Potem vadijo s svojimi domaćimi učiteljicami, jaz pa pridev od časa do časa, da pregledamo delo, kaj pokorigiramo in zastavimo kaj novega. Povem vam, da bom delala, dokler bom mogla. Delo je moje življenje.

Kako pa ste kaj pri zdravju?
Lahko bi bilo boljše, lahko pa tudi slabše. Če ne misliš le na to, kaj te boli, potem je dobro. Z nekaj potapljenja, ljubezni in volje dosežeš, da na starost ne zarjavaš. Pri meni je zanimivo, da pozabiljam – do tega imam pri teh letih že pravico, ali ne? – mnogo drobnih vskakanjih - stvari, ne pozabiljam pa, kaj, kje in v kakšnih okoliščinah sem posamezne stvari zapisovala, saj mi to pri delu vedno prav pride.

Mnogo ljudi je spoznala pri svojem delu. Skozi njihove pesmi je spoznala njihov značaj, temperament in način življenja. Bodičim rodovom se je skozi njeno pero in nasvete ohranila živa marsikatera ljudska pesem, ki bi sicer morda utonila v pozabo. Bogastvo ljudskega izročila pa je v ponos sleheremu narodu, mar ne?

Dragica Šeško

sti, ki vas bolje ne poznajo, se čudo, da še danes dokaj aktivno delaže z otroško folklorno skupino Rudi Jedretič iz Ribnega pri Bledu in Viščkim triom, kot imenujete Gašperje, ki delujejo pri KUD Valentin Kokalj Visoko.*

*Optimizem imam pa od svojih staršev – saj pravijo, da se podeže. Ne vem sicer, koliko je resnice na tem, a malo bo že držalo. Da-

S knjižne police

Devet knjižnih zbirk za najmlajše

Devetinpetdeset izdanih naslovov v skupini nakladi preko 600 tisoč izvodov je v sedanjih, za knjigotrčeve vse prej kot lahkih časih brez dvoma uspeh, vreden omembbe in širše pozornosti. Mladinska knjiga se s tem uspehom seveda pridružuje prizadevanjem vseh slovenskih založb, da bi kar največ novih knjig našlo pot do svojih številnih bralcov.

V okviru Slovenskega knjižnega sejma v Ljubljani so uredniki založbe letošnji program knjižnih izdaj za najmlajše bralce predstavili podrobnejše.

Dosej je v devetih knjižnih zbirkah izšlo 44 novitet in 15 ponatisov, po besedah urednika založbe Boruta Ingoliča pa gre pričakovati do konca leta še izide enajstih novih naslovov in dveh ponatisov. S tem programom Mladinska knjiga tako še naprej ostaja vodilna založniška hiša za mladinsko leposlovje v Sloveniji in s tem seveda ohranja svojo, že dolgoletno tradicijo na tem področju.

V zbirki *Najdihoja* so letos izšle tri ljudske pravljice, pa kar 24 knjig o živilih v kartonski izvedbi, ki so pravzaprav namenjene čisto najmlajšim.

Zbirka *Pedenjped* je prav tako prinesla tri nove naslove. Gre za zbirko, ki s svojo vsebino opisuje osnovne pojme iz otrokovskega okolja.

Štirje naslovi so izšli tudi v zbirki *Mala slikanica*, medtem pa zbirka *Velike slikanice* letos prinaša že osem novitet, med katerimi velja še posebej omeniti *Sanjsko miško Jožeta Snoja in Zmaja v oknu Ferda Godine*.

Zbirka *Levi devžej*, ki objavlja že v preteklosti izdana uspešna dela za najmlajše z izrazitejšim poudarkom na ilustracijah je letos že postregla s tremi ponovljenimi izdajami, prav toliko pa jih je izšlo tudi v zbirki *Deteljica*, kjer oživljajo domisljajske zgodbe in pravljice. Za letos so v tej zbirki napovedane še tri novosti.

Cicibanova knjižnica predstavlja že obsežnejša dela za najmlajše bralce in cicibane, v glavnem pa gre za pravljice, med letošnjimi izdajami tako najdemo tudi izbora srbskih in makedonskih pravljic. *Mali oder* je, kot napoveduje že naslov, zbirka, s katero poskušajo izdajatelji najmlajšim približati tudi igre. Najmanj eno novost natisnejo na leto in tokrat sta to igriči Janeza Žmavca z naslovoma *Sekira in boben ter Pavliha je malo že les*.

Marsikdo pa pozna tudi že zelo dolgo pot izdajanja zbirke *Čebelica*, kjer že dolga leta vsako leto izide deset novitet in ki obenem predstavlja pomožno šolsko branje.

Boris Bogataj

Henrik Marchel v Galeriji Nova

Henrik Marchel se je po daljšem premoru, ki je trajal vse tja do leta 1981, pojavil s svojimi deli na razstavi skupine »Barva«. Nato je leta 1982 pripravil veliko pregledno – že skoraj retrospektivno razstavo – v Škofji Loki, s katero je gostoval še v Novem mestu, v Kopru in z izborom še drugje. Zanimiva je primerjava s takratno razstavo, ki je tokratna v Galeriji Nova v Kranju (december 1983) in tudi kot primerjava z razstavo v Mali galeriji v Ljubljani. Ob teh razstavah ne bi smeli prezreti še razstave iz slikarjeve skicirke, ki visi v lokalni Kavki v Kranju.

Prisotnost Henrika Marchla na razstavah v zadnjih dveh letih je pomembna ne samo za tega avtentičnega ustvarjalca, ampak tudi za strujanje v sodobnem likovnem snovanju Gorenjske in na slovenskem naspolih. Res je sicer, da Marchlovo spoznanje o barvi, ki jo je mogoče organizirati na slikarski površini brez predmetnega pomena, ni popolna novost, kajti že Kandinski je tam okoli leta 1910 v slikah iz »lirske faze« prišel do spoznanj, ki so jih nasledniki razvijali v smislu abstraktne gledanja v smeri geometrijske in lirične obstrukcije.

Cepri se je Marchel razvijal na podlagi dosežkov slikarske »geste« ali abstraktne ekspresionizma, je navsezadnje definiral nek nov način slikarskega pristopa – akta – v katerem daje veljavno slikarskemu rokopisu pri likovni sporočilnosti in funkciji poteze s čopičom kot samostojnemu znaku višjega reda, ki organizira ekspresivno vrednost slike. Slika je kot nekakšen »slikarski znak« katere vrednost je v tem, da ne označuje ničesar, kar bi spominjalo na predmetnost. S takim stališčem tudi zanika vsako pridano označevanje slike (ni naslovov, ki bi zavajali gledalca, da bi iz slike izlučil tako ali drugačno asociacijo na predmetnost), da bi nakazal potrebo za spoznavanjem slikarskega rokopisa kot splošnega in absolutnega »znaka«, pri katerem se začne in konča ustvarjalni akt same slike.

Marchel svojo misel o vitalnosti in eksistencialnosti prenaša s posočjo barvnih potez v lik črte kot »znaka« in to ne zato, da bi zgradil nek realnega in razpoznavnega, ampak zato, da bi dosegel čiste slikarske vrednosti. Intenziteti neke čiste barvne črte, line, madeža, ki deluje kot sled v prostoru – slike – potencirajo izvzvani med prostori v funkciji stalnega utripanja svetlosti, kar mu omogoča, da v teh vibracijah spoznamo tudi ritem umetnikove geste. Za Marchla bi lahko trdili, da je njegovemu slikarstvu osnova in podlaga Nietzschevo filozofske misljenje, ko pravi, da je sam pri sebi odkril tisto, kar ni bilo dolgočasno. »Moja duša je iznad nečimernosti tistih, ki ustvarjajo. To registrirajo kot mojo resignacijo. Preprosto sem odvrgel vse, kar me je dolgočasilo. Moj ustvarjalni polet je iznad ničevosti tistih, ki so resnirani.«

Andrej Pavlovec

Kitajsko Novo leto

V muzeju Goričane (Slovenski etnografski muzej) so nam pred novim letom pripravili zopet mikavno presečenje s posredovanjem razstave kitajskih novoletnih slik, ki jo je pripravil Državni zgodovinski muzej iz Pekingja. Razstava prikazuje, kako so nekoč in kako še danes praznujejo Kitajci svoje lunino Novo leto, čepravno se danes ravna po koledarju sončnega, to je našega leta. V starini Kitajski so nekoč slovensko praznivali svoje lunino leto tako, da so svoje hiše krasili s posebnimi novoletnimi slikami in papirnimi izrezankami. Na teh slikah so upodabljali simbole veselja, sreče in ljubezni, bili so prisotni motivi iz stare kitajske mitologije in pravljničnega sveta. Ker je to praznovanje in krašenje hiš s slikami še danes živo, se je deloma spremenila tudi motivika teh slik, kajti od leta 1949, ko je bila ustanovljena LR Kitajska, daje ljudska vlada izreden poudarek oživljanju tradicionalni umetnosti novoletnega slikarstva. Nastala so nova dela, v katerih se je zrcalilo ljudsko življenje na podlagi sožitja ljudskih in poklicnih umetnikov. Tradicija je na Kitajskem izredno stara, saj so že pred več tisočletji razvili kult hišnih in osebnih božanstev, ki so varovali na primer hišne vhode. Med njimi je bil najpomembnejši bog ognjišča, ki je vse leto opazoval družino in je na večer pred Novim letom šel poročat

najvisjemu bogu. Ker o vseh v tem kratkem zapisu z razstave ne moremo spregovoriti, omenjamemo le pogoste podobe dveh hišnih bogov in druge pogostne motive, kot so na primer moški in ženski portreti, ki predstavljajo dajne prednike. Med ljudstvom je namreč ohranjena vera, da so predniki posredovalci med družino in bogovi. Vse leto so ti portreti skrbno shranjeni in le šest dni okoli Novega leta jih ljudje lahko gledajo. Kot mikavnost bi omenili samo še izredno sorodnost Kitajcev z Gorenji: slike, ki vabijo bogove bogastva, da obišejo hišo, so napolnili na sosedovo hišo zato, da bog bogastva ni stopil k sosedu, ampak je šel v hišo čeesto.

Na razstavi v Goričnah so predstavljena nova dela, ki jih je približno sto in ki izvirajo iz juga iz pokrajine Suzhou, iz severa iz pokrajine Yangtse in iz dveh pokrajini iz osrednjih Kitajske, iz Weixiana in iz Mianzhua. Te slike poudarjajo in prikazujejo sodobni način življenja na Kitajskem. Delajo jih pa umetniki združeni v raznih središčih, ki nadaljujejo staro izročilo a tudi razvijajo in oblikujejo novo podobo, katero še vedno ceni kitajsko prebivalstvo.

Ocenje te razstave je tako težka kot tudi lahka. Težka zato, ker ne poznamo ne tradicije in ne starih slik, medtem ko nam na razstavi kažejo le nove, oziroma najnovje, novoletne slike. Lahka pa je ocena lahko zaradi pospolitosti: za naš evropski okus so te nove novoletne podobe preje kič, čeprav so narejene izredno precizno. Površno gledano pa spominjajo na vezene (pozneje tudi tiskane) prtičke (»vandšonarje«) naših starih mam, ki so viseli na steni nad ali ob štedilniku in bili oprenjeni z raznimi napisimi, kot na primer »ljubo doma, kdor ga ima« ali »pomagaj si sam in bog ti bo pomagal«.

Andrej Pavlovec

Ves

»Ne dajo ključa, raje bi pogoreli«

Muhasti stanovalci starih blokov zapirajo vrata pred dimnikarji, ne vedoč, da imajo v edinem dimniku saj do prvega nadstropja — Po podstrešnih veliko vnetljivih snovi in navlake — Dimnikarji sami delajo orodje in se prevažajo s starim kombijem — Prepovedano jim je vstopiti na vlak ali avtobus

Jesenice — Ni več daleč dan, ko bomo morali opraviti s termoakumulacijskimi pečmi in preiti na trda goriva. Dimniki nam zadnja leta niso bili kaj prida mar. Kmalu pa bomo spet željno pričakovali dimnikarja, razen, če se ne gremo sami svoje mojstre, česar pa nam poklicni dimnikarji ne priporočajo: praksa je praksa, strokovnost strokovnost, četudi zletijo včasih saje po tleh ali na tapete.

Dimnikarski kruh je črn, četudi beneficiran za dva meseca na leto. Da ga ne služimo radi, pove podatek, da pri jeseniškem Dimnikarskem podjetju, kjer jih je zaposlenih šest, skupaj z direktorjem, ki je sam dimnikar, niso imeli že deset let nobenega vajenca. Le kdo danes sploh hoče biti črn, kaj malo spoštovan, da ne rečemo še kaj hujšega. Nihče, ki ni res v stiski, se ne prijemlje več za gumb, kadar vidi dimnikarja. Za njim se slišijo takele opazke: poleti spancirati, pozimi pa malo delate ...

Vsakomur je jasno, da je s petimi dimnikarji poskrbeti za področje od Rateč do Rodin silno naporna stvar, posebej pozimi. Šele ko se nam peč zakadi in je v njej za dva prsta saj, v obupu kličemo dimnikarja. Nismo še toliko pri pameti, da bi se zavedali, da se ob vedno čistem dimniku manj pokuri in bolj zagreje.

»Dimniki se vzgejo,« pravi direktor podjetja in že dvajset let dimnikar Franc Horvat, »če stranke s parirji same kurijo po dimniku. Vna-nejo se saje, kar je posebej nevarno v starih, lesenih hišah. Dimnikarji vidimo, koliko vnetljivih snovi je na podstrešnih, okoli dimnikov in vratic slama, kartoni, pohištvo. Zgodi se tudi, da nam po blokih stranke ne dovolijo, da bi v kleteh odprli vrata in ometali in tako je saj do prvega nadstropja! Štiri stranke imajo en dimnik pa štiri vrata v kleti in raje pogorijo, kot da bi dale ključ!«

Dokler bodo dimnikarji slabo plačani, delali pa ves dan, ne bo nobenega dimnikarja več. Že tri leta nismo povisili cen, po odloku velja triratni obisk dimnikarja 560 dinarjev za dva dimnika in če je nujna intervencija, nam nihče ne plača kilometrine. Zdaj moramo nujno v Žirovnico, denimo, pa bomo obisk zaraču-

nali 220 dinarjev, kar ni niti za benzino. Ena obleka na leto je premalo, stroški orodja so tako veliki, da večino delamo kar sami — kupimo le vrvi, za katere smo ravnomer odsteli 70.000 dinarjev. Osebni dohodki so za 240 ur dela prenizki; nekvalificirani delavec gradbenega podjetja stane na uro 280 dinarjev, v dimnikarska ura je 140 dinarjev, potem pa vsi vpijejo: ubogi dimnikar!

Vsa leta smo se vozili s kolesom pa z mopedi, zdaj smo kupili star kombi. Modernizirati se pri tem ostanku dohodka ne moremo, na istem smo kot desetletja in desetletja nazaj. Kje naj dobimo denar za sesalce, ko pa se gum za kombi ne moremo kupiti in nam jih na srečo posodijo gasilci! Kombi se pokvari in če ga ni predvini dan s servisa, smo izgubili naročene stranke. Potem pride doma naslednji teden, smo pošteno ozmerjani, denarja ni — za malo denarja pa je vedno malo mužike!

Zlostna pesem je, če nas kombi pusti na cesti, visoko na Srednjem vrhu nad Martuljkom. Na avtobusni postaji bi lahko zmrzovali do sodne dane, kajti dimnikarja nihče ne vzame na avtobus in vlak. Poklicali smo pač vlečno službo iz Lesc, da smo se skupaj s kombijem sploh lahko pripeljali domov. Ko smo se še vozili z vlakom, nismo smeli nikdar v potniški wagon: skupaj s paketi in pošto smo se prevažali v »pakentre-garju«. Praviloma smo obsojeni na peščenje ali na lastni prevoz in hidrino malo je voznikov avtobusov, ki bi se nas v sili z usmilili z orodjem in vzelni na avtobus.

Izkušnje s strankami so vsakršne, večina ne kuri in zamaši vratca, kadar se napovemo. Delamo vse sobote od 1. oktobra do maja, za okoli 20.000 dinarjev na mesec. Sam imam 70 odstotkov plače kot dimnikar, 30 odstotkov pa režije, stroški režije pa strahotno naraščajo. Nimamo izgube, a le na račun lastnega dela in odrekanj. Če povem le to, da stane krtica, ki se obrabi v tednu dni, 850 dinarjev, je jasno vse. Sam delaš orodje, na pol zastonj ometaš dimnike, shajaš z eno obleko na leto, si sposošaš gume, diskriminirano peščaš,

Franc Horvat, direktor Dimnikarskega podjetja Jesenice in sam dimnikar

lahko ti »crkne« motor ali avto, si zaleden ali ozmerjan dvanajst ur na dan, zato ne moreš verjeti ušesom, če slišiš za seboj opazko: tebi je lahko, ker imaš dobro plačo! Pri tako zastarem delu, ki je tujcem tam v Kranjski gori kot obledna spominska voščilnica in se trumoma smehlajo in prijemujo za gumbe, nam resnično ne gre na smeh. Vemo, da bomo vedno bolj zaželeni in vemo, da železarskim dimnikom s svojim omelom ne bomo kos in bodo še vedno klicali sodobne mojstre iz Nemčije, a vsaj malo bi se pa vendarle moral izviti iz tega starega in prastarega načina dela.«

Dimnikarji so povedali svoje in opozorili nase. Naj rečemo le, da bo ob vseh njihovih težavah, ko so še vedno vestno na terenu, izključno naša krivida, če se nam bo zaradi lastne malomarnosti v stanovanju vžgal ali bomo celo pogoreli. Več kot opozarjati, prositi, moledovati in prepričevati, da bi jim odpri vratca dimnika, pač ne morejo ...

D. Sedej

Krajani Primskovega!

Krajane Primskovega vabimo na javno obravnavo osnutka sprememb zazidalnega načrta Planina III — faza Klanec in urbanističnega načrta Kranj za območje zazidalnega načrta Planina III — faza Klanec. Obravnavo bo v četrtek, 5. januarja 1984 ob 18. uri v Zadružnem domu na Primskovem.

KS Primskovo

Uspešni naklanski kinologi

Naklo — Kinološko društvo Naklo je imelo v četrtek, 22. decembra, občni zbor. Po uspešnem in delovnem etu smo se pogovarjali s predsednikom društva Janezom Bartolom.

»Kinološko društvo uspešno deluje že četrto leto in združuje člane iz vse krajanske občine. Skupno nas je že 188 rejcev psov različnih vrst ter podpornih članov. Naš glavni cilj je negovanje pravilne in smotrne vzgoje ter šolanja psov za potrebe lova, športa in služb organov za notranje zadeve,« poudarja predsednik Janez Bartol.

Naklansko društvo šteje med največje organizacijske uspehe pripravo prve posebne razstave nemških včarjev v Jugoslaviji, ki je bila 2. maja na Gorenjskem sejmu v Kranju.

»Razstavljenih je bilo nad sto živali v vseh razredih od najmlajših do delovnih, šolanih psov, ki jih je ocenil italijanski sodnik Rina Gobbi iz Cremona. Nastop šolanih psov je vzbuđil veliko zanimanje. Nastop je tolmacil sekretar Kinološke zveze Slovenije Jože Vester.«

Marca je društvo začelo s šolanjem psov po A (mednarodnem) programu in B (program po ISP I) programu. 16 od 18 tečajnikov se je udeležilo izpita in 15 jih je uspešno opravilo preizkus. Avgusta so pripravili nadaljevalni tečaj. 8 kandidatov ga je začelo, vendar je bil zaradi po-dražitve bencina tečaj prekinjen. Nadaljeval se bo spomladni prihodnje leto.

»Imamo izsolano tekmovalno vrsto: Ferda Ferlica s psom Rolfom, Petra Jenka s psom Dikom, Silva

Bajda s psom Copom in Janez Bartola s psom Brixom. Udeležujemo se večine tekmovanj po A programu v Sloveniji. Prijavljajo pa tudi mlajši kot Matjaž Poličar z Diko, Roman Savič z Elli in podobno. Številne uspehe smo dosegli na lepotnih tekmovanjih. Na primer Milan Pagon z nemško dogo in Jože Urh z labradorjem,« pripoveduje predsednik naklanskega kinološkega društva. Leto ima poligon v Jurčkovem kotu, ki ga jim je dala v najem naklanska kmetijska zadruga.

Uredili so barako, v kateri namejavajo prihodnje leto urediti podstrešje.

»Ovira nas pomanjkanje bencinskih bonov za udeležbo na raznih tekmovanjih in razstavah. To pa je pogoj za razvoj društva. Za pomoč smo prosili republiški sekretariat za notranje zadeve, ki pa je prošnjo odstopil komiteju za tržišče in splošne gospodarske zadeve. Odgovor je bil negativenski.«

Prihodnje leto načrtuje društvo razstavo nemških ovčarjev, začetni in nadaljevalni tečaj spomladni in jeseni, nastopa na prireditvah, tako doma kot v Stražišču in na Gorenjskem sejmu. Dogovarjajo se za nastop na Brdu, kjer pripravljajo športniki Kokrice. Tafetni tek na 88 kilometrov. Želeli bi nastopiti na pomožnem igrišču stadiona Stanka Mlakarja v Kranju, pa ni bilo razumevanja, čeprav bi uprava stadiona dobila vsovstopino.

Zaradi premajhnega terena smo se odločili ustanoviti svojo vzrejno komisijo, ki jo bo vodil društveni terinar Drago Soklič. Za službene in športne pse bo skrbel Zvonko Vidic, za lovskie pa Franc Grašič. Glavni poudarek dajemo vzgoji človeka in psa. Prihodnje leto bomo šolali tudi za potrebe SLO, za kar na Gorenjskem oblikujemo skupni poligon, končuje pogovor Janez Bartol.

D. Papler

Član Kinološkega društva Naklo med nastopom — Foto: D. P.

POPOTNI UTRINKI

Crtomir Zorec

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

(48. zapis)

Iz Trebije na Staro Oselico pa prek Ermanovca, Šanca in Kladja do Nove Oselice — to je bil letosni moj zadnji »prehod« po podbleškem višavju. Zares prehod — tako lepo je bilo, hoditi po teh razglednih poteh — vseeno okrog pa le globeli, grape in soteske. K sreči je ves dan sijalo še jasno zimske sonce — bilo je pravo doživetje za že nekoliko zasolega popotnika po loškem hribovju. Na potek že od sredine februarja ...

STARA OSELICA

S pet me mika znova začeti »prav-dor« o tem nenavadnem krajevem imenu, ki sem jo načel že v 19. zapisu (dne 12. julija 1983). Spet in spet sem domačine spraševal, a nobeden od odgovorov me ni zadovoljil (oselice, razselniki, sosedisci). V misel se mi je vrinil celo precej pozan čas kolonizacije teh krajev po brižinskem škofov (druga polovica 16. stoletja), kar bi utegnilo govoriti o stari Oselici kot o kraju »staro Selce« t. j. o selcih. Seveda so vse to zgolj ugibanja — miru pa mi le ne da misel, da je v tem nenavadnem krajevнем imenu skrit drug, resničen pomen, dačet ob »oslovstvu«. Čeprav je kot kratka žival oselik prav simpatičen in ljubek, v določenih geografskih predelih pravi človekova priatelj in storin. Ker pa je tak čas in leto izteka, morda ne bo narobe, če bom v zapisu vpletel tudi anekdot o Prešernu, ki je celo v nekaki povezavi z osličkom.

Naneslo je, da je moral kranjski advokat Prešeren na neko razpravo v Ljubljano, razmišljen kot je bil, si seveda ni pravočasno zagotovil »rezervacija« v poštni kočiji. Pa je na postajališču pri Stari pošti kar skočil v že odhajajoči voz in se vrinil med dva duhovna, ki sta zložno sedela na zadnjih sedežih. Ogorčena sta ga hotela odriti, češ, ali ne ve kdo sta. Da sta iz Družbe Jezusove! (T. j. jezuita). Prešeren pa ju nagaivajo brž vpraša: »Ali iz prve, ali iz zadnje?« (Prva Jezusova družba ob rojstvu sta bila oselik in vol, zadnja Jezusova družba, ko je umiral na križu, pa sta bila dva razbojnika, vsak na svojem križu.) Potem sta jezuita vse do Ljubljane jezno molčala.

DVE URI DOLGA VAS

Človek bi pričakoval, da se bo, ko se izmota iz cestnih strmin nad Trebijo, znašel v kakem strnjem selišču — tako pa brž spozna, da je Stara Oselica pravzaprav razmaznjeno, razloženo hribovsko naselje (le okoli cerkve je nekaj več hiš) in da ob cesti še kilometre daleč vidis hiše s krajevno tablico »Stara Oselica«. Kot da je ni kraja, te dolge vasi.

Včasih (še leta 1938) je bila Stara Oselica občina s sedežem na Fužin-

nah! Precej neprimerno! Torej kar 400 m globoko v dolini, ob Poljanski Sori! Sicer pa lahko kar rečemo, da je Stara Oselica le skupno ime za celo vrsto gorskih zaselkov in samotnih kmetij v območju 1028 m visokega Ermanovca in 851 m visoke Planine, med dolinama Kopačnice in Sovodnjice. Velikih kmetov je bolj malo, več je kajžarjev. Polja je komaj kaj, več je senožeti, prevlada pa gozd (smreka, bukev, hrast, kostanj).

Stara Oselica (reci »Selca«) se počna z zanimivo staro cerkvijo sv. Pavla. Posebnost stavbe je grbasti streha iz sivega skrilja. Cerkvā s tako streho je pri nas le še malo. Sicer je na zvoniku zapisana letnica 1102, vendar utegne da letnica pomeniti kaj drugega kot čas zidanja sedanja cerkve, za katero je izpričano, da je bila zgrajena v drugi polovici 17. stoletja. Cerkveno je župnija prvotno pripadala Ogleju, pozneje goriški nad Škofijo in še od leta 1787 sodi pod ljubljansko škofijo.

STUDENEC POD CERKVJO

Prvotno je bila oselška cerkev posvečena sv. Mariji in Pankraciju. Pozneje pa so jo dodelili v varstvo sv. Pavlu — puščavniku. Kako so urejali te odnose ni znano, le zanimiva legenda o zidanju cerkve še živi — a govoriti le o sv. Pavlu!

Najprej so začeli zidati cerkev na drugem kraju, kake tričetrt ure otdot. A, kar so čez dan sezidali jim je nekdo čez noč podrl. In celo skale razmetal (Bistro očko uge najti tam še dandanes surovo obdelane kamne).

No, potem so le sezidali cerkev na mestu, kjer stoji sedaj. Legenda še pravi, da si Pavel želi imeti vse svoje cerkve nad studencem. In res izpod cerkve na stari Oselici izvira bister studenec! Utegne pa legendu temeljiti na podatku iz življenjepisa sv. Pavla. Moj je bil zgodovinska osebnost. Po rodu je bil Egiptan. Kot dvaindvajsetletnik je popustil »posvetno rabo in odsečev posvečavo«. Živel je v neki votlini, ki je imela izvir čiste pitne vode. Hranil se je puščavnik le s sadjem, ob koncu življenja pa s kruhom, ki mu ga je baje vsak dan prinašal krokar (zato slikajo svetnika s krokarem ob nogah). Doživel pa je mož celih 113 let! Umrl je leta 343. No, naj bo tako ali drugče — razlog, zakaj si svetnik želi pri svojih cerkvah izvor žive vode, pa je le prijazna ...

ZALOSTEN SPOMIN

V Homu pod Špikom (908 Nm), se verozahodno od cerkve sv. Pavla na Stari Oselici (pol ure hoda), so nemški okupatorji ustrelili pred hišo gospodarja Homovca in vse štiri njegove sinove v zorni mladosti 15 do 21 let. Taki zločini ne smejo biti nikoli pozabljeni, niti odpuščeni!

Cerkvju sv. Pavla na Stari Oselici z značilno »grbasto« streho

VAŠA PISMA

SREČANJE STARŠEV

Izvršilni odbor Društva za pomoč duševno prizadetih občine Kranj je tudi letos organiziral že tradicionalno srečanje staršev prizadetih otrok, mladostnikov in odraslih oseb. Srečanje se je letos udeležilo okoli 200 staršev, rejnikov in skrbnikov iz kranjske in tržiške občine. Namen te vsakoletni

ČE ŽE SKUBEJO,
NAJ VSATJ BOLJ POSTENO

Zadnjič rijeva s sosedom po vrsti, pri ograji pa se malo oddahne in pomenjuje. O zemlji vreda, kako jo bova obdelala spomladi, da bo vri polno rodil, in izkoristiva vsak košček dragočene zemljice. Ko je pa vse tako trgo! In ko sva že pri draginji, ne takoj tudi pri davku na mešino zemljišče. Nabili so ga do tebe. A kaj slišim, sosed, da ga plača le tam okrog štirideset jurčen, da to se ni takra reč. »Kakšnih štirideset jurčev!« vzkipim. »Jaz plačujem sto sedemdeset!« Pa do decimetra enako zemlje. Laj veste, vrstne hišice. Stisnila soj kot sardine. Da je to zagovorjeno pomota in naj vendar stoji na davkarijo, me spodbuja sosed, kajti take razlike res ne more biti. Enak kvadrat zemlje, maka hišica. Pomota. »Hitro pojdi, vse za nazaj ti morajo povrniti! Ne dej se!«

Stopim do občinskega mož, sveto prepričan, da je pravica na moji strani. A kaj izvem: davek na zemljišče se ne obračunava od kvadrature zemljišča, na katero postavil hišico, temveč od kvadrature sob, vseh uporabnih prostrov v hiši, od tega, ali imaš centralno kurjavo, parkete, pločice in še in se. Skratka, od tega, koliko si vložil v hišo. Točkovali stanovanja enkrat 1977 ali 1978 in kakršno stanje je bilo takrat ugotovljeno v stanovanju, koliko davač na zemljišče plačas. Ned, ki ima do pike enako vimo hišico kot jaz, takrat res še imel centralne in ne urejenih vornih prostorov. Se danes plačuje davek na zemljišče od tistih, ki in ko so slišali, da ima sosed vse urejeno, plačuje pa tam, so hoteli kar na vrat na tja in mu nabiti pike. Takrat je dvignila v meni sveta jeza. Nikamor ne boste hodili! Nisem imel soseda v drek tlačit, temveč po informacijo in pravico!«

Pa sem se ugriznil v jezik! No, kolik bom se sosedu škodoval, pa zameram do smrti.

Ampak, ko sem že tu, povprašam se za prispevek za zaklonišča. Tudi tega plačujem vsaj trikrat več kot sosed. Pa ravno toliko nas je pri hiši kot pri njih: možena in dva otroka.

Pa me spet lepo poduče: prispevek za gradnjo zaklonišča obračujemo od zneska, ki ga plačujem za davek na mestno zemljišče. Torej, če plačujem tega več, da mi tudi za zaklonišča več. Število oseb ni pomembno!

Zdaj so mi šele šle bodice posneli Uff! Kaj takega je pa res le nas mogoče! Davek plačas pri stvari, ki jo kupis v trgovini, gradis v hišo, daš v stanovanje. Za vsak vijak posebej, za vsak meter poda, za vsako ploščico, vsako ped cevi, vsak zidak. In ko ugotove, da lepo pozidal, prilepil, prilbil, potem v stanovanje, hop, zdaj si naš. Na to boš plačal! Ti pa si vidi zato, ker si hotel imeti svoj dom, svoje stanovanje, lepo spremjeno, dolga leta odtrgoval, nisti videl nobene gostilne, nista privoščil ne sebi ne ženi ni otrokom. Še pomislil nisi na takano potovanje v Rusijo, v Pariz, Španijo kot toliko drugih! Ne, ne je šlo za ploščice, za itison, stopnišče, radiatore, za pipe, za pet, lesne oblage, izolacije... Saj loker ne sme razmišljati. Potem pa nabijejo davek. In potem še davek od davka... Dobro je, da veliko potrebujejo, da je takelj prazen in da ga je treba napolniti in da so se zavezeli, da bodo skubili, kjer se bo le dalo. Saj. Naj skubejo, toda vsaj malo pošteno. Bom morda imel v zaklonišču, za katerega plačujem trikrat več kot sosed, kakšno pošteno udobje? Svoj separé, svoje sanitarije, volnene odeje? Zagotovo ne. Mar ne bi bilo najbolj pošteno, da bi vsaj za zaklonišča plačevali od števila oseb. Saj si bomo tam, če ga bomo v tisti hudički, ki se nam obeta, sploh dolegi, reševali le gola življenja, ne pa hišne kvadrature!

Pa še nasvet vam, dragi bralci. Če boste pri sebi ugotovili kaj potonema, ne hodite spraševati na občino, zakaj tako. Meni je žal, kar imam bodic na koži, kajti daj, ko vse vem, se še bolj sekira...

Sedučniku se smili vsaka travna bilka

Nad Dovjem gospodari Alojz Pezdirnik, Sedučnikov Alojz, ki je s srcem navezan na zemljo — Vsa gornjesavska dolina nima niti enega mlina — Vse bo treba doma pridelati

Dovje — Pravo zadovoljstvo se je v teh časih, ko ima tudi kmetijstvo problemov čez glavo, pogovarjati s kmetom, ki prav nič ne tarna. A se mu ne cedita med in mleko, nima ogromnih silosov in najmodernejsih hlevov, kaj šele delovno silo. Žuljave roke ima, nadvse pridno ženo ter prirojeno misel, da je na kmetiji pač treba delati od jutra do večera.

Delati pa tako, kot se dela v visokogorskem svetu, kjer je nekaj ravnine le za polje, vse ostalo pa je hrib, v katerega se je moč zagristi le s koso.

Petdesetletnega Alojza Pezdirnika, Sedučnika nad Dovjem poznajo vsi. Ne le po tem, da je edini tod na okoli, slabe tri kilometre oddaljen od Dovjega in z njim povezan s cesto, ki so mu jo pomagali zgraditi pred leti, predvsem po tem, da je nadvse gostoljuben, saj postreže vsakomur, ki zaide na njegovo kmetijo.

Sedučnikov Alojz, ki kmetuje tod skupaj z ženo Marijo, ima 18 hektarov obdelovalne zemlje in travnikov ter prav toliko gozdov. V hlevu je 14 glav živine, ima 20 ovac in dva konja. Oddaja mleko v kranjsko mlekarno in sleherno jutro romu mleko na Dovje, kjer ga odda v zbiralnico. Včasih ga je tovoril z osmom, vso dolgo pot dol in nazaj. Da bi raje delal?

»Ne, to pa ne, s sirom ni nič,« pravi Sedučnik, »veliko bolje je, da oddam mleko. Če smo pošteni, se zasluzi kar dobro in dovolj ugodnosti imam. Prav tako se splaća Gozdnemu gospodarstvu oddajati les, saj vamo vse in tudi odkupna cena je po mojem mnenju kar dobra. Le to me boli, da je cesta v dolino skrajno slabia in moram ves les zvoziti sam. Res bi želetel, da se spomladi popravi.

Gnojila so seveda zelo draga, ampak tako je pač: več oddaš, več dobobiš. V zadnjem času mi je postaleno jasno, da bo treba doma veliko sejati in saditi, pa čeprav dozori pri nas precej bolj pozno kot v dolini. Ovsast posejem, zdaj bom še ječmen. Koruha in pšenica sta mi letos dobro

ratala, le krompir je zgnil in ga bo komaj za seme.«

Alojz Sedučnik ima kmetijsko šolo, z dušo in srcem je privezan na zemljo, na domačijo, ki je stara več kot 300 let. Vidi se mu, kako zelo ima rad polje, travnike in sadovnjake, živi in diha z njimi in zamahne z roko, ko mu omeniš, družbeno smernice razvoja visokogorskega kmetijstva.

»Rokave je treba zavihati ali vedno imeti zavihane, pa gre. Da ima živinoreja v gornjesavske dolini prihodnost, je že res, ampak je tudi še kako res, da bo treba odslej vse doma pridelati, če hočeš, da bo kaj. Pa je potem kajpak spet vprašanje, kdo bi to zmlel. Vsa gornjesavska dolina nima danes niti enega mlina več — nikogar pa seveda ne mika, da bi požitu vso zimo s kladihom tolkel, a ne?«

Alojz pravi, da se najbolje splaća imeti kravo pa tudi bika, saj ga rediš dve leti, potem ti ga klavnicu odkupi po sprejemljivi ceni. Tudi ovce, vendar je letos štiri izgubil — kaj veš, pod čigavim nožem so klavrnko končale? Jeleni mu več ne prihajajo v goste, vsaj škode mu ne delajo več, odkar je debla v svojem širnem sadovnjaku (nasadil je tudi 40 dreves slastnih hrustav) premazal z mešanicom. Le-ta je zaradi sestave (apno, gnoj in kri) divjadi tako odvratna, da se nikdar ne loti lubja.

Pod hribom Sedlo gospodari torej Sedučnikov rod, ki obira sadove svojega dela veliko pozneje kot v dolini. Češnje dozorijo še ob koncu julija, a na njivu mu zraste prav vse. Predobro ve, da mora zaradi mrzlega visokogorskega podnebja dvakrat pljuniti v roke, če hoče, da bo jeseni zemlja radodarna. Zato je hudo nejevoljen, če v plodnejši dolini ugleda travnike, na katerih pozabljeni umrajajo travne bilke. Vsi tisti, ki imajo še oči in pamet na pravem koncu, bodo pri priči rekli: tu se pa manjka Sedučnik! Sam Alojz pa odkritostno priznava: »Če vidim ob cesti ne pokošeno travo, mi pridejo res kar solze v oči...«

D. Sedej

Andrej, ostani z nami

Fant z dolgimi nogami, obutimi v kavbojke in škornje, s toplim športnim puloverjem, z gostimi lasmi in brado pa z vedno nasmejanimi očmi in ustih hiti na oder. Prikučno se opraviči, ker je zamudil štirideset minut. Prihite je s koncerta, če dobro uro ga že čaka naslednji. Tudi tistega bo zamudil.

Kdo bi mu zameril netočnost? Stevilni mladi kranjski plavalci, ki jim je prišel popestriti njihovo novoletno praznovanje, ga sprejmejo kot najdražjega gostu. Povečerjali so že, njihovi želodéki so polni in zapojejim pesmico o debeluhih. Navdušeno zaploskajo. Takoj so pripravljeni, da brez instrumentov zaigrajo v njegovem orkestru, zaplesajo, mu celo zaupajo, da so že zaljubljeni in ko jih vpraša, katero pesem najbolj želijo, brez obotavljanja zaklječijo v en glas: Martinov lulček.

Prisostvovati enemu od koncertov Andreja Šifrera je pravi užitek. Zaradi njegove glasbe in hudomušnih dovitipov, ki jih zna strniti v simpatičen nastop. Z njim čas prehitro mine.

Ploskajo mu najmlajši pa malo večji plavalci Triglavpa na tudi odrasli, klubski delavci. Ne samo zato, ker jim je koncert podaril za njihovo »prvo mesec na svetu« in bodo s prihranjenim denarjem »lahko še boljši«. Zato, ker jih je spravil v dobro voljo, ker je bila ura z njim prijetna.

»Veliko hodim okrog,« zaupa v skopih minutah, ki si jih utrga med dve koncertoma, čeprav ve, da ga poslušalci v Ljubljani že nestрпно cakajo. Prijazen je, ne zna odreči. Ostaja človek iz ljudstva. Prav zato ga imajo verjetno ljudje tako radi.

»Obiskujem šole, gasilske, zadružne, kulturne domove,« nadaljuje. »Čudim se, zakaj ljudje še vedno prihajajo na moje koncerte.«

Zdaj se začudim sama.

Pojasni: »Svojih koncertov sem že zelo veliko slušal. Čeprav že dolgo nisem naredil ničesar novega, ljudje še vedno hidijo gledat in poslušat Andreja Šifrera.« Nekoliko resnejše nadaljuje. »V koncerte in pogosta odhajanja zdoma sodijo tudi nočne vožnje, poleđica. Zadnjič, ko je snežilo, sem bil tudi na poti. Zakaj? Moja mlada družina bi rada spravila skupaj lastno hišo. Lahko bi še več igrал, če bi bilo več časa. Nastopam, ker običajno ljudje resnično hočejo, da pridev. Vem, da bi bilo včasih bolje, če bi ostal doma. Razpet sem med stvarmi, ki so mi potrebne in ki jih imam rad.«

Pa ne da igra samo zaradi hiše? Verjetno ima rad tudi glasbo, ljudi?

H. Jelovčan

dan, dve stranišči, hodnike. Vse opravi na pol v šali, ves čas obkrožena z otroki. Rada jih ima. Kot ima rada svoje. Šele zdaj zvem, da je Francka mama Staneta in Rafka Vidmarja, ki pojata in igrata pri F+. Njen Stane poje tisto o treh dečkah. Pa eno lepo o mami poje. Ko jo je prvič slušala, se je usedla doma na stopnice in poštevajo zajakala. Vse pozabi, ko zapojejo. Razume mladost. Sama je strašno rada pela. Še vedno poje na koru. Tudi oče igra in poje. In če so otroci le kaj njeni, bodo peli in se veselili življenja. Najtežje je, ko jih včasih po cele dni čaka, pa jih od nikoder ni. Železna je že postala, pravi. Ko so spet skupaj, so pa spet veseli in srečni.

Kako malo potrebuješ za prgišče sreče! En sam bonbonček za smejoče otrokove oči. Nekaj je že stanejo polni zepi, a zato ne bo nič manj bogata. Ko bomo umrli, bomo pustili vse. Tudi v svojih hišah smo samo stanovalci, razmišlja Francka. Te peljejo tjale v Bitnje pa ne gre s tabo ne avto ne hiša. Le če v življenju kaj dobrega naredi, gre za teboj. Ljudje se te spominjajo...

Koliko lepih dobrih spominov bo nekoč ostalo za njo. Toda, to bo še le takrat, ko bo Francka imela stoletje in bo šla s polno pokojnino v pokoj...

D. Dolenc

Teta Francka

S svojim velikim omelom je pri oknih telovadnice. Z njo je gruča fantičev. Nekaj iščejo za gredjo, pod penastimi blazinami. Adidaske je nekdo tu pozabil. V petek so se bile, zdaj jih pa ni. Če bo kdo zna najti, bo to zagotovo Francka, šolska čistilka. Nanjo se obračajo v vseh takšnih primerih. A za te adidaske zdaj slabo kaže. Ni jih v telovadnici, ni jih v razredu, ni jih tudi v bogati Francini zbirki copat in adidask in vseh mogočih drugih obuval, ki jih je kdaj potegnila iz pod klopi na hodniku. Enkrat se bodo kaj izgubili, če bodo kaj pozabili, če bodo lačni, pa bì radi kruha, bodo poprosili tetu Francko. Nihče ji ne reče čistilka. Kje pa! Čeprav jo iz dneva v dan videvajo, kako suči omelo, bliska s junco za prah po njihovih stolih in klopeh, briše njihove stopinje po telovadnici. Teta Francka! To je teta, ki ima vedno kaj zanje v žepu njene pisane halje. Teta Francka, ki ji vrtičkarji, kar molijo glavice skupaj, da bo ja vse pobožala, ko pride v službo. »Se mene! Še menel kriče in Francka boža male glavice, sega v žep. Vsa kemu bonbonček. Skoraj vsakič ko gre v službo, zapelje najprej do trgovine, da napolni zepe, potem pa spet nazaj do šole. Ne more in ne sme razočarati svojih otrok. O, saj zatuli nad njimi, kadar taceajo po pomitem. Pa káko! Toda vsak od otrok ve, da teta Francka nikoli ni zares huda.

Tri svoje otroke je imela doma in moža, velik vrt, polne roke dela. Vsa drva sta z možem iz gozda znošila. Ko so pa otroci odrasli in se je mož upokojil, jo je prijelo, da bi se nekje zaposlila. Na kranjskem sejmu je najprej delala nekaj let, potem pa vskočila za varuško in čistilko v vrtcu na Orehku. Nekega dne so pa spet položili tiskovine za

zdravniški pregled in polno zaposlitev. Pa ni veliko razmišljala. Dr. Kocjančič jo je čudno gledal: ženske pri njenih letih spravlja v pokoj, ne pa na delo. Zdaj je stara sedemdeset let in štiri leta delovne dobe ima. Pa se smeje: »Do sto let bom delala! Saj bom tudi lahko, ko sem toliko let počivala.«

Zelo rada dela. Ko se z Brega zapelje s kolesom skozi gozd proti Orehku, se ji zdi, kot bi imela spet dvajset let. Dobra volja kar vre iz nje. Sedem razredov počisti vsak

Barbara Kregar,
dipl. ing. kemije,
kozmetičarka in pedikerka:

Zaradi današnjega tempa življenja so žene zelo zaposlene. To se dostikrat pozna tudi na njihovih utrujenih obražih. Sploh pa se bo ta utrujenost pozna la zdaj, tik pred praznikom, ko jih poleg službe čaka še vrsta domaćih opravil za praznične dni. Pa vendar bi za ta najlepši praznik v letu rade blesteli.

meh za smeh

»Čas je že, da se najina hči po roči,« meni mama.

»Naj počaka, da pride pravi,« odgovori oče.

»Čemu neki, saj j... tudi nisem!«

V majhnem mestu v Južni Afriki ustavi policaj črnca, ki hoče v cerkev. »Stoj! Ta cerkev je samo za belce.«

»Ampak prišel sem jo samačit.«

»Naj bo,« se vda policaj, »ampak gorje, če te dobim pri molitvi!«

Zgodaj zjutraj pride mož k zajtrku in pravi: »Dragica, po britju se počutim deset let mlajši!«

»Oh, ljubček, in zakaj se ne briješ zvečer, preden greš v postajo?«

V letalu New York—London se globoko dekolirana steverdeska skloni k potniku: »Bi čaj ali kavo?«

Potnik se pozanima: »V kateri je čaj in v kateri kava?«

Če bi bil dedek Mraz, bi otrokom po svetu, ki živijo v vojni, prinesel

mir, da ne bi živel v strahu — Andrej Baranja

hrano — Zoran Savovič

mir, hrano, obleko, obutev — Nuša Ekar

hrano, obleko, obutev, šolske potrebštine in če bi jim le

mogel, bi jim prinesel srečo in mir — Blaž Vuk

vse tisto, kar najbolj nujno potrebujejo: hrano, obleko,

najprej pa mir — Tanja Šprajcar

hrano, igrače, šolske potrebštine, bonbone in čokolado —

Tadej Omersa

mir, da se njihovi starši ne bi bojevali, svobodo, da bi ži-

veli svobodno takoj kot mi — Mojca Vilfan

mir, da bi se učili in igrali veselo tako kot mi — Maja

Kenda

Učenci 2. b r. OŠ Simona Jenka Kranj, DE Center

Če jajce več od kure ve ...

Veste, malo je ljudi, ki so se

pametni rodili. Pravijo pa, da

soše tisti odveč. Jaz spadam

mednje. Vedno vse vem in

znam. Če mi kdo kaj pokaže,

ga prekinem, da to že vem.

Tako je bilo tudi takrat, ko

sem popravljal kolo. Nisem pu-

stil očeta, da bi mi kaj pokazal

in svetoval. Zaradi moje prepri-

metnosti pa je počilo nekaj vi-

jakov in kolo je bilo zanič. Dva

meseca smo nato po celi Slove-

niji iskali menjalnik za presta-

ve, ko pa smo ga staknili, tudi

ni bil poceni.

Vidite, tako je, če jajce več

od kure ve.

Danilo Pernuš, 6. a r.

OŠ Matije Valjavca

Preddvor

NAGRADNA UGANKA

Pravi odgovor na zadnjo nagradno uganko je: Železnički. Po velikem številu vaših dopisnic sklepamo, da kraj dobro poznate in da vas ni premotil niti skromen opis ranj iz Valvasorjevih časov. Žreb je odločil, da prejme Aerove akvarelike barvice Andrej Šolar iz Zgornjih Dupelj 55, 64203 Duplje. Čestitamo.

Danes bomo govorili o čolnih. V različnih delih sveta so ljudje oblikovali različne vrste čolnov. Že naš davni prednik, ki je poznal le preprosto orodje, je znal izdelovati čolne. Z ognjem je izdolbel drevesno deblo, da ga je nosilo po vodi. Ko si je človek izboljšal orodje, je lahko izpolnil tudi čoln. Na sliki je osem vrst čolnov, med temi nekatere še danes uporabljajo; ponekod so ljudem še vedno edino dostopno prevozno sredstvo, vir zasluga ali pa jih ohranjajo za turistične in športne namene.

Sprašujemo za imena čolnov. Nič hudega, če katerega ne poznate. Kolikor jih veste, jih po vrsti zapisite na dopisnico. Prednost pri žrebanju bo imel tisti reševalec, ki bo uganil čim več imen čolnov. Odgovore pošljite do 15. januarja na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 — nagradna uganka.

sveže in negovane v novo leto

Kako v dobrih desetih minutah pregnati vso utrujenost z obraza in biti spet sveža, mladostna? Maska je edini način. Ena od najbolj učinkovitih trih mask so nedvomno jajčne maske, ki denejo dobro vsaki koži, le na finih in občutljivih kožah jih ne smemo pustiti predolgo.

Maska iz celega jajca

Jajce stepemo, da enakomerno zmesimo beljak in rumenjak, nato pa rumenkasto tekočino namažemo na očiščen obraz. Stepeno jajce ostane na koži toliko časa, da se popolnoma posuši, nato si obraz opłaknemo z mlačno vodo. Ljudje, ki imajo občutljivo kožo, naj ga že najkasneje po desetih minutah zmijemo z obraza z mlačno vodo.

Maska iz beljaka

Beljak namažemo s čopicem na umit obraz in ga pustimo na koži toliko časa, da se posuši. Plast beljaka je nadavno že po petnajstih minutah suha. Obraz nato umijemo z mlačno vodo, ki smo ji dodali nekoliko boraksa (noževico konico na liter vode). Lahud pa beljak tudi stolčemo v sneg in na obraz nanesemo plast stepenega beljaka. Masko zmijemo z obraza po 15 do 20 minutah s toplo, ne prevročo vodo.

Maska iz rumenjaka

Rumenjak toliko zmesimo, da je tekoč, potem pa ga namažemo na očiščen obraz. Na koži naj ostane 5 do 15 minut.

Vera vase je prva skrivnost uspeha
Uspeh je otrok poguma in previdnosti obenem

Majonezna maska

Očiščen obraz namažemo z mandljivim oljem, nato pa narahlo vtremo v kožo še tekoč rumenjak. Obraz potem nežno masiramo s prsti, ki jih sproti vlažimo v mlačni vodi. Masiramo tako, da s prsti krožimo po koži. Na njej nastane bela, penasta plast, ki jo takoj splaknemo, če imamo občutljivo kožo, lahko pa jo pustimo na koži tudi do 20 minut (mastne, debele kože) in jo sele potem zmijemo z obraza z mlačno vodo.

Zdaj obraz le še naličimo.

Za suho in uvelo kožo uporabljam kremna rdečila, ker je licenje s temi rdečili bolj enostavno in jih lahko načasamo brez posebne podlage, medtem ko moramo imeti za licenje z rdečilom v kamnu malo vaje. Vedno ga naneseamo na puder podlogo, nato pa naprashimo še tanak sloj pudra v prahu.

Za mastno kožo je najboljše rdečilo v kamnu.

Barva rdečila za ličnice se navora vedno ujemati z barvo rdečila za ustnice. Temnolasko naj uporabljam vijolični odtenek rdečila. Svetlolaskam daje oranžni ton svežino in naraven videz. Pomembno, je, da rdečilo razmažemo mehko, brez posebnih prehodov. Spreten nanos rdečila lahko obraz optično spremeni.

Okrogel obraz lahko zožimo, če rdečilo nanesemo na lice v trikotni obliko.

Dolg obraz izgleda nežnejši, če senžimo sredino lasnega nastavka in brado, lica pa samo rahlo pordečimo.

Pri trioglatem obrazu ni treba varčevati z rdečilom. Velikopotezno nenesemo rdečilo na ličnice. Efekt se poveča z dvema zamazanimi črtama na celu.

Rdečilo na ličnicah in rahel nadih rjavega tona na lasnem nastavku daje harmonijo štiroglatemu obrazu.

Upam, da sem vam pomagala k svežini in lepšemu videzu v najdaljši noči v letu. Pa srečno!

v novem letu vam želimo zdravja!

Za zdravje lahko sami največ naredimo

— Dan začnimo z dobro voljo in razveselimo svoje najbližje s prijazno besedo.

— Pred deveto uro zjutraj si privoščimo obilen in pester zajtrk ali malico, zato naj bodo večerje skromne.

— Zelo pomemben je red v prehrani. Obroki so lahko manjši, biti pa morajo porazdeljeni preko vsega dneva.

— Vsaj enkrat na dan naj se zbere vsa družina pri mizi, kjer naj voda prijetno vzdušje. Spore poravnajmo šele po jedi.

— Ne zamudimo nobenega družinskega praznika! Prijetno voščilo, majhno darilo ali sveže cvetje na mizi bo kot svetel sončni žarek v našem življenju.

— Varujmo se nezgod doma, na delovnem mestu in na cesti. Sproti odstranjujmo vse nevarnosti, morda bomo lahko še druge obvarovali nesreče.

— Spozujmo počitek. Vedno ob isti uri v posteljo, da bo spanje trdnejše in vsaj enkrat na teden pojedimo na izlet v prirodu, da se bodo pljuča nadihala svežega zraka.

— Otrokom želimo, da jih ne bi boleli zobje, zato jim dajmo čim manj sladkarji. Za otroke ni boljšega kot sadje, zelenjava, črn kruh in mleko.

— Očetu želimo dobro in krepko srečo ter bistro glavo. Zato preženite cigarete in alkohol daleč od sebe.

— Mamici želimo, da bi ji vsi v družini pomagali pri kuhi, vzdrževaju na reda in čistocene.

Le kdor bo zdrav, bo tudi srečen v novem letu!

Dr. Ana Kraker-Starman

pedenj ped oblači naše najmlajše

Vanja Rupnik, pletilja v PEDEJ PEDU: »Zakaj bi ne bili tudi otroci modno oblačeni?«

prodajata kose oblačil za velikosti do osem let, ko imajo starši še moč izbirati sami. In rade zaidejo sem ženske, ki nosijo otroške številke. Najstnike pa največkrat še ne vedo, kaj bi rade. Dejstvo pa je, da se pri Vanji in Cvetki lahko običejo otroci od dojenčka — čudovite kompletne plete Vanja — do zgodnjega mladiča. Tiste mamice, ki imajo rade oblačila, v kobilih, v nežnih bluzicah z volanci, bodo tu zagotovile naše kaj za svoje dekllice. Ce jih igle ne tekajo rade, bi pa rade imele svojega otroka oblačenega v tople, ročno pletenine, potem naj se le oglase pri Vanji. Iz svojega materiala plete Vanja, naredi pa tudi po naroci. Sicer pa, pogledati je treba, kaj lepega visi po stenah butika, potem se pa lahko odločite. Na Mohorjevem klancu v Kranju boste našli butik PEDEJ PED in obe korajni dekle, ki sta na Gorenjskem zaorali ledino v modernem otroškem oblačenju.

D. Dolenc

Pri nas doma

PRIHAJA DEDEK MRAZ — Narisala Mojca Vilfan, 2. b r. osnovne šole Simona Jenka Kranj, DE Center

Naša družina šteje šest članov. To smo ati, mami, sestri Jasna in Ana, brat Jože in jaz. Ker sem najstarejša, moram največ pomagati pri gospodinjskih delih in pri prebijanju in kopanju mlajše sestre in brač.

Stara sta sedem tednov. Za brata moram pogreti humano.

Ves nestrenjen čaka hrano. Ko je dovolj topila, mu jo dam v stekleničko. Okrog vratu mu zavežem slinček. Vzamem ga v naročje in mu dam dudko v usta. Ves vesel takoj začne piti. Ano mami doji. Kadar jē, zraven tudi dremja. Ko Jože in Ana pojesta, ju nasloniva na ramo, da se jima podre kupček. Jožeta polžim v košarico. Nekaj časa še gleda, nato pa zaspipi. Ano smo preveč razvadili. Iz poročnice je prisla z mamico sama, ker je moral brat se v Ljubljano v bolnišnico. Doma so Ano skoraj ves čas pestovali. Zdaj hoče zaspiti v naročju ali pa joka. Ko oba zaspita, gremo tudi mi spat.

Upam, da bomo vsi zdravi in skupaj preživeli še veliko večer.

Natalija Debevc, 6. b r.

OŠ Cvetka Goljarja

Skofja Loka

Priča je dolga, vse je vredno.

Novoletne želje

Ob Novem letu želim veliki snega.

Želim veliko daril.

RADIJSKI SPORED

NEDELJA, 30. DECEMBRA

program

Jutranji program - 8.05 Radijska šola naših sporedov - 8.35 Glasbena pravica - 8.45 Naši mladim poslušati - 9.05 Glasbena matika - 10.05 Rezervirano - 11.05 Ali poznate? - 8 pesmijo na Jugosloveni - 12.10 Iz glasbene trage jugoslovenskih narodnosti - 12.30 Naši nasveti - 13.30 Vzrok in zdravje - 14.05 Iz naših sporedov - 14.25 Vrtljak - 15.05 danes, radio jutri - 15.30 Naši poslušalci čestitajo pozdravljanju - 16.30 glasba - 16.35 Vrtljak - vmesno za turiste - 17.00 ob 17.00 - 18.00 Pojedino - 18.15 Grekino - 19.25 Obvestila zabavna glasba - 19.35 noč, otroci - 19.45 semja bo z nami zapovedi - 20.00 Zakaj imamo - 21.05 Oddaja o mornarskih glasbah - Informativna oddaja v nemčini in angleščini - Iz naših sporedov - 21.30 glasbene skripti - 0.05 Nočni program - glasba

program

Petak na valu 202 - Od enih do sedmih potnika malha, Ob konjeni, glasba, Znano in objeno, Minute za EP kaj - 19.25 Stop popovosti - 21.33 Petkov klub - 22.45 Zrcalo dneva - 22.50 Glasba za ko programska

SOTRA, 31. DECEMBRA

program

Jutranji program - 8.05 Pionirski tednik - 9.45 Pojte z nami - Svetovna reportaža - Panorama lahke glasbe - 10.05 Pogovor o poslušanju - 11.35 Srečanje republikanega - 12.10 Go ritmu - 12.30 Kmetijevi nasveti - 12.40 Naši poslušalci čestitajo pozdravljanju - 13.00 Danes do 13.00 naših krajev - Iz naših sporedov - 13.30 Naši poslušalci čestitajo pozdravljanju - 14.05 Kulturna panorama - 15.05 Radio danes, radio jutri - 15.15 Vrtljak - 16.30 Obvestila in zabavna glasba - 16.35 Vrtljak - 17.00 Stop popovosti - 21.33 Petkov klub - 22.45 Zrcalo dneva - 22.50 Glasba za konec programa

nedeljo se dobimo, Zimzelene melodije Šport v letu 1983 - 19.30 Stereorama - 20.30 Glasba iz starega gramofona - 21.15 Naš podstrek - 21.33 Lahke note - 21.45 Radio Student na našem valu - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

PONEDELJEK, 2. JANUARJA

Prvi program

5.00 Jutranji program - glasba - 8.07 Radijska igra na otroke - 8.38 Otoške šaljivke - 9.05 Pop cocktail - 10.05 Novoletni omnibus: Sonce in sence z naših poti - 11.05 Iz pravljičnega sveta - 12.10 Danes smo izbrali - 12.40 Po domače - 13.10 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 13.20 Od melodije do melodije - 14.05 Potep po Londonu - 14.20 Novoletni koncert Mladinskega pevskega zboru RTV Ljubljana pod vodstvom Matevža Fabijana - 15.15 Lepe melodije - 16.00 Vrtljak - 17.05 Alfred de Vigny: »Fregata« - 18.00 Sotočja (prenos iz studia radia Maribor) - 18.45 Melodije ob kaminu - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Minute z ansamblom Zeleni val - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Skladbe J. S. Bacha s čembalom - 21.05 Radijska igra - Apulej-P. Lužan: Igra metamorfoz ali zlati osel - Glasbeni intermezzo - 22.15 Iz naših sporedov - 22.20 Mikrofon za slovenske pevce zabavne glasbe - 23.05 Literarni nokturno - Andrew Marwell: Misli v vrtu - 23.15 Operetna glasba - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

7.15 Ponedeljek na valu 202 - 13.00 Od enih do sedmih - Omejitev hitrosti, Na obisku v ... - glasba, in še kaj - 19.25 Stereorama - 20.00 Jazz na II. programu - 21.33 Torkov glasbeni magazin - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasha za konec programa

TOREK, 3. JANUARJA

Prvi program

5.00 Jutranji program - glasba - 8.07 Radijska igra na otroke - 8.38 Otoške šaljivke - 9.05 Pop cocktail - 10.05 Novoletni omnibus: Sonce in sence z naših poti - 11.05 Iz pravljičnega sveta - 12.10 Danes smo izbrali - 12.40 Po domače - 13.10 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 13.20 Od melodije do melodije - 14.05 Rezervirano za ... - 14.20 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.05 Ali poznate? - 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Vrtljak - 15.05 Radio danes, radio jutri - 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.30 Obvestila in zabavna glasba - 16.35 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Naj narodi poj - 18.30 S knjižnega trga - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Minute z ansamblom

SREDA, 4. JANUARJA

Prvi program

4.30 Jutranji program - glasba - 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 8.30 Govorimo makedonsko, govorimo srbohrvaško - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za ... - 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.05 Ali poznate? - 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Vrtljak - 15.05 Radio danes, radio jutri - 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.30 Obvestila in zabavna glasba - 16.35 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Z ansamblom Boris Kovačiča - 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 18.35 Iz opusa Vladimira Lovca-Ekloga za klarinet in klavir, Dve skladbi za godalni kvartet - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Minute z ansamblom

Ludvika Lesjaka - 20.00 Koncert za besedo - Čaša opoznlosti - 20.25 Minute s slovenskimi interpreti - Janko Šetinc klavir - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Zimzelene melodije - 23.05 Literarni nokturno - Branko Čopić: Zdravilo za pijance - 23.15 Za ljubitelje jazz-a - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

7.15 Sreda na valu 202 - 13.00 Od enih do sedmih - Kultura, Odprtva vrata, glasba, Minute za EP, Znano in priljubljeno in še kaj - 19.25 Novi rock - 20.20 Likovni odmevi - 20.33 Melodije po pošti - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

ČETRTEK, 5. JANUARJA

Prvi program

4.30 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola

za višjo stopnjo - 8.35 Igraj koke - narode v izvedbi otroških, mladinskih in dečkiških zborov - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Ali poznate? - 11.35 Naše pesmi in plesi - 12.10 Znane melodije - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Enajsta šola - 14.20 Koncert za mlade poslušalce - 14.45 Jezikovni pogovori - 15.05 Radio danes, radio jutri - 15.15 Vrtljak - 16.30 Obvestila in zabavna glasba, Minute za EP, Znano in priljubljeno in še kaj - 19.25 Novi rock - 20.20 Likovni odmevi - 20.33 Melodije po pošti - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

Drugi program

7.15 Četrtek na valu 202 - 13.00 Od enih do sedmih - Vroče-hladno, glasba, Minutes za EP, Mehurčki, Znano in priljubljeno in še kaj - 19.25 Stereorama - 20.00 Misel in pesem - 20.45 Moderni zvoki - 21.03 Zavrtite, ugani - 22.00 S festivalov jazz-a - Festival jazz »Lugano-83: I. oddaja; Jazzata (Švica) - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

CARTRANS**CARTRANS**

Slovenska turistična agencija z menjalnico

A — 9020 KLAGENFURT/CELOVEC, Paulitschgasse 7
tel.: (04222) 51 26 80, 51 28 25, telex: 042-2787 istit

Želi vsem Gorenjcem zdravo, srečno in uspešno novo leto 1984 in se priporoča s svojimi storitvami!

*****
Srečno '84

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev nagradne križanke z dne 23. decembra: slovesnost, Tina Turner, avari, Atri, vaga, Dva, eden, Anker, car, noema, kras, ob, linstina om, dar, Branka, kri, ur, ms, kraljivec, lan, lavina, indra, atal, metan, ježa, ar, korala.

Prejeli smo 115 rešitev. Izbrani so bili: 1. nagrada (150 din) prejme Ivanka Zdešar, Orehovlje 9, Kranj, 2. nagrada (120 din) prejme Minka Žagar, Velesovo 16, Cerknje, 3. nagrada (100 din) prejme Primož Bavdek, Kranj, c. 1. maja 63. Nagrade bomo poslali po pošti.

Za reševalce nagradne novoletne križanke razpisujemo deset nagrad in sicer:

1. nagrada 500 din,
2. nagrada 250 din,
3. nagrada 150 din in sedem nagrad po 100 din.

Rešitve pošljite do 4. januarja 1984 do 9. ure na naslov: ČP Glas, Kranj, Moša Pijadeja 1 z oznako Praznična nagradna križanka.

DENOVNO IZBRANEN POROČEK DELOVNIH SREDSTEV MAMATILOV IN DELOVNE SILE	KODRIK ZAPUŠČA V OPOROKO	PLANOTA V BIH NAD LIVANJSKIM POLJEM	MEŠO KRAVE VUGA MLADIČA	RISTO SAVIN	PETRINKA ZUPANC	VINSKA PENA ALI POLNKA SODO	COLLEGE ZAH DO LONDONA	OKLIMA
VRSTA PO KRIVALA (minuti)	NALJEP. NAKAHA	PAPEŠKA DRŽAVICA	STROKOVEN OPIS ZEM. LIŠČA	ISAAC NEWTON	KRILO ZGRADB	TUR. GOSTIŠČE S PRENOŠOŠČ	PRISTROJ. NAPRAVA	ANCONA
OMENITEV					SUKAR BOGDAN MEŠKO	DRŽAVNI VETRNIČA	MESTO V GR. ITALIJI ZELEN KRIŠČE	IZOLDIN LJUBIMEC
NOŠAC V HIMALAJSKEM POGORJU					STOLP PRIDŽAMU	VEL. GOR HRIBET		ZLAHTNI PLIN (Ne)
DRŽ. BLAGAJNA					STUDENT RUDARSTVA	DRŽAVNI VOD NA PTICA	SARAJEVSKA PEVKA POPEVK REDŽEPOVIĆ	NATANCEN VZOREC MERE ALI UTEZI
STAROMA ZAROTNIK					OHRAS VOD NA PTICA		BOŠI SMRTI V GR. MITOLOGI SIN NOČI	
SLOV. ZENSKA REVJUA							CELOTEN POSNETEK (PRI SNEM. FILMAJ -	
ANTICO RAČUNALO							SINTET. VLAKNO IN TKANINA IZ TEH VLAKEN	
TRENJE							NAV. DESNI PRED. REKE PAD	
KOCINA							IGLADEC	
SESTAVL. R. N.	POŽREK	LAJO LEŠKOVAR	OZEMLJE		SPANJE		KRAK REKE MENAM	
DOPRT HLEV		HIMALAJSKA KOZA	OCÉ		BOKSAR NORTON		ZLATA OG NJANOVIC	
NEVARNO SODOBNO GROZJE					OSTRA TEZA		NERD NOGOMETAS ZAGREB DINAMA (MAHNADE)	MITOL PRVI LETALEC
TRGOVEC Z MANU VREDNIM BLAGOM					ARGON		TONE PAYCEK	PRIMORSKA JED

Nedelja na valu 202 - Od enih do sedmih - V

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 30. 12.

17.05 Poročila - 17.10 Domači ansambl Ansambel Lojzeta Slaka - 17.45 Modro poletje, španska mladinska nanizanka - 18.25 Obzornik ljubljanskega območja - 18.40 Zdaj, ko leto se obraca - 21.20 Ne prezrite - 21.35 TV kviz - 22.40 Zrcalo tedna - 23.00 TV dnevnik II

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Zgodbe iz Nepričave - 18.15 Svet računalnikov - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 In... kam gre glasba - 20.45 Zagrebška panorama - 21.00 Mimogrede povedano, dokumentarna oddaja - 21.50 Nočni kino: Pravkar je prišla, sovjetski film
TV Zagreb I. program:

9.00 Zimski spored za dijake - 10.00 Poročila (do 10.05) - 17.30 Videostrani - 17.40 Poročila - 17.45 Zgodbe iz Nepričave - 18.15 Svet računalnikov - 18.45 TV koledar - 18.55 Kronika občine Reka - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zlata doba komedije, ameriški film - 21.20 Glasba iz ateljeja, zabavno glasbena oddaja - 22.10 TV dnevnik - 22.25 V petek ob 22 - 23.55 Poročila

SOBOTA, 31. 12.

8.00 Poročila - 8.05 ZBIS-L. Suhodolčan: Piko Dinozaver - 8.15 Ciciban, dober dan: Zrcalce - 8.30 Pedenj-

žep - 9.00 Mi smo smešna družina, otroška nanizanka TV Novi Sad - 9.30 I. Otrin: Pesem giba - Ballets Russes - 9.55 Človek in zemlja: Živi izstrelki, španski dok. serija - 10.00 Pred izbiro poklic: Poklici v stekalstvu - 10.40 Slovenski muzeji in galerije: Muzej in galerija Kamnik - 11.15 Poročila - 12.25 Otroški silvestrski spored vseh TV studiov - 20.00 Od Triglava do Gevgelije, glasbena oddaja vseh TV studiov - 21.00 Moped show, kabaret - 21.30 Očaranje, glasbena oddaja - 22.35 Ho-ruk v novo leto, zabavno glasbena oddaja - 00.05 V novo leto z Aveniski - 00.35 Thommy s pop show, 1. del zabavno glasbene oddaje zahodnonemške televize - 01.35 Pozejdonova pustolovščina, ameriški film

Oddajniki II. mreže:

14.30 Test - 14.45 Bobby Fisher vam predstavlja znane sahiste - 15.55 Plamen in puščica, ameriški film - 17.20 Retrospektiva režisera M. Maričića - M. Begović: Brez tretjega - 18.25 Huzarji, 1. del TV nadaljevanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Pevci na koncu bolnišnice, češkoslovaški musical - 21.10 Sedem mladih, zabavno glasbena oddaja TV Beograd - 21.30 Kitajska četrta, ameriški film - 23.35 Novoletna šminka - 00.45 Glasba, glasba, vklju-

čitev v oddajo - 01.40 Igrani film (do 03.10)

TV Zagreb I. program:

9.00 Zimski spored za dijake - 10.00 Poročila (do 10.05) - 12.00 Sedem TV dni - 12.25 Otroški silvestrski spored vseh TV studiov - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Novi Fosili - 20.10 Dudek mužička, glasbeno humoristična oddaja - 20.35 Disko miss, glasbena oddaja - 21.25 Novoletna kuhinja, humoristična oddaja - 21.50 Skupina 777, glasbena oddaja - 21.55 »Moreplov«, zabavno humoristična oddaja - 22.40 Srebrna krila, glasbena oddaja - 22.50 Še 70 minut... - 24.00 Novoletna čestitka - 00.01 Zapojmo skupaj - 00.30 Glasba, glasba... - 01.40 Igrani film

NEDELJA, 1. 1.

8.00 Poročila - 8.05 Živ žav, otroška matineja - 9.05 Modro poletje, španska mladinska nanizanka - ponovitev - 9.45 Učna leta izumitelja polža, slovenski film - 11.15 Fantje s Hill Streeta, ameriška nanizanka - 12.05 Poročila - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert - 13.30 Garmisch: smučarski skoki, prenos - 15.30 Risanke - 16.00 Karneval, sovjetski film - 18.15 Svet v letu 83 - 19.30 TV dnevnik - 20.00 G. Mihić: Šoferja, TV nadaljevanka - 21.00 Od Triglava do Gevgelije - 21.30 Kondorjev let, izobraževalna oddaja - 22.25 »Moreplov«, zabavno humoristična oddaja - 23.35 Zabava vas Miroslav Ilić - 23.35 Poročila

17.50 Srečno novo leto, madžarski film - 20.00 G. Mihić: Šoferja, nadaljevanka TV Beograd - 20.55 Thommy's pop show, 2. del zabavno glasbene oddaje zahodnonemške TV - 21.50 Pozejdonova pustolovščina, ameriški film - 23.50 Poročila

liere: Namišljeni bolnik, predstava Mestnega gledališča Ljubljana - 21.55 Glasbeni vrtljak - Edith Piaf - 23.35 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

9.05 Test - 9.20 Poročila - 9.30 Skrivnostni zaščitnik, ameriški film - 11.00 Superbajka, otroška oddaja - 11.50 Risanka (samozato LJ 2) - 11.55 Plemeniti Tom, angleško-poljski film - 13.15 Iz novoletnega sporeda TV Skopje - 15.15 Iz novoletnega sporeda TV Zagreb, - 18.15 Rock pop - 18.50 Leteči huzarji, 3. del sovjetske nadaljevanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Orwelovo 1984 - 22.00 Banović Strahinja, jugoslovenski film - 23.30 West side story z Bernsteinom - 00.00 Poročila (do 00.05)

TV Zagreb I. program:

9.20 P. J., ameriški film - 11.00 Lepe želje za leto 84, otroški spored - 12.00 Poročila - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert - 13.30 Garmisch: smučarski skoki, prenos - 15.30 Risanke - 16.00 Karneval, sovjetski film - 18.15 Svet v letu 83 - 19.30 TV dnevnik - 20.00 G. Mihić: Šoferja, TV nadaljevanka - 21.00 Od Triglava do Gevgelije - 21.30 Kondorjev let, izobraževalna oddaja - 22.25 »Moreplov«, zabavno humoristična oddaja - 23.35 Zabava vas Miroslav Ilić - 23.35 Poročila

PONEDELJEK, 2. 1.

8.15 Poročila - 8.20 Živ žav, otroška matineja - 9.10 Mi smo smešna družina, otroška serija TV Novi Sad - 9.40 J. Kislinger: Izlet, mladinska predstava SNG Maribor - 10.35 Plemeniti Tom, angleško-poljski risani film - 12.00 Iz silvestrskih sporedov: - 12.00 Ho-ruk v novo leto - 13.25 Novoletna kolonica - 13.55 Folk parada, glasbena oddaja TV Beograd - 14.35 Rock ansambl, oddaja TV Sarajevo - 14.50 XXI. olimpijske igre: Montreal, kanadski dokumentarni film - 16.45 Poročila - 18.50 Delo za določen čas, jugoslovenski film - 18.15 Šport v letu 1983 - 20.00 J. B. Mo-

8.40 Poročila - 8.45 Pedenjedova urica - 9.45 S. Simčič: O ptički, ki je ukradla zlato jabolko, predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana - 10.30 Mali veliki hokejist, češkoslovaški film - 11.55 Iz silvestrskih sporedov: - 11.55 Moped show - 12.20 Superhit leta, zabavno glasbena oddaja TV Beograd - 13.50 TV izbira športnika leta - 14.50 Vrag za petami, kanadski film - 16.30 Evrorock, zabavno glasbena oddaja - 17.00 Čas, ki živi: Partizansko Ново leto - 17.30 Grenka žetev, ameriški film - 20.00 V. Moberg: Raskenovi, švedska nadaljevanka - 21.00 Thommy's pop show: 3. del zaba-

TOREK, 3. 1.

8.40 Poročila - 8.45 Pedenjedova urica - 9.45 S. Simčič: O ptički, ki je ukradla zlato jabolko, predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana - 10.30 Mali veliki hokejist, češkoslovaški film - 11.55 Iz silvestrskih sporedov: - 11.55 Moped show - 12.20 Superhit leta, zabavno glasbena oddaja TV Beograd - 13.50 TV izbira športnika leta - 14.50 Vrag za petami, kanadski film - 16.30 Evrorock, zabavno glasbena oddaja - 17.00 Čas, ki živi: Partizansko Nuevo leto - 17.30 Grenka žetev, ameriški film - 20.00 V. Moberg: Raskenovi, švedska nadaljevanka - 21.00 Thommy's pop show: 3. del zaba-

KINO

KRANJ CENTER

30. in 31. decembra amer. barv. akcij. film JUŽNAŠKA TEHA ob 16., 18. in 20. uri

1. januarja amer. barv. risanka TOM IN JERRY - OSKARJEVCA (Risanke poklanjamoto otrokom za dedka Mraza. Vstop prosti), amer. barv. akcij. film JUŽNAŠKA TEHA ob 15., 17. in 19. uri, premiera ang. barv. filma LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 21. uri

2. januarja ang. barv. erot. film LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 15., 17. in 19. uri, premiera ital. barv. filma NEPREMAGLJIVI GLADIATOR ob 21. uri

3. januarja ang. barv. erot. film LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 15., 17. in 19. uri, premiera austral. barv. filma GALIPOJE ob 21. uri

4. januarja ang. barv. erot. film LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 16., 18. in 20. uri

5. januarja franc. barv. erot. film NOČNE IGRE ob 16., 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIC

30. decembra amer. barv. film TA AMERIKA I. del ob 18., 18. in 20. uri

31. decembra nem. barv. komedija HOTEL DRAKULA ob 16., 18. in 20. uri

1. januarja hongk. barv. film NAJVEČJE MASČEVANJE BRUCE LEEJA ob 14. uri, amer. barv. film TA AMERIKA II. del ob 16. in 18. urti, premiera franc. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 20. uri

2. januarja nem. barv. komedija HOTEL DRAKULA ob 14. in 18. uri, franc. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 16. in 20. urti

3. januarja amer. barv. akcij. film STIRE ASI ob 14. in 20. uri, franc. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 16. in 18. urti

4. januarja jugosl. barv. film DIREKTEN PRENOS ob 16., 18. in 20. uri

5. januarja ang. barv. akcij. film ŽIVA TARČA ob 16., 18. in 20. urti

TRŽIĆ

31. decembra amer. barv. akcij. film STIRE ASI ob 16. in 18. urti

1. januarja amer. barv. film TOM IN JERRY - OSKARJEVCA ob 15. uri, franc. barv. erot. film ZGODBA O DEKLITU «O» ob 17. in 19. urti, premiera amer. barv. filma GALIPOJE ob 21. urti

3. januarja hongk. barv. film ČUDEŽNI MOJSTER KUNG FU ob 15. uri, nem. barv. erot. film ZGODNA ZRELOST ob 19. urti

4. januarja franc. barv. komedija VELIKA AVANTURA ob 19. urti

SKOFJA LOKA SORA

30. decembra amer. risani film HEAVY METAL ob 18. in 20. urti

vire: Namišljeni bolnik, predstava Mestnega gledališča Ljubljana - 21.55 Glasbeni vrtljak - Edith Piaf - 23.35 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

9.05 Test - 9.20 Poročila - 9.35 Zaljubljeni bolničar, ameriški film - 11.00 Olimpijska bajka - 12.00 Starogradske pesmi - 12.50 Lepa Jelena, opera - 14.40 Muppet show - 15.35 Risanka (samozato LJ 2) - 11.55 Plemeniti Tom, angleško-poljski film - 13.15 Iz novoletnega sporeda TV Skopje - 15.15 Iz novoletnega sporeda TV Zagreb, - 18.15 Rock pop - 18.50 Leteči huzarji, 3. del sovjetske nadaljevanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Orwelovo 1984 - 22.00 Banović Strahinja, jugoslovenski film - 23.30 West side story z Bernsteinom - 00.00 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

9.05 Test - 9.20 P. J., ameriški film - 11.00 Lepe želje za leto 84, otroški spored - 12.00 Poročila - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert - 13.30 Garmisch: smučarski skoki, prenos - 15.30 Risanke - 16.00 Karneval, sovjetski film - 18.15 Šport v letu 83 - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kondorjev let, dokumentarna oddaja - 22.55 Uvoz-izvoz, komedija - 23.25 Poročila

TV Zagreb I. program:

9.20 Poročila - 9.30 Skrivnostni zaščitnik, ameriški film - 11.00 Superbajka, otroška oddaja - 11.50 Koncert iz skupščine - 13.00 Staro v novo - 13.35 Novi Fosili, Srebrna krila, 777 - 14.00 Tom, Dick in Harriet, angleška nanizanka - 15.00 I. Zajc: Gospe in huzarji, opereta - 16.30 Prijatelj Joey, ameriški film - 18.15 Šport v letu 83 - 19.30 TV dnevnik - 20.00 S. Kolar-T. Kljaković: Človek besed, drama - 21.00 Pevci na koncu bolnišnice, češkoslovaški musical - 21.40 Kondorjev let, izobraževalna oddaja - 22.35 Folk parada - 23.50 Simfonietta - 00.15 Poročila

SREDA, 4. 1.

18.00 Poročila - 18.05 Ciciban, dober dan: Čarobna košara - 18.25 Pomurski obzornik - 18.40 Samostan piča, reportaža TV Titograd - 20.00 Film tedna: Ko pridejo kobilice, ameriški film - 22.15 TV dnevnik II

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija - 18.15 Znanost: Več kot prihodnost - 18.45 Francoski sanson s Catherine Sauvage, zabavno glasbena oddaja TV Ljubljana - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Umetniški večer: Koncert Zagrebških solistov ob 30-letnici umeštinskoga delovanja - prenos - 22.15 Zagrebška panorama

TV Zagreb I. program:

9.00 Zimski šolski program - 10.00 Poročila - 17.40 Videostrani - 17.45 Poročila - 18.15 TV dnevnik - 19.30 Kitajska četrt, ameriški film - 22.00 Kondorjev let, dokumentarna oddaja - 22.55 Uvoz-izvoz, komedija - 23.25 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija - 18.15 Znanost: Več kot prihodnost - 18.45 Francoski sanson s Catherine Sauvage, zabavno glasbena oddaja TV Ljubljana - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Umetniški večer: Koncert

Srce ne prenaša nezdravega življenja

Srčnemu in pljučnemu bolniku je treba s primerno izbrano rehabilitacijo pomagati do izboljšanja zdravstvenega stanja — Izvršna medicinska oprema in usposobljen kader na oddelku za kardiorespiratorno rehabilitacijo golniškega instituta

Golnik — Na oddelku za kardiorespiratorno rehabilitacijo golniškega instituta za pljučne bolezni in tuberkulozo, odprt je bil pred dobrima troma letoma, bolnikom ne dovolijo več počitka, še najmanj pa kakšnega poležavanja v bolniški sobi. Sicer pa na tem oddelku z desetimi postajami tudi ne sprejemajo srčnih bolnikov, pač pa le okrevanje po srčnem infarktu in srčnih operacijah. Oddelk sprejema pretežno težje primere tako z Gorenjske kot tudi iz ostalih delov Slovenije, medtem ko rehabilitacija za lažje primere takšnih bolezni poteka tudi v zdravilišču Radenci, možna pa je seveda tudi ambulantna rehabilitacija.

In kaj se zgodi z bolnikom, ki takoj po odpustu iz bolnišnice zakorači med svetle z optimistično rumenino in stranjo barvo opleskane hodnike golniškega oddelka za rehabilitacijo? O tem smo se pogovarjali z vodjo oddelka prof. dr. Marjanom Jerševim.

Za bolnika po srčnem infarktu na primer je najvažnejše, da se njegova rehabilitacija začne že v bolnišnici, nadaljuje pa se z vodenou rehabilitacijo na takšnem oddelku, kot je naš. Za vsakega bolnika posebej izberemo program, ki se sproti kontrolira, saj je varna rehabilitacija tudi danes. Bolnika zato kontroliramo z vsakodnevнимi zdravniškimi pregledi, kar sicer drugje ni običajno, zato tega pa pri telesni vadbi vsekozi kontroliramo delovanje srca s telemetrijo. Na monitorju spremljajo bolnika tako pri vadbi v telovadnicu, lahko pa tudi izven nje, v parku na trim stezi — vendar pa le poleti. Oddelk je torej dobro tehnično spremjen?

«Polet telemetrije imamo tudi vse druge potrebne aparate. Kader smo sami usposobili, prirejamo pa tudi seminarje za zdravstvene delavce iz republike.»

Golnik — Sestavni del rehabilitacije je tudi vsakodnevni trenin na kolesu v telovadnici, seveda natančno odmerjen za vsakega posameznika, počutje med vadbo opazujejo na monitorju.

Male vodne elektrarne v luči današnjega energetskega trenutka

Mali elektrarnar je kot vrtičkar

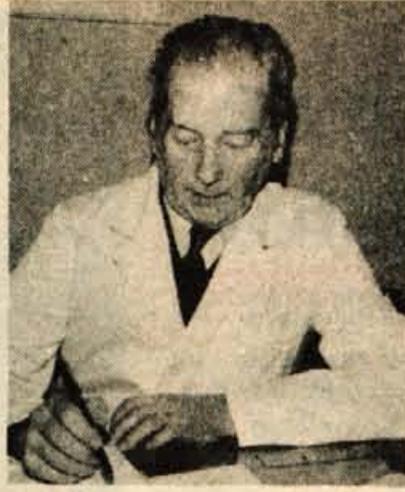
Morda se zdi komu smešno, da ob hudem pomanjkanju električne gorivimo o malih vodnih elektrarnah. Pomanjkanja seveda bodo rešile v celoti, toda marsikatero dragoceno kilovatno uro električne lahko dajo, izkoristijo reke in potoke, kjer velikih elektrarn ni moč graditi. Male elektrarne so kot naši vrtovi. Vse za na gredicah seveda ne pridelamo, toda marsikaj le zraste in tako prihranimo marsikateri dinar za solato, peteršilj, korenček. Že takšna primerjava nas napoti k sklep, da pri izgradnji malih vodnih elektrarn lahko računamo predvsem na zasebno pobudo. Žem pa je danes povezana vrsta problemov, saj niti status male elektrarnarja ni jasen.

Že na prvi pogled lahko ugotovimo, da je gorata Gorenjska, kot nalačaž za gradnjo malih vodnih elektrarn. Hitri potoki in rečice so že nekdaj poganjale hidroelektrarne. Danes jih pa prestejemo na prste, povozil jih je sodobni čas. Jezovi, za katerimi se je obreda voda moč, so propadli.

Zgodovina elektrifikacije na Gorenjskem sega devetdeset let nazaj, k malim elektrarnam, ki so bile tedaj prav na Gorenjskem najštevilnejše. Spodbudile so razmah industrije. Tako je Majdovčeva elektrarna v Kranju pred devetdesetimi leti privabilna v Kranj tehnični kapital.

Po vojni je elektrifikacija hitro napredovala, skrb za njo je prevzela država, zrasle so velike elektrarne. Cenena nafta je sčasoma uspavala skrb za energijo in na gradnjo elektrarn so poseljeli v drugih republikah kar pozabili. Slovenijo je v sedemdesetih letih zdravilo hudo pomanjkanje električne in vjenjeno ceno so vključili tudi naložbeni dinar. Zato imamo danes v Sloveniji boljšo oskrbo z električno kot drugod.

Zaradi splošne energetske krize se spet vse bolj oziramo k vsem mogočim virom. Energija ne bo nikoli več počeni, zato je dragocena vsaka kilovatna

Prof. dr. Jerše: »Pri nas je srčnih infarktov vse več.«

Ali je takšna miselnost — nič me ne boli, torej nisem več bolnik — posledica naše zdravstvene vzgoje?

«Morda je tako. Opažamo, da bi bilo treba posvetiti več pozornosti tudi pljučnim bolnikom, zato bomo kot zdaj za srčne tudi zanje pripravili na oddelku program zdravstvene vzgoje.»

V kratkem bo izšla vaša knjiga o rehabilitaciji srčnih bolnikov, ali je namenjena zgolj strokovnjakom?

«Sploh ne. O rehabilitaciji sicer zdravniki med šolanjem bolj malo zvedo, zato so tudi seminarji, ki jih naš oddelk prireja, tako množično obiskani. Ker pa je tema zanimiva tudi za vse druge, sem se potrudil in knjigo napisal v vsem razumljivem poljudnem jeziku.»

Ali pri nas narašča število srčnih bolnikov in bolnikov s srčnim infarktom? Množična rekreacija, kot je pri nas razvita, bi morala tudi takšne bolezni sčasoma zmanjševati?

«Bojim se, da še ni tako. V nekaterih deljelih se sicer že poznajo učinki bolj zdravega načina življenja z veliko telesno aktivnostjo, pri nas še ne, srčni infarkti še vedno naraščajo. Samo z Gorenjske pride na leto v naš oddelk na rehabilitacijo okoli 150 bolnikov s srčnim infarktom, celotno število pa je vsekakor večje.»

Kateri so glavni vzroki za tolikšno podvorenost srčnemu infarktu?

«Bolezen ne izbira kaj dosti starosti, najpogosteje so infarkti po 50. letu za moške, za ženske pa po 60. letu. Najnevarnejše so posledice povišanega krvnega pritiska, takoj zatem pa kajenje, prekomeren holesterol, duševne napetosti, potem pa še debelost, neaktivnost itd.»

Ali bi potem že lahko rekli, da so Gorenjci kaj bolj podvrženi srčnim boleznim ali srčnemu infarktu kot druge po Sloveniji?

«Takšne podatke še zbiramo. Dve leti že anketiramo vse bolnike, ki pridejo na naš oddelk za rehabilitacijo. Drugo leto bomo imeli več podatkov, naredili bomo epidemiološko karto, ki bo pokazala, kje je največ takšnih obolenj in tudi vzroke bomo upoštevali. Le tako bo mogoče tudi naravnati zdravstveno vzgojo prebivalstva ter vplivati za zmanjševanje srčnih obolenj te vrste. Nič manj pozornosti pa ne zahtevajo tudi pljučna obolenja — predvsem kronično vnetje saponin, česar je zaradi naraščajočega kajenja in onesnaženega zraka vse več.» L. Mencinger

»Zlati kuhanec« za Lenčka

Zdaj šele vem, zakaj se mu je oni dan tako mudilo v Ljubljano. Zvezcer smo ga potem videli na televizijski v Trefaltovih Srečanjih, kako pripravlja »zavito potico«. O, dā dela in priprav takale predstava, ko ti vsa Slovenija in še kdo gleda pod prste, kako boš skuhal jed po stodavnem receptu iz Vodnikovih kuhrskega bukev. Lahko je ssvaki folklori ali Maroltovcem. Godci zigrajo poskočne viže, oni pa zaplesajo. Kuhanec pa naj pripravlja ogenj, posodje, prinese s seboj ves pribor, vse priprave. In takle kuhanec iz boljšega hotela, kot so blejske Toplice, vseh teh reči ne potrebuje malo. Bognedaj, da kaj pozabi. Najhujje je improvizirati. Ampak, bilo je vse v redu.

No, mi smo Lenčka te dni iskali zaradi nečesa drugega. Janez Lenček, glavni kuhanec blejskega hotela Toplice je namreč pred kratkim dobil eno velikih mednarodnih priznanj: nagrado »Coco de l'Oro International«, po našem »Zlatega kuhanca«. To visoko nagrado vsako leto podeljuje turistična zveza za gastronomijo Italije skupaj z bralci časopisa »Ecco«. Ko so italijanski gostje na potovanjih, zbirajo v restavracijah z dobrimi kuhrske svoje gastronomiske vtise, in potem predlagajo, katere restavracije bi prišle v poštev za ocenitev oziroma za tekmovanje. Organizatorji tudi povprašajo v restavraciji, hotelu, če so pripravljeni tekmovati in se pomerniti tudi v finalu.

V žiriji, ki ocenjuje jedila, so ljude različnih poklicev: po dva hotelirja, dva gastronoma, gledališki igralec, psiholog, umetnik itd. Z vseh strani ocenjujejo: pripravo jedi, dekoriranje, kako je jed predstavljen, ponudena. »Zlatega kuhanca« osvoji samo ena restavracija v dolochen državi. Vrsto let že v Italiji podeljujejo to nagrado, leta 1969 so jo pa razširili preko svojih meja. Letos je sodelovalo dvajset držav. Iz Jugoslavije je bila tokrat predstavljena Slovenija, medtem ko se je za to nagrado Hrvatska podelovala že dvakrat. Črna gora in Srbija pa po enkrat. Slovenija je letos prvič tekmovala. Poleg hotela Toplice so pod ta gastronomski drobnogled prišli še grad Otočec, gostilna Sterk iz Mosta na Soči, ljubljanski Vitez in restavracija Erazem iz Postojne. Zlatega kuhanca je dobila hotel Toplice in restavracija Erazem. Prvič se je zgodilo, da je Jugoslavija dobila kar dva »zlate kuhanca« hkrati. Le za pol točke je bilo razlike med njima.

»Coco de l'Oro International« podeljuje vsako leto v Milanu. Nagrada izgleda kot plaketa — zlati kuhanec na porcelanju. Komisija je obiskala vsako restavracijo posebej. Le italijanski kuhanji so svoje kuhrske mojstrovine predstavili komisiji v Milanu. Kot pove mojster Lenček, so letos v tem tekmovanju prvič sodelovali tudi Mehikanci. Stari tekmovalci pa so kuhanji Švicarje, Zahodne Nemčije, Italije, Španije, Portugalske in od drugod.

In kaj je skuhal mojster Janez Lenček, da je tako navdušil pisano komisijo za ocenjevanje jedi? Za predjed jim je postregel prekajeno postroj s smetanovim hrenom, zatem govejo juho na domać način z limoninimi, vrančnimi in zdrobovimi žličniki, srnini medaljon oziroma filet na pokljuski način, svinjsko stegno po blejsko, bohinjske ajdove krapke, grajski krompirček, sestavljen solato, pikantne sire, sladoledno Charlotte z vročo višnjevo omako, za konec pa jim je skuhal še bosansko kavo v džezvi, zravn na pa jim je postregel ratluk.

Naša kuhinja ima torej še eno visoko mednarodno priznanje, hotel Toplice na Bledu pa še večji ugled v svetu. In katero priznanje Janezu Lenčku največ pomeni? Pravi, da je to zlati Oscar, ki ga je leta 1974 prejel iz Amerike do Instituta za kulinariko. Skoraj nič manj pa niso vredne njegove olimpijske medalje. Ob vsakih olimpijskih igrah se na svoji, kuhrske olimpiadi v Frankfurtu zbere kuhanji z vsega sveta. Trikrat je Lenček sodeloval na tem tekmovanju in vsakič se je vrnil z zlati medaljo. Tudi prihodnje leto se ga bo udeležil in ni dvojma, da bo posebno vetrino hotel Toplice, kjer so shranjena tudi Lenčkova priznanja, krasila nov medalja.

Za novoletne praznike bo dom kajti dobro bo treba postreči števne goste, ki že prihajajo v Toplice na silvestrovjanje, potem se bo pa pripravil za odhod v vročo kraje. Od 17. do 27. januarja namreč naš ambasada v Nairobi v Keniji prira festival slovenske oziroma jugoslovanske pesmi, plesa in kulinarike. V ekskluzivni restavraciji kazinu hotela International bo Janez Lenček s svojimi kolegi pokazal kakšne dobre premore naša kuhinja. Glas o našem gostoljubju, o prešerni pesmi in čudoviti folklori bo šel daleč po črni celini in severu tudi kam drugam.

Ko bi bili na svetu le ambasadorji dobre kuhinje in dobre volje...

Le tako naprej, mojster Lenček in prisrčne čestitke tudi od Gorenjcov!

D. Dolenc

tam, kjer gre za obnavljanje starih objektov, uporabili bi lahko le priglasitev gradbenih del. Idejni projekti bi morali biti narejeni v podrobnosti, da bi bili uporabni tudi kot izvedbeni projekti, če odprtih vprašanj ne bi bilo in če bi v posameznih občinah imeli razumevanje za male vodne elektrarne.

Odpraviti bi morali bojazen, da bo kasneje mali elektrarnar pretirano obdavčen, saj je vendar naš skupni interes, da izkoristimo vse razpoložljive vodne zmogljivosti. Urediti bi morali tudi status male elektrarnarja v primerih, ko se priključi na javne električne omrežje in »prodaja« obvezne količine ure.

Malim elektrarnarjem bi vsekakor moral ponuditi ugodne kredite, saj takrat gradnja ni pocen in v celoti je prav gotovo ne more postaviti nične.

Skratka, problemov in vprašanj je polno naročje in čim prej bi jih moral razrešiti, saj zadrgre pri oskrbi z električno ne dovoljujejo odlašanja.

Oprema je tipizirana, vendar je ne izdelujejo serijsko

Gradnjo malih elektrarn bi pocenila serijsko izdelana oprema. Turbina je sreč male elektrarne in pri nas so tipizirane, kar pa seveda še ne pomeni, da jih izdelujejo serijsko. Zanj ni trženega zanimanja, zato turbine izdelujejo posamično. Za izdelavo turbin, generatorjev in potrebe elektro opreme je usposobljen Elektrokovinar v Laškem, ki daje sestmesečni izdelavalni rok. Vendar večjega zanimanja ni, saj so v zadnjem času izmed dveh ponudb uresničili le dve naročili.

Zgovoren dokaz torej, da je problem pri zasebni gradnji malih vodnih elektrarn veliko.

M. Volčjak

ELAN — LETOŠNJI NAGRAJENEC AVNOJA

Športnim tovarnam se ne obetajo rožnati časi

Vsekakor se jim je v Elanu zdelo imenitno, ko so prejeli nagrado Avnoja. Posebej, ko so začele deževati čestitke od vsepovsod. Vendar se v Elanu zavedajo, da danes ni čas, ko bi počivali na lovorkah, saj se športnim tovarnam vsepovsod po svetu ne obetajo rožnati časi.

Nagrada Avnoja je bila za Elanove delavce skorajda presečenje. Niso je več pričakovali, saj so bili pred tem že trikrat predlagani. Ko so bili prvi, drugič uvrščeni med kandidate, so še nestrpočakali, če bodo izbrani, potem je upanje skorajda splahnelo. Še bolj so jih presenetile čestitke, ki so dobesedno deževalne od vsepovsod. Nagrada Avnoja, naše najvišje družbeno priznanje, resnično nekaj pomene, v drugih republikah jo cenejo še bolj kot pri nas. Prve čestitke so prišle prav iz drugih republik, ne zgolj uradne, poslale so jih najrazličnejše organizacije in posamezniki, posebej športniki in športne organizacije. Med slovenskimi so prve čestitke prišle izključno po uradnih poteh, šele na tudi druge.

Posebej v drugih republikah so bili časopisi, radijski in televizijski sporedi v prazničnih novembarskih dneh polni Elana. Malce je temu botrovalo tudi srečno naključje, saj so bili časnikarji v pravem trenutku oboroženi z vsemi podatki, s posnetki na filmskem traku. V začetku novembra so se namreč na Gorenjskem mudili gospodarski novinarji iz vseh večjih jugoslovenskih novinarskih hiš in obiskali so tudi begunjski Elan. Dodobra so spoznali tovarno, ne da bi vedeli, da jim bo to prišlo kaj kmalu zelo prav.

Elanov razvoj je poznan, večkrat smo že pisali o njem, popisovali delovne in poslovne korake od majhne, nepoznane tovarne do svetovne znane firme, ki se lahko brez zadrage postavi ob bok vsem svetovnim izdelovalcem smuči. Morda velja ponovno poudariti le

to, da sta bila lastni razvoj in prodor za tuje trge živiljenjska nujnost Elana, ki so se je odgovorni delavci v Elanu dobro zavedali. Prodor na tuje je moral biti seveda povezan s široko propagando, v okviru katere so bili nenadomestljivi uspehi Elanovih smučarjev.

Elan v športnem svetu žanje slavo, ki je pri prodaji v neizprosnih svetovnih konkurenčnih potrebna. Morda je kdaj kdo napak pomislil, da je zvezdinski prah padal tudi na Elanove delavce. Vendar nihove plačilne kuverte nikoli niso bile debelejše kot druge, vedno so lovili slovensko povprečje. Elanov uspeh temelji na pridnih delavcih, ki dobro poznajo svoje delo in so krepko navezani na tovarno, ki se zavedajo, da je pri prodaji smuči športna slava neobhodno potrebna.

Ce bi delali le za domači trg, bi bilo danes v Elanu 400 delavcev več kot dovolj. Tako ima delo 1.100 ljudi. Na drugi strani pa danes v svetu velja, da se manj kot 250 tisoč parov smuči na leto ne spleča izdelovati, saj pravega zasluga ni. Elan pa je doma lani prodal 140 tisoč parov smuči, računajo, da jih bodo letosno zimo spravili v denar le 100 tisoč parov. Kar 85 odstotkov smuči prodajo na tuje.

Sportnim tovarnam po vsem svetu se ne obetajo rožnati časi. Denarja je za športne izdelke vse manj, mnogi izdelovalci so morali proizvodnjo prepovljati, nekateri so šli v stecaj. Vse takojmenovani industriji za prosti čas se pišejo slabši časi, pri nas posebej.

V Elanu danes smuči predstavljajo 60 odstotkov proiz-

vodnje. Ker prodaja smuči v svetu upada, bodo njihov delež zmanjšali na 50 odstotkov. Prodaja smuči, kot tržno zelo občutljive izdelke, bodo usmerili tako, da ne bodo preveč odvisni le od enega trga. Na ameriškem trgu so v zadnjih letih dosegli 10-odstotni delež prodaje smuči, kar je velik uspeh. Vendar daje od tega ne nameravajo iti, saj bi bili sicer preveč odvisni od ameriških kupcev. Na Švedskem imajo kar 35-odstotni delež, kar je brez dvoma posledica Stenmarkove slave. V Švici in Nemčiji je prodaja Elanovih smuči slabša in tam jo bodo skušali okrepliti. Seveda imajo za dobro prodajo na tujem največ zaslug lastna predstavninstva, lastna prisotnost na tujih trgih. V tem pogledu je zgovorjen uspeh v sosednji Avstriji, kjer je Elan prisoten s tovarno v Brnci. Ob populativni dampinških smuči na avstrijskem tržišču je Elanu uspel preseči poprej nobenemu tujemu izdelovalcu dosegljivo medjo 15 tisoč parov smuči. Elan jih je lansko zimo prodal 18 tisoč.

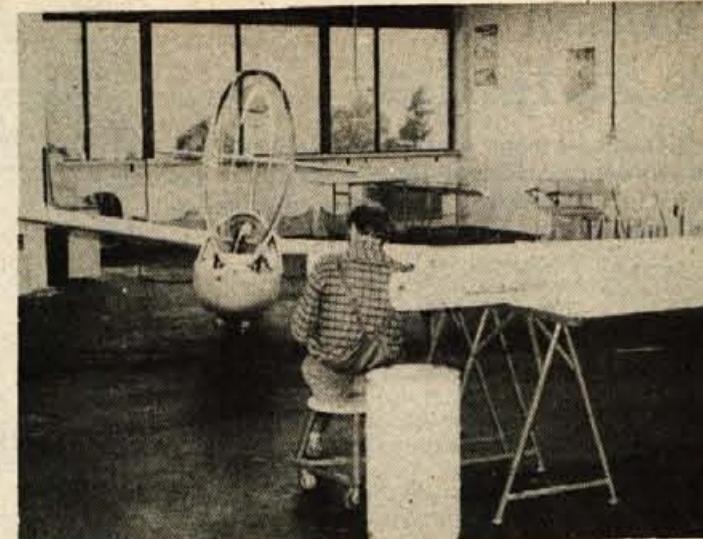
Slabi časi se obetajo tudi športnemu orodju, saj je novih telovadnic vse manj. V Elanu so prizadevanja za celovito ponudbo stara že štiri leta in vse bolj se usposabljam, da bodo lahko telovadnice ponudili na ključ. Prevzeli bodo torej vse delo, pri čemer se bodo seveda povezali s kooperantom. Tako bodo brez dvoma prispevali k cenejši in hitrejši izgradnji telovadnic, kupci pa ne bodo imeli skrb s kopico izdelovalcev. Sedaj so imeli Elanovi delavci često veliko težav pri opremljanju telovadnic. S svojo opremo so pač prišli zadnji na vrsto, na samo gradnjo niso imeli vpliva in s svojim športnim orodjem so se morali prilagajati prostoru.

Z novo tovarno, ki so jo v Elanu odprli oktobra, bodo lahko krepko povečali izdelavo izdelkov iz plastike. Pri izdelavi plastičnih čolnov imajo obilo izkušenj in z novimi izdelki se nenehno prilagajajo zahtevam trga. Tako so skorajda povsem opustili izdelavo motornih čolnov in izdelujejo le še en tip. Usmerili so se na izdelavo jadrnic. Navtični turizem postaja vse bolj popularen in pri nas se javlja kopica potencialnih kandidatov za izdelavo jadrnic. Vendar v Elanu izdelava novih modelov jadrnic dobro kaže. Povečali so tudi obseg izdelave plastičnih delov za avtomobile, ki jih izdelujejo za Volkswagen. Ponsni so, da so danes že uradni Volkswagen kooperant, kar je pomembno priznanje, odpira vrata za nove izdelke v tej kooperaciji.

Vse bolj znana so tudi Elanova jadrnalna letala. Razvili

so nekateri osmošolci res nepismeni, kot pravite. Kakšne spise pišejo, je veliko odvisno od njihovega naravnega daru in seveda tudi od učiteljev. Učni načrt je za vse enak, vprašanje pa je, kako ga učitelji uresničujejo. Nekateri hodijo v službo 'drugi delat'. Mislim, da je pouk slovenskega jezika utpel neprvenstvo školo, ko so ga v vseh višjih razredih osnovne šole skrčili s petih na štiri ure v tednu. Vsaj v petem razredu, ki je posebno za učence s pomajkljivim predznanjem, z razredne stopnje izredno zahuten, bi moral slovenski jezik obdržati pet učnih ur.

»Morda so nekateri osmošolci res nepismeni, kot pravite. Kakšne spise pišejo, je veliko odvisno od njihovega naravnega daru in seveda tudi od učiteljev. Učni načrt je za vse enak, vprašanje pa je, kako ga učitelji uresničujejo. Nekateri hodijo v službo 'drugi delat'. Mislim, da je pouk slovenskega jezika utpel neprvenstvo školo, ko so ga v vseh višjih razredih osnovne šole skrčili s petih na štiri ure v tednu. Vsaj v petem razredu, ki je posebno za učence s pomajkljivim predznanjem, z razredne stopnje izredno zahuten, bi moral slovenski jezik obdržati pet učnih ur.«

Tik pred svetovnim prvenstvom so v Elanu izdelali nov tip jadrnalnega letala DG 300, ki je na tekmovalju poskrbel za pravo senzacijo. Le letala dveh izdelovalcev so se uvrstila tja do dvajsetega mesta in Elan je bil eden teh dveh izdelovalcev.

so nov tip jadrnalnega letala DG 300, ki je letos na svetovnem prvenstvu v svoji vrsti poskrbel za pravo senzacijo. Tja do dvajsetega mesta so se uvrstili teh dveh izdelovalcev.

drali z letali le dveh izdelovalcev. In Elan je bil eden izmed teh dveh. Naročil za nova jadrnalna letala imajo za vse prihodnje leto dovolj.

M. Volčjak

NOVA TOVARNA

Nameni izgubo

INA-Petrokemija je v pomoci slovenskega stva dokončala novo tovarno, vsak dan v viši varni stoji, ker nima na, ki je temeljna.

Kutina — Preden prične razpredati zanimivo zgodbo žavah največjega jugoslovenskega proizvajalca umetnih plastičnih materijal, za približno predstavite podatek: nova tovarna INA-Petrokemija v Kutini se razprostira na 60 hektarjev površine, tovarniško ogrojajo pa je sedaj 360 hektarov zemljišča, varno so pričeli graditi predstimi leti in po načrtu bi jeli v štirih letih dokončati. Se ni zgodilo, gradnja se je vlekla in najbrž tudi danes.

»Nepismeni« osmošolci

Kaj lahko storiti osnovna šola za odpravljanje »nepismenosti« učencem smo poskušali zvedeti od učiteljice slovenskega jezika Duše Vehovec.

— Eno je otrokov naravni dar, drugo učiteljeva prizadevnost in strokovna usposobljenost — Samo štirje obvezni spisi v celiem šolskem letu

»Narobe je tudi, ker že v nižjih razredih učenci zlepajo ne ponavljajo. V petem še nekako »stisnejo«, potem pa se nabere toliko vrzeli v znanju, da ne gre več naprej. V šoli imamo dopolnilni pouk za slabše učence, ki je po zakonu obvezan. Koliko je učinkovit, pa je vprašanje. Včasih je prava potuha. Slabi učenci še manj sledijo rednemu pouku, ker vedo, da bodo isto snov še enkrat podrobno slišali pri dopolnilnem pouku.«

Duša Vehovec meni, da je v osnovni šoli premalo dodatnega pouka. »Slavisti smo zelo obremenjeni. Vsi imamo prek mere učnih ur, če hočemo posetenno delati, pa nam ostane tudi še veliko domačega dela. Potem so tu še krožni razne proslave, bralne značke in druge neobvezne dejavnosti, med katere sodi tudi dodatni pouk. Zanj pogosto zmanjka časa, kar pa je velika krivica za boljše učence, ki bi radi več znali.«

Ura manj slovenskega jezika v vseh razredih predmetne stopnje gre predvsem na račun spraševanja. Preverjanje znanja učencev je manj oziroma je skoraj v celoti prešlo na pisne teste. »Posledica je ta, da otroci ne znajo več govoriti. Klepetajo, da, vsebine pa ne znajo smiselnobolj oblikovati. Če se le da, kakšno uro pouka odtegnem prav za pogovarjanje, za govorne vaje, seminarne naloge. Tudi bralna značka je prevzela obliko pogovora prav zato, da sploh negujemo kulturno govor. Razen tega so otroci siti pisana. Pri vseh predmetih samo pišejo. K bralni znački se niso prijavljali največ zaradi odpore proti pisanku. Odkar pa se o prebranih knjigah pogovarjam, je odziv spet dosti boljši. V naši šoli se od 1200 učencev vsako leto poteguje za bralno značko 800 do 900 otrok.«

Kot šolske naloge so v celiem letu obvezni samo štirje spisi. »To je prav gotovo premalo,« je dejala Duša Vehovec. »Od vsakega učitelja posebej je odvisno, koliko spisov daje za domače naloge. Pri nas veliko piševo v petem in šestem razredu, povprečno po en spis na teden, v zadnjih dveh manj oziroma občasno glede na snov.«

»Morda so nekateri osmošolci res nepismeni, kot pravite. Kakšne spise pišejo, je veliko odvisno od njihovega naravnega daru in seveda tudi od učiteljev. Učni načrt je za vse enak, vprašanje pa je, kako ga učitelji uresničujejo. Nekateri hodijo v službo 'drugi delat'. Mislim, da je pouk slovenskega jezika utpel neprvenstvo školo, ko so ga v vseh višjih razredih osnovne šole skrčili s petih na štiri ure v tednu. Vsaj v petem razredu, ki je posebno za učence s pomajkljivim predznanjem, z razredne stopnje izredno zahuten, bi moral slovenski jezik obdržati pet učnih ur.«

»V šoli dajemo premalo poudkar strokovnemu usposabljanju učiteljev. S študijo učitelj sicer prinese določena znanja, ki pa jih mora neprestano bogatiti, določevati, glede na snov.«

»V šoli dajemo premalo poudkar strokovnemu usposabljanju učiteljev. S študijo učitelj sicer prinese določena znanja, ki pa jih mora neprestano bogatiti, določevati, glede na snov.«

»Kako otroci pišejo, je nekoliko odvisno tudi od okolja, iz katerega prihajajo, kakšen besedni zaklad so prinesli s seboj v šolo. Tisti, ki imajo bo-

VLAHO SODIN, LJUBLJANSKE TEMELJNE BANKI

Podpre moram industrije se bo sploh tolči v mednarodni konkuren

Ze nekaj mesecev ima Gorenjske novega direktorja, ga spoznali pred leti, ko nam spodarjajo v Jugoslaviji, v sponzori izvedeli za naše milijarde naredil na nas. Ne zaradi

vanja stvari, odnosov v svetu.

»Bi se predstavili našim

»Klub temu da nisem rečen Gorenjec, me z Gorenjsko vijo mnoge delovne ambicije, sem svojo prvo delovno dolžnost prevzel v Iskri v Kranju. Tak

Ne pozabite poskusiti srečo na srečkah novoletne loterije, ki jih lahko vsak dan kupite v prodajalnah Loterije Slovenije.

RJEŠALNIH GNOJIL INA-PETROKEMIJA KUTINA

gnojil, proizvaja'

a petih letih (po dveh letih zakasnite) s skoraj vsega in bosansko-hercegovskega kmetijstva pa namesto gnojil 'proizvaja' — izgubiš 10 milijonov dinarjev (4,7 stare milijarde). To je električne energije in zemeljskega plina za proizvodnji gnojil.

Hrvaški izvrsni svet je močno omejil tudi uporabo zemeljskega plina, ki je temeljna surovina v proizvodnji mineralnih gnojil. Na uro so dobili 35 tisoč kubičnih metrov plina, kar je zadostovalo le za obratovanje stare tovarne in za ogrevanje potrebnih naprav v novi; za obratovanje s polno zmogljivostjo pa bi ga potrebovali najmanj dvakrat toliko. V Kutini upajajo, da bodo novo leto pričeli v ugodnejših razmerah. Pričakujejo, da bodo del manjkačega plina dobiti iz Sovjetske zveze, okrog deset tisoč 'kubikov' na uro iz nove vrtine v Podravini, del pa na račun zmanjšane porabe ostalih odjemalcev.

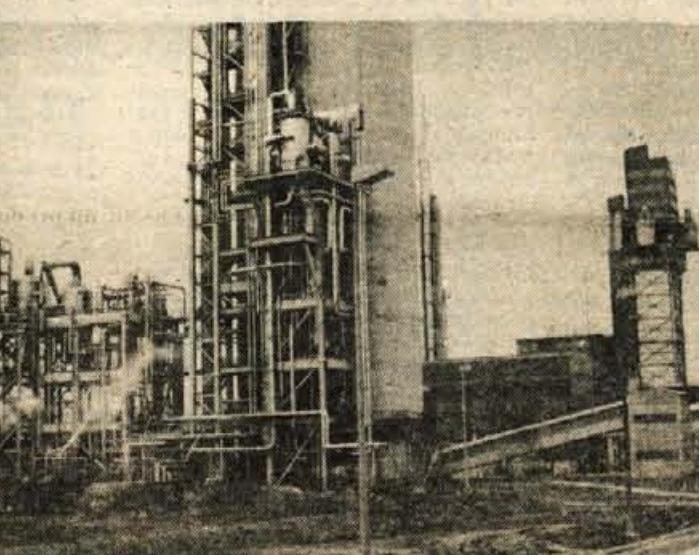
Res je, da so marsikatero delovno organizacijo dotokle neugodne gospodarske razmere; res je tudi, da se je zaradi povečanih tečajnih razlik vrednost uvoženih surovin v toni gnojila povečala od 24 na 64 odstotkov. Toda zdaj se, da je v 'primeru Kutina' glavni krivec za nakopičene težave nova tovarna, ki za namenek kratkomalo stoji. Tovarna, ki do lani ni vedela za izgubo, se zdaj rešuje, kakor ve in zna (takšno je tudi stališče hrvaškega izvršnega sveta). Po vzoru nekaterih drugih zgubarjev je porabnikom gnojil ponudila pod-

pis samoupravnega sporazuma o pokrivanju »škode« (dejansko gre za izgubo), s katerim bi dosegla 20-odstotno podražitev. Na Hrvaskem se je za višje cene ogrelo 85 odstotkov porabnikov, v Bosni in Hercegovini 25. Slovenija pa je podpis sporazuma zavrnila, češ da je že s prvimi sprejela dovolj velike obveznosti, in ga označila kot izsiljevanje. To pa je bil tudi glavni razlog, da slovensko kmetijstvo oktobra in novembra ni prejelo iz Kutine niti kilograma gnojila. INA-Petrokemija je zahtevala za pokritje 150 milijonov dinarjev »škode« utemeljila s tem, da je Slovenija za naložbo prispevala le 1,8 odstotka njene vrednosti, medtem ko dobiva devetino celotne proizvodnje gnojil.

Zagate jugoslovanskih proizvajalcev umetnih gnojil, menda so prav vsi v izgubah, je delno ublažila nedavna podražitev gnojil za 12 odstotkov. Manj so se te vesti razveselili kmetje, ki komaj še sledijo draginji. Izračuni namreč kažejo, da se je tovrsni reproduksijski material od lanskega novembra do danes podražil že za 97 odstotkov; najbrž pa tudi zdajšnje cene ne bodo dolgo združljive, saj INA-Petrokemija »načrtuje« za prihodnje leto približno 30-odstotno podražitev.

Nobenega dvoma ni, da nakopičene težave niso le zadeva tovarne (ki letos načrtuje 1,8 milijarde izgube in le 62-odstotno uresničitev proizvodnega načrta), edini »grešni kozel«, na katerega bi obesili vsa bremena, pa prav tako ne more biti le kmetijstvo. Za proizvajalce gnojil bomo morali najti ustreznejšo pot za preživetje; takšna, kakršno zdaj iščejo v Kutini, je bržas preveč lagodna ...

C. Zaplotnik

znanjem. Dvanajst let dela v proizvodnji je bilo moja največja izkušnja in znanje, ki sem si ga pridobil, moja druga življenska diplomska.

Po nekajletnem delu v tujini in skoraj 10-letnem delu v Ljubljanski banki v Ljubljani se sedaj z veseljem vračam na Gorenjsko. Bančništvo kot poklic mi ni nekaj novega, vendar se bom za razliko od mednarodne aktivnosti, s katero sem se pretežno ukvarjal v Ljubljani, sedaj mnogo bolj posvetil domaćim gospodarskim problemom, še posebej tistim, ki so danes tako zelo pereči tudi na Gorenjskem.

Kje začeti? Toliko akutnih problemov trenutno pesti naše gospodarstvo. Banka tu igra veliko vlogo. Nametala sem mu vprašanje o tem, kaj meni o gorenjskem gospodarstvu, katerega bo odslej pomagal krojiti tudi on, kam bomo investirali v prihodnjih letih, kdo bo imel prednost ...

Gorenjska ima izredno razvito industrijo. Zadovoljni moramo biti, da imamo take gigante,

kot so Železarna, Sava, Iskra, da imamo močne lesarje, čevljarije, tekstilce. V ponos naj nam bodo — z vsemi problemi, s katerimi se ti giganti srečujejo. Vsaka od te industrije je vodilna v Jugoslaviji, Iskra celo v svetu. Tekstilci in čevljariji so se v zadnjem času izredno uveljavili v izvozu. Pomembno je, da dosegajo tudi dobre rezultate. Kvaliteta izvoza je važna!

Izvoz je za nas življenskega pomena. Poglejmo malo čez mejo. Avstrija pri 8 milijonih prebivalstva izvozi za 16 milijard dolarjev blaga in uslug, Jugoslavija pa pri 22 milijonih le za 10 milijard. In od tega gre le polovica na konvertibilno tržišče. Toliko možnosti imamo! Podpreti moramo industrijo, ki se je v mednarodni konkurenčni sposobnosti in ki poleg tega lahko solidno živi in se razvija. Njej morno nuditi kredite za modernizacijo tehnologije. In treba je vključiti domače znanje. Zunaj je drag! Moderna tehnologija res zahteva mnogo denarja, vendar, če ne bomo naši industriji le-to omogočili, če ne bo uvozila opreme, ni garancije, da bi lahko vzdržala v tujih konkurenčnih.

Interesi so veliki, vendar naše delovne organizacije zelo težko pridejo do kreditov.

V Jugoslaviji je včasih nemogoč koncept pri najemanju in podejovanju zadnjega posvetova s slovenskimi turističnimi delavci na Bledu. Ameriška letalska družba PAN-AM prileti s svojim velikim avionom vsak teden šestkrat na zagrebško letališče. To moramo izkoristiti in pritegniti ameriške turiste. Bledu bi moral dobiti vsaj dva hotela viške A-kategorije, za bogate turiste, željne zapravljanja. Morata bi se dalo dogovoriti, da bi Amerikanici sofinansirali ...

PETKOV PORTRET

ANIKA LOGAR:

Lepo je, če je v napredku delček tvojega

»Oblikovalec je lahko uspešen, če ima dobre sodelavce. Iz vsake službe mora znati dobiti potrebne podatke. Mora znati delati z ljudmi, ki se vsak na svojem področju strokovnjaki. Mora se vživeti v tehnološko okolje in povezati teoretično znanje s praktičnim. Vsi, ki delamo pri oblikovanju, se moramo drug od drugega učiti. Delo je zahtevno in zanimivo, vendar drugačno od tistega, kar si mladi ljudje oziroma študentje na fakulteti predstavljajo pod poklicem arhitekt, pravi Anika Logarjeva, vodja oddelka za oblikovanje v Alplesu.

Je uspešna oblikovalka. To dokazujejo številna priznanja za pohištvo, ki ga je oblikovala.

Skoraj ga ni leta, da ne bi dobila ključa, diplome ali priznanja. V Alplesu se je zaposlila takoj po diplomski, leta 1970. Zacetka je kot oblikovalka, potem je bila slabe tri leta vodja razvoja in sedaj je vodja oddelka za oblikovanje, ki je v bistvu štabna služba proizvodnje pohištva. Razen je delajo v oddelku še trije arhitekti.

Praktično ste soustvarjalka celotnega programa Alplesovega pohištva oziroma pohištvenih programov, s katerimi se je tovorna uveljavila med potrošniki.

»Alples je bil pred leti znan po omaričah za čevlje. Potem so začeli izdelovati predsoibe in pred približno dvanaest leti dnevnosobni program. Na tem programu sem začela delati in oblikovala sem pohištvo Artur, ki so ga zelo kupovali, vendar mislim, da ni bil dober, niti lep. Ne spominjam se ga rada.«

Katerega programa pa se radi spominjam?

»Prvi večji program, ki sem ga samostojno oblikovala je bil program otroškega pohištva Domino. Zanj sem leta 1972 dobila na beograjskem sejmu pohištva posebno nagrado. Na ta program sem se sedaj ponosna. Vendar pa se je slabno prodajal.«

Potem ste praktično vsako leto dobili priznanje ali nagrado?

»Leta 1973 sem dobila nagrado za otroško pohištvo Mihec.

manjkalo, da ni vse skupaj padlo v vodo.«

»Kaj pa menite o produktivnosti našega gospodarstva?«

»V poprečju je naše gospodarstvo še vedno nizko produktivno. Primerjave kažejo, da so posamezne panoge celo nekajkrat manj produktivne od enakih v svetu. Vendar pogoti so zunaj povsem drugačni. Tam so sposobni mimogrede zamenjati stare stroje z novimi, veliko manj je njihovo gospodarstvo obremenjeno. Na Gorenjskem bomo morali industrijo racionalizirati, modernizirati, ne pa ekstenzivno širiti. Slovenija je majhna, malo ljudi imamo, nismo surovin. Izchod je le v kvalitetni proizvodnji, v višji tehnologiji.«

Po mestu zdaj vprašali, zakaj širiš jeseniško Železarno. Kljub temu, da smo majhni, si moramo zagotoviti svojo surovinsko bazo, osnovno za razvoj številnih industrijskih panog. Silno pomembna industrija je to, zato jo moramo modernizirati, čeprav veliko stane.«

Ko sem vstopila, se je po telefonu ravnov z nekom pogovarjal o ugotovitvah zadnjega posvetova s slovenskimi turističnimi delavci na Bledu. Ameriška letalska družba PAN-AM prileti s svojim velikim avionom vsak teden šestkrat na zagrebško letališče. To moramo izkoristiti in pritegniti ameriške turiste. Bledu bi moral dobiti vsaj dva hotela viške A-kategorije, za bogate turiste, željne zapravljanja. Morata bi se dalo dogovoriti, da bi Amerikanici sofinansirali ...

Preveč smo vezani na Evropo. Privabiti bi morali turiste iz Amerike, Kanade, Avstralije.

Kanadci silno radi in veliko potujejo. V Avstraliji so naša zvezda naši izseljenci. A za to se je teba tolči. Turizem je gospodarstvo, ki zahteva znanje in ljudi, ki pa posej poznavajo. Morata bi se dalo dogovoriti, da bi Amerikanici sofinansirali ...

»Slišim, da se že zavzemata za drugačen razvoj turizma na Gorenjskem.«

»Gorenjska ima fantastično geografsko lego, na tromeji smo.

imamo lepote kot Švica in Avstrija. Samo izkoristiti jih ne znamo. To, kar turistom ponujamo danes, je zelo malo. Vsa Evropa gre skozi Gorenjsko, mi pa še cest ne znamo označiti, ne hotelov. Turist mora biti informiran že med vožnjo. Da ob cesti ne smej postavljati napisnih tabel! Lari-fari! 50 metrov proč jih pa lahko! In turist jih bo zagotovo videl. To je poslovnost! Mi se pa sramujemo povedati, kaj imamo. Neorganizirano ponujamo tujiske sobe. Ko bi se vsaj malo zgledovali po Koroščih. Vsaj zunaj bi morali skupno nastopati.«

V krajih, kot so Kranjska gora, Bled, Bohinj, morda tudi Škofja Loka, bi moral turizem teči vse leto. Le ponuditi je treba rekreativne objekte, lokale, kulturne prireditve. Vlagati moramo v infrastrukturo. Ne mislim, da bomo zdaj v banki lahko delali čudeži in investirali v vse to. Delno že, toda banka lahko da veliko več. Prisotna je v svetu. Lahko svetuje, ponudi svoj marketing, pošilja informacije. Bled si ne more privoščiti svojega marketinga sredi New Yorka. Mi pa smo že tam.

Preveč smo vezani na Evropo. Privabiti bi morali turiste iz Amerike, Kanade, Avstralije. Kanadci silno radi in veliko potujejo. V Avstraliji so naša zvezda naši izseljenci. A za to se je teba tolči. Turizem je gospodarstvo, ki zahteva znanje in ljudi, ki pa posej poznavajo. Morata bi se dalo dogovoriti, da bi Amerikanici sofinansirali ...

»Na turizem se tesno navezuje tudi naše kmetijstvo.«

»Tudi tu imamo velike možnosti. Za živinorejo v najbolj kvali-

tetni obliki. A tudi tu ne znamo izkoristiti možnosti. Včasih je bil tu doma sir. Svet vrže vsak dan na trg novo vrsto sira, mi pa sirarne, po katerih smo včasih sloveli, zapiram. Mlekarne so v izgubah, ker ne znajo iz mleka napraviti drugega kot mleko.«

Pa krompir! Tako ga hvalimo, izvzimo pa niti tone. Gorenjska bi morala imeti svoj inštitut za razvoj semenskih vrst krompirja. Višja kvaliteta — višja je zanjo cena v svetu. Kulture, kot so jagode, ribe in podobno, vzgajajo in za drag denar prodajo. Vsi moramo upoštevati različne okuse že zato, ker pokrivamo ves jugoslovanski trg. Oblikovalci morajo upoštevati dejanske razmere in to je včasih zelo težko.«

Ste z delom zadovoljni?«

»Če ne bi bila, verjetno ne bi takole časa ostala v Alplesu. Veliko zadovoljstvo je, ko vidis, da se tovorna razvija, da ima dobre programe in več, da je v tem tudi delček tvojega prispevka. Imam rada to delo, čeprav je industrijsko oblikovanje pravzaprav dokaj duharmo. Razvija se lahko še v interieru. Imamo namreč močan inženiring in opremljamo prostore po naročilih kupca. Tu lahko ureščimo svoje zamisli in smo bolj svobodni.«

L. Bogataj

Kaj ljudje kupujejo?«

»Predvsem je odvisno od stanovanja. Če pri nas živi največ družin v dvošobnem stanovanju, kjer je spalnica otroška soba in dnevna soba tudi spalnica za starše, potem je izredno važno, da se oprema dopolnjuje. Hkrati imamo prestišne kupce, ki želijo velike hiše zapolnit s pohištvo. Vendar moram reči, da smo skušali biti v Alplesu vedno pošteni do kupcev in na prestišnost nismo nikdar igrali.«

Kakšen je okus potrošnikov?«

»Povprečna raven okusa je zmerom ni visoka. Dokler likovna vzgoja ni vgrajena v vse učne programe od vrtca, osnovne do srednje šole, ne bo bolje. Razen tega pa moramo upoštevati različne okuse že zato, ker pokrivamo ves jugoslovanski trg. Oblikovalci morajo upoštevati dejanske razmere in to je včasih zelo težko.«

»Če ne bi bila, verjetno ne bi takole časa ostala v Alplesu. Veliko zadovoljstvo je, ko vidis, da se tovorna razvija, da ima dobre programe in več, da je v tem tudi delček tvojega prispevka. Imam rada to delo, čeprav je industrijsko oblikovanje pravzaprav dokaj duharmo. Razvija se lahko še v interieru. Imamo namreč močan inženiring in opremljamo prostore po naročilih kupca. Tu lahko ureščimo svoje zamisli in smo bolj svobodni.«

L. Bogataj

D. Dolenc

Pomemben prispevek k ozdravitvi Blejskega jezera

Bledu so končali z obnovo kanalizacije od hotela Toplice do jezera — Do poletja nameravajo položiti še nov obalni kanal festivale dvorane — Obnova petdeset let starega in zanemernega cevovoda je pomemben prispevek k ozdravitvi Blejskega jezera, saj se je poprej skoraj 400 litrov najčistejše jezerske na sekundo stekalo v kanal

Za ljudi na cesti je letošnje skorajda neopazno potenčna dober kilometer dolgeljščinskega cevovoda od hotela Toplice do Mlinega. Promet je potekal nemoteno, mimo določitev ustavljali le ob odprtih jaz, katerih so delavci nosili pečenje; celo deske, pločevine posoda, krampi in lopate ter rotopot je bila vmes. Zgoveda, kaj vse so ljudje metali v kanalizacijo.

Franc in Miha Pelko sta s svojimi začela z obnovo kanala mardiščki, končala sredi oktobra. Na slednjem posvetu, ki ga je imalo Komunalno gospodarstvo Strojovnika, sta podrobno, celo s filmom, pojasnila, kako je delo poteka. Načrkar takoj povemo, da se jima Boris Šetina, predsednik radovljiške občinske skupščine, zahvalil za opravljeno delo, predvsem pa ker sta pripomogla, da se je po strokovnih dilem tehnična velenje prevesila v prid obnove petdeset let starega cevovoda, saj bi bila novega veliko veliko dražja. Prav zavoljo strokovnih dilem in podatkov se je začetek obnov zavlekel za tri mesece. Odločiti je dokončno padla, ko sta se Franc in Miha Pelko spustila pod most, si ogledala, kakšen je cevovod ter zagotovila, da se ga spletajo.

Najprej sta kar po gladini jezera začasen cevovod za odtekajo. Wetovni popotnik Igor Kadunc

Zdvignjenim palcem po svetu

Naši rojaki v Clevelandu so ga krstili za kralja cest. Kar niso mogli verjeti, da si nekdo iz »starega kraja« z nekaj dolarji v žepu upa na dolgo pot na Aljasko. Igor Kadunc je z avtoštopom prekriziral dobršen del sveta. Letos poleti je spoznal daljno Japonsko. S topimi pomladanskimi dnevi se bo v njem spet prebudila sla po spoznavanju tujih dežel. Še Avstralije in Južne Amerike nima v svoji popotni malhi.

počno mladi, saj včasih moraš spati tudi pod milim nebom. Toda doživeti na poti so nenadomestljiva.

Nenehni si v stiku z najrazličnejšimi ljudmi, vstopiš v njihov vsakdan, spoznavši njihov način življenja, mišljenje, občutja, resnično dihaš zrak tujih dežel, polniš svojo potno torbo z drobnimi doživetji, ki veliko povedo. Veliko lahko storis tudi za svojo deželo, kajti ljudje te ne nenehno sprašujejo, od kod si, kako je pri nas.

Igor je prepotoval dobršen del sveta in pravi, da nas najbolje poznajo v severnoafriških deželah. Tam vsi takoj dodajo Tito in že steče prijateljski pogovor. Drugod po svetu Jugoslavijo mešajo s Češko, Poljsko, Hitlerjem pa vedo, kje leži, če omeni Italijo, Avstrijo, Nemčijo.

Morje je Igorju največja ovira. Največje popotne izdatke terja. Da bi dobil delo na ladji in si tako prislužil pot, je težko misliti, saj so danes trgovske ladje tehnično dobro opremljene, in ne potrebujejo priložnostnih delavcev. Najcenejša so takoj čarterska letala. Največ denarja porabi, da pride v deželo, ki jo želi spoznati. Tam pa ima denar le za najnajnajvečje. V nahrbtniku tovor šotor, spalno vrečo, mali plinski kuhanik... Letos poleti se je skoraj tri meseca potopal po Japonski. Vsa pot ga je veljala 100 tisočakov, od tega dobrih 60 tisočakov le pot z letalom do tja. Tam pa je živel skromno, s petsto dinarij v povprečju na dan, kar je resnično malo za dragi Japonsko. Često je spal pri japonskih družinah, pogosto se mu je dogodilo, da so ga povabili na dom. Japonci so resnično prijazni in gostoljubni ljudje, o čemer malo vemo, pravi Igor.

Tolikšnega gostoljubija je bil deležen le še med Eskimi, ki pa so vendarle malce bolj zaprti vase. Niso vajeni turistov, ki jih med Eskimi na Grenlandiji ni srečal. Morda so ga zato z velikim zanimanjem sprejeli medse. Četudi žive v mestu, imajo še vedno nekaj „beduinskega“ v sebi, saj ob nedeljah ob bližnjih vodi postavijo šotor, sušijo in jedo surove ribe. Japonci, ki se vsak dan srečujejo s turisti z vseh koncov sveta, niso prija-

Z vseh svojih potovanj Igor prinese posnete filmske trakove, opremi jih z originalno glasbo in čez zimo predava po šolah, in posameznih krajih. Posebej po Gorenjski, saj je doma iz Srednje vasi pri Šenčurju. Posebej navdušeno ga poslušajo njegovi solarji, učenci osnovne šole na Brodu pri Ljubljani, kjer Igor poučuje glasbo. Igor je akademski glasbenik – trobentec. Trobento je začel igrati pri dvanajstih letih, zdel se mu je glasen, privlačen instrument. Že po letu dni je začel igrati pri kranjski pihalni godbi in morda se še spominjate malega fantiča, ki je stopil na stol, da so ga ljudje lahko videli.

Studentska leta, najbolj brezskrbna in zato primerna za potovanja, so za njim. Danes ima le letni dopust in k sreči ima učiteljski kolektiv osnovne šole na Brodu pri Ljubljani kaže razumevanje za njegovo popotnost in mu odobri tudi kakšen temen izrednega dopusta.

Kam bo šel prihodnje poletje? S topimi pomladanskimi dnevi se bo v njem spet prebudila sla po spoznavanju tujih dežel. Njegova velika želja je spoznati Avstralijo in Novo Zelandijo, nato še Južno Ameriko.

M. Volčjak

Posebne privlačnosti Kriške gore

Lep razgled in domačnost

Koča na Kriški gori nikdar ne sameva, letos pa jo je obiskalo prek tri tisoč planincev — Za to ima zasluge tudi oskrbnik Rado Pančur, 44-letni operni pevec iz Tržiča — Ustrežljivost in dobra volja sta njegovo vodilo

»Vloga oskrbnika je,« naglaša Rado, »da življenje v postojanki načravnava po željah gostov. K nam prihajajo mnogi ljudje zaradi razvedrila in sprostitev. Zakaj jim ne bi zapel lepih pesmi o Kriški gori, Storžiču, Zelenici, ali drugih planinskih in narodnih, ki jih v dolini ni več slišati? Saj je tako lepo, ko se množica obiskovalcev spoji v celoto, v kateri je polno topline, lepih besed in prijateljstva. To človeku pomaga, da se lažje vrača v dolino k vsem obveznostim.«

Zadovoljstvo pomaga tudi njemu, da lažje premošča ovire med prostovoljnimi in poklicnimi delom. Le z dobro voljo, ki mu je ne zmanjšujejo niti drobne skrbi pri upravljanju postojanke niti poščenje ob vsakem vremenu, nameč zmore združiti sedanje oskrbovanje koče in naštote v operi konec tedna. Tudi praznike preživlja na Kriški gori; ves navdušen pripoveduje o letošnjem silvestrovjanju v koči za okrog 70 najavljenih gostov, katere čaka obilje dobre hrane in izvirnega razvedrila. Snuje celo načrte za prihodnje leto, ko namerava še ostati oskrbnik.

»Upam, da bom s prediplomimi izkušnjami v letošnji sezoni uspel zadovoljiti tudi bodoče potrebe gostov. Zmogljivosti koče s približno 70 sedeži in 40 ležišč bodo kar zadostovale, upravljaci koče pa bodo moralni razmisli na boljši opredelenosti kuhinje in ustreznejšem ogrevanju za jedilnico pozimi. Ce si bomo še naprej skupno prizadevali za zadovoljstvo gosta, obisk Kriške gore zagotovo ne bo upadel. Tod bom ostal oskrbnik, dokler mi ne bo zmanjšalo dobre volje,« končuje pogovor Rado Pančur, ki je med planinci priljubljen prav zaradi te svoje odlike.

Besedilo: S. Saje

Slika: F. Perdan

Planinsko priznanje Ivanu Cvaru — Med priložnostno svečanostjo mimo sredo zvečer na Brdu pri Kranju, ki so se je med drugimi udeležili predsednik PZS Tomaž Banovec, dr. Miha Potočnik, predstavniki kranjske občinske skupščine in PD Kranj ter pripadniki armade, so izročili sedanjemu predsedniku Skupščine občine Kranj visoko planinsko priznanje. Planinska zveza Slovenije ga je namreč nagradila z zlatim častnim znakom za dolgoletno sodelovanje in pomoč pri razvoju planinske organizacije ter delovanju gorske reševalne službe. Kot vodilni delavec Iskre se je Ivan Cvar zavzemal tudi za razširjanje organizirane planinske dejavnosti v tem kolektivu. (S) — Foto: F. Perdan

Novo leto bomo nazdravili z vinom

Kapljica iz Goriških Brd

Čeprav so briška vina poznana že vrsto let, še nikdar niso bila tako cenjena kot zadnja leta. Kmetijska zadruga Goriška Brda je lani prejela mednarodno priznanje kot »hiša kakovosti«, predlani so strokovnjaki briško zlato rebulo uvrstili med sto najboljših vin na svetu, merlot, tokaj, pinot in rebula pa so prejeli vrsto zlatih medalj na razstavi vin v Ljubljani. Veliko povpraševanje je tudi po novostih v njihovem proizvodnem programu — po namiznem rdečem vinu in briškem roseju.

Goriška Brda so najzahodnejši košček Slovenije med rekama Idrijo in Sočo, deželica gricov med hrbtom Sabotin in rogljato Krmsko goro. Že davno so Brici spoznali, da so tu naravne razmere za vinogradništvo, kot le maločet v svetu. To so vedeli tudi tuj gospodarji, ki so si dolga desetletja in stoletja lakovnili Brda in briško vino.

Napredni kmetje so kmalu spoznali, da se je moč izkorisčanju uprsti le s trdnim zadružništvom, z organiziranim pridelovanjem grozja in prodajanjem vina. Pred 30 leti so v Dobrovem pričeli graditi vinsko klet, ki je vnesla koščene spremembe v zastarelo obdelovanje starosorntih nasadov in kletarstvo. Ko je bila klet dograjena, je bila

njenja zmogljivost 4.400.000 litrov vina. Kasneje so jo večkrat povečali in danes sprejme že 17.500.000 litrov. Letošnja letina v Brdih ni bila tako obilna kot lani, zato pa je bilo grozje zaradi ugodnega vremena bolj kakovostno.

Briški kmet, ki ima s članstvom v zadrugi zagotovljeno gospodarsko in družbeno varnost, je dolžan ves pridelek grozja oddati Kmetijski zadrugi Goriška Brda. Vinska klet pa mora ne glede na to, kakšna je letina, vse grozje tudi odkupiti. Zadruga tudi v primeru skromne letine niti kilograma grozja ne »uvodi« iz ostalih vinorodnih predelov Jugoslavije. Predela le lastni pridelek in grozje svojih članov. To pa je tudi razlog, če katero leto v trgovinah ali gostinskeh lokalih ni začnosti briške kapljice.

Vinska klet Dobrovo je svetovno znan proizvajalec rebule; med njimi je najbolj cenjena briška zlata, ker vsebuje najmanj žvepla. Strokovnjaki trdijo, da dobro dopolnjuje različne predjedi, ribe in belo meso. Iz skrbno izbranega grozja izdeluje briško pečeno rebulo. Z njim postrežemo kot aperitiv ali ob slaščicah, ko ima temperaturo osem stopinj. Domovina merlotja je francoski Bordeaux, preko Italije pa se je tovrstna trta razširila tudi v Brda. Briški merlot je lahko pitno vino. Gostom ga je najbolje ponuditi, kadar so na mizi pečeno meso, meso na žaru, sir ali divjačina. Briški tokaj je belo vino, bogato z alkoholom, pijemo ga kot aperitiv, dobro pa gre k juham in vsem vrstam sira in mesa. Briški beli pinot pa prija, če ima temperaturo 10 do 12 stopinj in če so na mizi ribe, jajca, siri ali pečeno meso.

Letošnji novosti v proizvodnem programu vinske Kleti Dobrovo sta na-

mizno rdeče vino in briški rose. »Rojstvo« namizno rdečega je povezano z uvedbo sodobnih naprav za sortiranje, ki omogočajo ločevanje grozja po sortah, kakovosti in po tem, ali je iz nižinskih ali višinskih vinogradov. Gre za kakovostno vino, za katerega proizvajalec priporoča, da ga pijemo pri 16 stopinjah. Rose je samotok iz najboljših briških rdečih sort grozja. Je harmonično vino, blagega okusa in zelo pitno; pijemo ga pri temperaturi 12 stopinj, sodi pa zlasti k lažnjem jedem.

Briško, prosim!

Ne tako malo briških vin popijemo tudi na Gorenjskem, saj Kmetijska zadruga Goriška Brda dobro sodeluje s trgovskimi organizacijami, ki so pod okriljem ABC Pomurka, z Živili in Špecerijo Bled.

Ida Lepoša, poslovodkinja Diskont Kranj: »Na zalogi imamo vse vrste briških vin, tudi njihove letošnje novosti — briški rose in namizno rdeče. Kupci veliko povprašujejo po merlotu, belem pinotu, tokaju in po namiznem rdečem, ki je tudi zelo poceni — stane le nekaj več kot 47 dinarjev. Sicer pa opažam, da se pivske navade občanov spremenijo, saj bolj kot po rdečih posegajo po belih vinih.«

Franc Šavs, poslovodja Diskonta Naklo: »Vsak mesec prodamo po-

Ivan Rogelj, skladar za vina v Živilinem skladu v Naklu: »Živila oskrbujejo z briškimi vini gostilne in trgovine v Kranju in okolici, večino Kranjske gore, precejšen del Jesenic ter vse naše trgovine in diskonte na Gorenjskem. Tedensko prodamo v povprečju od 600 do 700 zabojev briških vin zdaj, pred novim letom, pa tudi štirikrat več. Kaže, da sta se tudi briški rose in namizno rdeče dobro uveljavila, saj ju vsak teden prodamo od 120 do 150 zabojev.«

Novosti iz vinske kleti v Dobrovem — briški rose in namizno rdeče.

cenjene potrošnike obvešča, da bo zaradi inventure zaprto

**4. in 5. 1.
1984**

SREČNO NOVO LETO 1984

ARCEOMURKA

LOKA, Proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje n. sol. o. Škofja Loka

**TOZD JELEN — gostinstvo Kranj
Objavlja prosta dela in naloge:**

1. **KUHARJA oziroma KUHARICE za restavracijo Prajerc v Škofji Loki**
2. **KUHARJA oziroma KUHARICE za hotel Jelen v Kranju**
3. **SNAŽILKE za samopostrežno restavracijo Frankovo naselje v Škofji Loki**
4. **SNAŽILKE za gostilno Gorenja Sava in Gaštej (delo se opravlja v obeh obratih)**

Za opravljanje del oziroma nalog kuhanja (kuharice) se lahko prijavijo kandidati s končano poklicno gostinsko šolo — smer kuhanstvo ali kandidatke, ki imajo veselje do dela v kuhinji in imajo že večletne izkušnje na takih delih.

Poskusno delo za kuhanje traja 60 koledarskih dni, za snažilke pa 30 koledarskih dni.

Prošnje z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi oglasa na naslov ABC Pomurka, LOKA, DSSS — Kadrovska služba, Kidričeva 54, Škofja Loka.

bombažna predilnica in tkalnica Tržič

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ n. sol. o.

razpisuje naslednja prosta dela oziroma naloge na podlagi 10. čl. Pravilnika o delovnih razmerjih ter v skladu z 21. čl. Zakona o delovnih razmerjih:

**V TOZD Predilnica
VZDRŽEVANJE STROJEV
(1 oseba za nedoločen čas)**

- Pogoji:**
- poklicna šola tekstilne ali kovinske smeri,
  - znanje s področja vzdrževanja strojnega parka v predilnici,
  - 2 leti delovnih izkušenj,
  - odslužen vojaški rok

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovski oddelek 8 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po roku za vložitev prijav.

Skupščina občine Jesenice
Izvršni svet skupščine
in družbenopolitične organizacije:
občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski odbor ZRVS

Vsem delovnim ljudem in občanom želimo

SREČNO NOVO LETO 1983

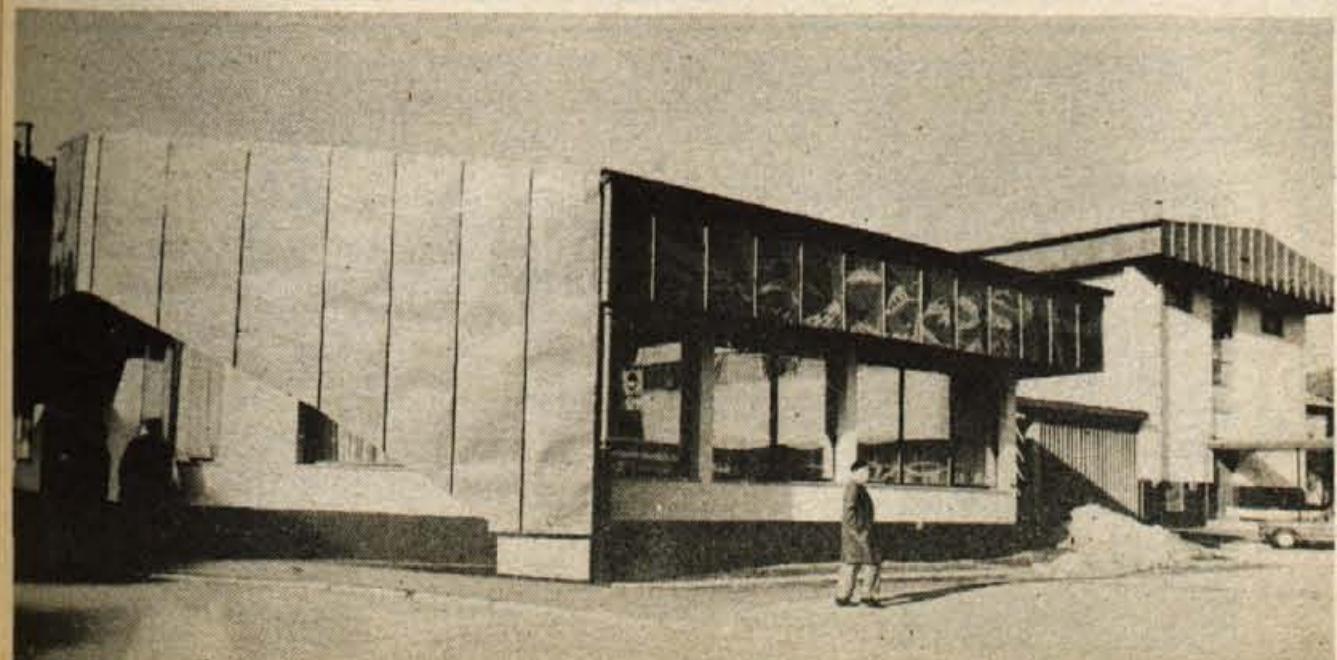
DO TRGOVINA
TOZD Trgovina na drobno Kranj

na 27 bencinskih servisih na območju Gorenjske vam poleg naftnih derivatov nudimo tudi:

avtodele, snežne verige, orodje, avtoelektriko, avtokozmetiko, blago za osebno porabo in različno ostalo blago namenjeno vašemu motornemu vozilu.

SREČNO VOŽNJO V LETU 1984!

KRANJ, Cesta JLA 14, telefon 21-875, 24-440

urbanizem, stavbna zemljišča, investitorski inženiring in stanovanjsko poslovanje

Delovna skupnost želi vsem delovnim ljudem in občanom uspešno novo leto 1984

Poslovnim sodelavcem želimo veliko poslovnega uspeha in sodelovanja tudi v bodoče.
Priporočamo naše storitve.

Želimo vam srečno in uspešno novo leto 1984

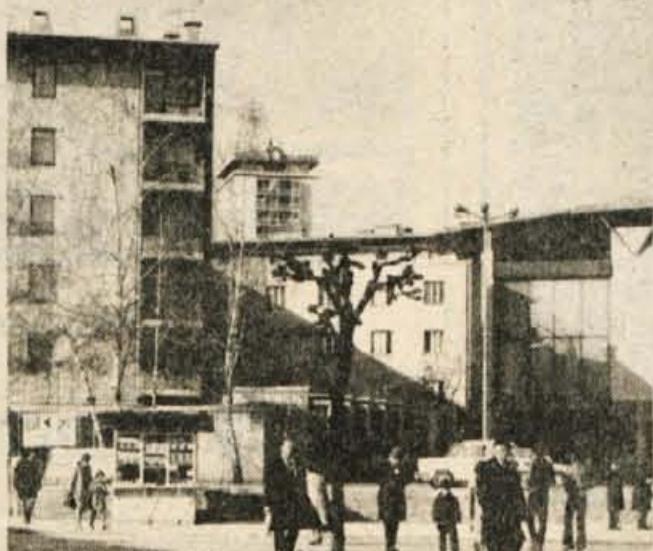
**AVTO MOTO DRUŠTVO
KRANJ**

Vsem svojim članom in poslovnim partnerjem želimo srečno in varno vožnjo v letu 1984

**SKUPŠČINA OBČINE
RADOV LJICA, IZVRŠNI SVET
IN DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE:**

Občinska konferenca SZDL
 Občinska konferenca ZKS
 Občinski sindikalni svet
 Občinska konferenca ZSMS
 Zveza združenj borcev NOV
 Zveza rezervnih vojaških starešin

Vsem delovnim ljudem in občanom želimo SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1984!

Skupščina občine Kranj
in družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

Mnogo delovnih uspehov, uspehov pri urejanju skupnih družbenih zadev, v razvoju in utrjevanju samoupravljanja v delovnih organizacijah in samoupravnih skupnostih pa tudi kar največ osebne sreče in zadovoljstva želijo vsem delovnim ljudem in občanom v letu 1984

SKUPŠČINA OBČINE KAMNIK, IZVRŠNI SVET IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE:

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

Vsem Gorenjem želimo
veliko sreče in uspehov
v novem letu!

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA in OBČINSKE DRUŽBENO- POLITIČNE ORGANIZACIJE

ŽELIMO VSEM DELOVnim LJUDEM
IN OBČANOM SREČNO
NOVO LETO
1984

Frizerski salon **KALAN DANICA**

Titov trg 4 b
Škofja Loka
tel.: 60-138

Cenjenim strankam želimo
srečno novo leto 1984
Se priporočamo!

RESTAVRACIJA »SEJEM«

Savski log
Kranj, tel.: 21-890

Želi svojim gostom srečno novo leto 1984

Na Trgu svobode 23 v Tržiču

Želi cenjenim gostom
in bralcem Glasa srečno novo leto 1984.

GOSTILNA
»PRI JERNEJU«
KOKRICA
Pokopališka 17
tel.: 24-134

*želi bralcem Glasa
in cenjenim gostom
srečno novo leto*

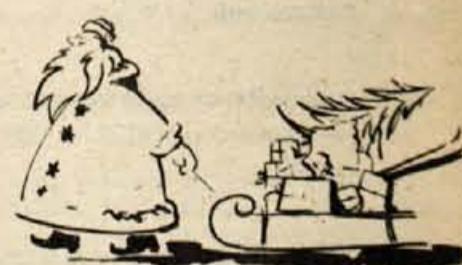
Vsem cenjenim strankam
srečno vožnjo v 1984. letu
želi
avtokleparstvo
avtovleka

KERŽAN FRANC

Preddvor 3
tel.: 45-043

Komunalno podjetje

Odovod p.o.
KRANJ

*Vsem prijateljem in poslovnim partnerjem
želimo srečno in uspešno novo leto 1984.*

ŽELIMO VSEM DELOVnim LJUDEM
IN OBČANOM SREČNO
NOVO LETO

1984

PLANIKA

želi vsem delovnim ljudem
in poslovnim
priateljem srečno
in uspešno novo leto 1984

FOTOGRAF
Janez Žumer
Izdelava fotografij za vse vrste
osebnih dokumentov
V DVEH URAH
KRANJ, Partizanska 4, ☎ 23-893
(pri Prešernovem gaju)

Sekcija taksistov Kranj
vsem bralcem Glasa
želi srečno novo leto
1984 in se priporoča
s svojimi storitvami

TAXI tel.: 24-310

**Obrtno podjetje
za popravilo
in izdelavo tehnic,
popravila kavnih mlinčkov
in mesoreznic**

KRANJ, Benedikova 1
Tel.: 21-534

*Delovnim ljudem in poslovnim priateljem
želimo srečno in uspešno novo leto 1984*

**SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ
in
DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE**

*želijo vsem delovnim ljudem
in občanom
SREČNO NOVO LETO*

**ELEKTROTEHNIŠKO
PODGETJE**

Kranj, Koroška c. 53
35 LET

*želi vsem poslovnim
priateljem
in občanom
srečno
in uspeha polno
novo leto 1984*

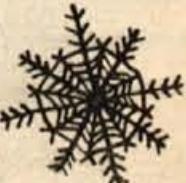
PROJEKTIRA • PROIZVAJA • INSTALIRA • PRODAJA • SERVISIRA

**KIT KMETIJSKO
ŽIVILSKI
KOMBINAT
GORENJSKE n. sol. o.
KRANJ**

- TOZD KMETIJSTVO KRANJ
- TOZD KOOPERACIJA RADOVLJICA
- TOZD MLEKARNA KRANJ
- TOZD OLJARICA BRTOF
- TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ
- TOZD AGROMEHANIKA KRANJ
- TOZD MESO-IZDELKI ŠKOFJA LOKA
- TOZD TRGOVINA NA DROBNO KRANJ
- TOZD KLAVNICA JESENICE
- in DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

*želijo svojim poslovnim priateljem
in potrošnikom srečno in zadovoljno
novo leto 1984*

Obrtna zadruga za prevozne in strojnogradbene
storitve, »PREVOZNIK GORENJSKE« p. o.,
64202 NAKLO 198

*želi vsem delovnim ljudem
in poslovnim partnerjem srečno
in uspešno Novo leto 1984!*

KOKRA, trgovska DO KRAJN

s temeljnimi organizacijami:

**ENGRO, prodaja na debelo
GLOBUS, veleblagovnica
DETAJL, prodaja na drobno
in**

delovno skupnostjo skupnih služb

se tudi v letu 1984 priporoča za obisk v svojih poslovalnicah in želi vsem poslovним partnerjem in cenjenim strankam veliko delovnih uspehov

Frizerski salon

**MILENA
TAVČAR**

Kranj,
Partizanska 18
(pri kokrškem mostu
na Primskovem),
tel.: 23-472

*želi cenjenim
strankam
srečno novo leto
1984 in se priporoča.*

Odperto vsak dan od 13. do
20. ure. V sobotah zaprto.

AGROTEHNIKA GRUDA

TOZD LOVEC, Kranj
Dražgoška 2

vam nudi lovsko, ribiško in
športno opremo.

Smuči, smučarske palice,
vezi, sanke in ostalo za lov-
ski, ribiški in smučarski
šport.

**kamniška
gorčica**

alpina

ŽIRI

*Vsem delovnim ljudem in poslovnim
prijateljem srečno in uspešno novo
leto 1984*

Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

specializirana delovna
organizacija za žakardske
tkanine

*Želi občanom Gorenjske srečno
in uspešno novo leto 1984*

Komunalno, obrtno in gradbeno podjetje Kranj z n. sol. o.

- TOZD KOMUNALA, KRAJN — b. o.
- TOZD OBRAT KRAJN, — b. o.
- TOZD GRADNJE KRAJN, — b. o.
- TOZD OPEKARNE, KRAJN — b. o.

in SAMOUPRAVNA DELOVNA SKUPNOST SKUPNE
SLUŽBE KRAJN

*Delovni kolektiv želi občanom Gorenjske
in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1984*

ISKRA — SREDNJA ŠOLA ELEKTROTEHNIŠKE IN KOVINSKO
PREDELOVALNE USMERITVE KRAJN, p. o. Savska loka 2

razpisuje po sklepu komisije za medsebojna razmerja delavcev na
slednja prosta dela in naloge v usmerjenem izobraževanju:

UČITELJA SPLOŠNIH PREDMETOV — POUČEVANJE FIZIKE

Pogoji:

- visoka izobrazba pedagoške smeri fizike ali pedagoške smeri fizike z matematiko,
- visoka izobrazba splošne, naravoslovne, matematično fizičkalne, industrijske, astronomiske ali meteorološke smeri fizike ali tehnične fizike

UČITELJA POUČEVANJA PRAKTIČNEGA POUKA ELEKTRO USMERITVE — šibki tok

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba elektrotehniške usmeritve — elektro-nik in najmanj 3 leta delovnih izkušenj

LABORANTA ZA POUK ELEKTROTEHNIŠKIH USMERITEV — šibki tok

Pogoji:

- srednja izobrazba elektro stroke

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljajo ali oddajo osebno pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na ISKRA — Srednja šola Kranj, Savska loka 2. O izbiri bomo prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po preteklu roka za vložitev prijav.

KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO
PODGETJE KRAJN,

n. sol. o.
Kranj, Mirka Vadnova 1
TOZD Komunala b. o.

razpisuje prosta dela in naloge

VODJE TOZD KOMUNALA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, ki so določeni v zakonu in družbenem dogovoru, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko šolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri in najmanj tri leta delovnih izkušenj,
- ali višjo šolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri in najmanj pet let delovnih izkušenj,
- da ima organizacijske sposobnosti in izpolnjuje pogoje kadrovanja na najodgovnejše funkcije in naloge po družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike.

Delavca za opravljanje del in nalog vodje TOZD Komunala bomo imenovali za mandatno dobo štirih let.

Kandidati naj pošljajo pismene prijave z življenjepisom in dokazili o strokovni usposobljenosti in izpolnjevanju drugih zahtevanih pogojev v roku 15 dni od dneva razpisa na naslov KOGP Kranj, Mirka Vadnova 1, s pripisom »za razpisno komisijo« za vodjo TOZD Komunala.

Kandidati bomo izbiri pismeno obvestili v 30 dneh od izteka roka za prijavo na objavljeni razpis.

OBČINSKI SODNIK ZA PREKRŠKE JESENICE

Zbor delavcev delovne skupnosti objavlja prosta dela in naloge

STROJEPISKE — ZAPISNIKARICE za nedoločen čas

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- dokončana 4-letna upravno-administrativna šola in eno leto delovnih izkušenj,
- ali dokončana 2-letna administrativna šola in tri leta delovnih izkušenj,
- poskusno delo tri mesece.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o usposobljenosti pošljajo na naslov: Občinski sodnik za prekrške na Jesenicah, Cesta Maršala Tita 37, s pripisom »Objava«, najpozneje do 14. 1. 1984.

Kandidati bodo obveščeni o rezultatih objave v roku 8 dni po sklepu Zbora delavcev delovne skupnosti.

ALPETOUR
TOZD Potniški promet
KRAJN

INTEGRAL
DO SAP
LJUBLJANA

Obvešča cenjene potnike, da s 1. 1. 1984 velja na relaciji TRŽIČ — KRAJN — LJUBLJANA in obratno spremenjen vozni red, kateri je v prodaji na avtobusni postaji Kranj in Tržič.

Hotel KAZINA
Zg. Jezersko priepla

SILVESTROVANJE

Imamo še prostor v sobah in nekaj sedežev v restavraciji. Igra ansambel TREND od 20. do 04 ure zjutraj. Rezervacije sprejemamo na tel.: 44-007. Srečno in veselo v leto 1984

Vabi kolektiv hotela

Delavci Kompašovega motela Medno so dvajsetletnico motela proslavili z otvoritvijo popolnoma prenovljene kuhinje z vsemi pripadajočimi prostori, recepcije, točilnice, restavracije in 30 dvoposteljnih sob. Poleg tega, da so si delavci s prenova izboljšali delovne pogoje, pa so tudi dvignili svojo ponudbo na raven, ki bo zadovoljila tudi najbolj zahtevne goste. Prenova, za katero so sredstva prispevale tudi vse vstale TOZD Kompaša, je stala 15 milijonov din, v pogodbenem roku in kakovitetno pa jo je izvedel Obrtnik Škofja Loka s svojimi kooperantmi.

ALPINA tovarna obutve Žiri
Strojarska ul. 2, n. sol. o.
Delovna skupnost skupnih služb
TOZD Proizvodnja
TOZD Prodaja

Na podlagi sklepov delavskih svetov Delovne skupnosti skupnih služb, TOZD Proizvodnja in TOZD Prodaja razpisujemo prosta dela in naloge

- a) v Delovni skupnosti skupnih služb
VODENJE SLUŽBE NAČRTOVANJA IN ANALIZ za dobo 4 let
- b) v TOZD Proizvodnja
VODENJE SLUŽBE ZA PLANIRANJE PROIZVODNJE za dobo 4 let
- c) v TOZD Prodaja
VODENJE ODPREME za dobo 4 let

Kandidati za razporeditev na navedene delovne naloge morajo poleg vložnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- (a) — visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri ali priznana z delom pridobljena delovna zmožnost za opravljanje določenih del oz. nalog,
— 2 oziroma 4 leta delovnih izkušenj,
- (b) — višja izobrazba čevljarske, organizacijske smeri ali srednja izobrazba čevljarske smeri,
— 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj,
- (c) — višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske ali čevljarske smeri,
— 2 oziroma 4 leta delovnih izkušenj.

Priimek prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh od dneva razpisa na naslov: ALPINA tovarna obutve Žiri, Razpisna komisija za DSSS oz. TOZD Proizvodnja oz. TOZD Prodaja, Strojarska ul. 2, 64226 Žiri.

Smrtna nezgoda

Š. Gorje — V sredo, 28. decembra, nekaj po 18. uri se je v kletnih stanovanjskih hišah Cirila in Metodka pripetila huda nezgoda. M. (roj. 1951) je skupaj s svojo ženo zagrljala drva z električno žago. Žena se je žaga zagozdila, osvobodila pa jo je s sunkovitim potegom. Žena pa je rezilo žage zadelo Boljščak v levo stran vrata in mu prenehalo žilo, tako da je v nekaj sekundah izkrvavel.

Zerjavica v pepelu

Kamna gorica — V torek, 27. decembra, nekaj po polnoči je zagorelo kamni stanovanjske hiše Vidiče v Kamni gorici. Ta večer je Vidič očistila peč na trda goriva, ki v katerem je bilo še nekaj žerjavic, ki je spravila v plastično vrečko in ga postavila v shrambo, ki je bila le posodobljena. Žerjavica pa je čez nekaj dni plastične posode, vnešena so tudi lesena tla. Požar je izbruhnil za 100.000 din škode.

Pretep po vremetni nezgodi

Č. Jarovič — V ponedeljek, 26. decembra, ob 22.30 se je na Cesti talcev v Ljubljani pripetila prometna nezgoda, ki sta trčila dva osebna avtomobila. Vlak je le manjša materialna škoda, zato sta voznika sama uredila samostojnosti. Ko sta imela že urejevali, pa je začel sopotnik iz drugega avtomobila Čazin Jarovič iz Kranja in jih usmeril voznika Veselinu Jovovič, ki se je tudi z breami. Jovovič je Jaroviča s pestjo udaril v noge, tako da je ta padel in z glavo pravilno po tleh. Pri tem mu je počilo v obraz, tako da je bil v bolnišnicu.

GORENJSKA OBLAČILA Kranj
Tozd Konfekcija Jesenice
Savska cesta 1 b

Odbor za medsebojna razmerja objavlja prosta dela in opravila

VRATARJA — TELEFONISTA

Pogoji:

- dokončana osemletka,
- moralno primeren.

Delo se združuje za nedoloden čas s polnim delovnim časom in je v turnusu.

Poskusno delo je 1 mesec. TOZD stanovanja nima.

Kandidati naj pošljajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na gornji naslov. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po izteku prijave.

NESREČE

OBA PREPELJALI V BOLNIŠNICO

Tržič — V ponedeljek, 26. decembra, nekaj po 19. uri se je na lokalni cesti v Pristavi pripetila prometna nezgoda, v kateri sta bila huje poškodovana Zdravko Papler (roj. 1957) iz Krizev in Tinka Križan (roj. 1953) iz Sebenj. Papler se je peljal na kolesu z motorjem, v Pristavi pa je dohitel Križanovo, ki je hodila ob kolesu obloženem s torbo. Papler je ni pravočasno opazil, trčil je vanjo, da je padla in si zlomila gleženj. Padel pa je tudi Papler in obležal v nezavest. Oba so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

AVTO ZANESLO V PEŠCA

Škofja Loka — V ponedeljek, 26. decembra, ob 21.30, se je na regionalni cesti na Sp. trgu pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Silvo Porenta (1958) iz Reteč je peljal po klancu navzdol in zavijal v levo na Sp. trg, na poledejeli cesti pa ga je zaneslo v desno proti parkiranemu avtomobilu, ob katerem sta stala Peter Medlobi iz Poljan in Janez Mrak iz Delnic in trčil vanju. V trčenju si je Medlobi zlomil nogo, Mrak pa je bil le lažje ranjen. L. M.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, atija in ata

FRANCA JERNEJCA-MILČETA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in soborcem Gorenjske, sodelavcem Železarne Jesenice — TOZD Elektro remontne delavnice, ki so se poklonili njegovemu spominu in ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti, sočustvovali z nami, mu darovali vence in cvetje ter nam ustno in pisno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se govornikom in pionirjem za tople besede slovesa v imenu borcev Prešernove brigade, borcev Jeseniško-Bohinjskega odreda, prebivalcem bohinjskega kota in hotelskoturističnih delavcev na Pokljuki, pripadnikov JLA, starešin in vojakov planinske brigade, pionirjev osnovnih šol iz Bohinjske Bistrike in Kranjske gore, skupščin občin, družbenopolitičnih organizacij in društev Gorenjske ter vsem praporčakom. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našega dragega Milčeta spoštovali in ga imeli radi.

ŽALUJOČI: žena Nadja, sin Aleksander, hči Nadja

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

JANEZ OLIFČIČ

Od njega se bomo poslovili v soboto, 31. decembra 1983, ob 15. uri na pokopališču na Bohinjski Beli.

VSI NJEGOVI

Bohinjska Bela, 29. decembra 1983

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očka, sina, brata, strica, zeta, svaka in botrčka

TINETA GOVEKARJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in sodelavcem Planike Kranj, Osnovni šoli Smlednik, Gasilskemu društvu Smlednik, pvcem in govnikoma Branetu Pipanu in Rajku Jenku, za izrečena sožalja, pomoč in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala Nevrološkemu oddelku Kliničnega centra, dr. Jankoviču in tov. Remškarjevi za nesebično pomoč v času zdravljenja. Prav tako smo dolžni zahvalo g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

VSEM IN VSAKOMUR POSEBEJ ŠE ENKRAT HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Dragočajna, 14. decembra 1983

ZAHVALA

V 71. letu nas je zapustil dobri, skrbni mož, oče, brat, starci ata, stric

MIRKO PAPLER

Dovarjev ata z Breznice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Iskrena hvala dr. Rojčevi za skrb in lajšanje bolečin v času njegove bolezni. Posebno se zahvaljujemo gospodom župnikom za lep pogrebni obred, pvcem za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil naš dobrski oče, starci oče, brat in stric

JOŽE HRIBAR

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalja, podarjene vence in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se Domu Albina Drolca v Potočah ter organizaciji ZB Preddvor. Hvala tudi g. župniku za pogrebni obred.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI: hčerki Mari in Francka z družinama, bratje in sestre

Potoče, 24. decembra 1983

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene mame

MARIJE ŽBONTAR

Gregurjeve mame z Zalega loga

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in izrečena pismena in ustna sožalja. Hvala pvcemu zboru »NIKO« za zapete žalostinke, g. kaplanu za pogrebni obred in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJENI

Zali log, decembra 1983

MALI OGLASI tel.: 27-960

PRODAM

Prodam 25 do 180 kg težke PRAŠIČE. Posavec 16, Podnart 13156
PRAŠIČE za zakol, po 190 din za kg, prodam. Sprejemam naročila. KUPIM nad 7 mesecev brez KRAVO. Fujan, Hrašč 5, Smlednik 13370

Nov vzdijiv namizni ŠTEDILNIK, nerjaveč, vrata za kmečko PEČ, prodam. Hrašč 5, Smlednik 13387

Prodam PRASICA, težkega od 110 do 130 kg, cena 210 din za kg. Telefon 43-108 13485

Prodam malo rabljeno PEČ KTK, za 15.000 din, KAD za pralni stroj 684 in motor (nov), SMUČI 170 cm, tekaške SMUČI in ČEVLJE, VERIGE za VW – novejši tip. Vodnik, Skokova 9, Kranj 13527

Prodam polovico PRAŠIČA. Naslov v oglasnem oddelku. 13528

Poceni prodam JEDILNI KOT. Verjetlj, Valjavčeva 4, Kranj 13529

Prodam KRAVO s prvim teletom in jalovo KRAVO. Praprotna polica 13 13530

Prodam mlado KRAVO po prvem teletu za zakol. Prebačevo 41 13531

Ugodno prodam MONTAŽNI VIKEND »Jelovica«, 4x4. Informacije po tel. 064/24-338 13532

Prodam 10 dni starega BIKCA simentalca. Zadraga 15, Duplje 13533

Prodam JAGNJETA za zakol. Žemlja, Vrba 23, Žirovnica 13534

Prodam mlado KRAVO. Jamska 4, Mavčice 13535

Prodam PRAŠIČA za zakol. Zg. Bitnje 41 13536

Prodam LATE za kozolec. Štros, Kocrica 9 Kranj, Dovžanova pot 5 13537

Prodam zimska JABOLKA, domače ŽGANJE in OBRAČALNIK za kosilnico «Buchler». Leše 16, Tržič 13538

Prodam večjo količino BETONSKEGA ŽELEZA, delno na gradbeno posojilo, motorno črpalko za gnojnico in rabljeno STRESNO OPEKO špičak. Sebenje 37, Križe 13539

Prodam dva tedna staro TELIČKO frizijo. Visoko 66 13540

Prodam novo URO za dvotarifni števec. Telefon 43-077 13541

Ugodno prodam generalno popravljen PRALNI STROJ »Rade Končar«. Pene, Mošnje 45

Prodam PRAŠIČA za zakol. Dragocajna 12, Smlednik 13542

Prodam dobro ohranjen nemški RADIO 2 x 7 W. Telefon 47-064 13543

Prodam 8 mesecev brez TELICO simentalko, DOMACE ŽGANJE (slivovko) in sadjevec. Golnik 15 13544

Prodam nemški trajnožarec ŠTEDILNIK küppersbusch, skoraj nov, italijanske posteljne PREVLEKE, še nove, električno KLJUČAVNICO, kuhinjsko TEHTNICO, vse ugodna cena. C. Talec 18, Huje, Kranj – Omejc 13545

Prodam veliko PONY KOLO. Nasovče 14, Komenda 13546

Prodam etažno PEČ em central 20, malo rabljeno. Nemeček, tel. 061/611-390 13547

Prodam delavnega KONJA. Drešar, Hotemače 21, 13548

OKNA – vezana 2 x 170/130, 2 x 80/80 in 1 x 120/80, zasteklena, prodam zelo poceni. Telefon 24-122 13549

Prodam KRAVO, ki bo v kratkem četrti teletila. Sr. Bitnje 23 13550

Prodam težkega PRAŠIČA za zakol. Hrastje 55 13551

Prodam AKUMULATOR 12 V 135 A/h in PRAŠIČKE, stare 7 tednov. Krničar, Babni vrt 10, Golnik 13552

Prodam STRUŽNI AUTOMAT, premera 38, s komplet orodjem in tri plošče BAKRA za žlebove. Britof 165, Kranj 13553

Prodam TELIČKO simentalko, staro 8 tednov za plème ali za zakol. Trstnik 2, Golnik 13554

KRAVO jalovo ali KRAVO za plème prodam. Voklo 44, Šenčur 13555

AVTORADIO-KASETAR stereo, ojačevalce »Booster 4 x 25 W in dva WAL-KI-TALKIJA z deklaracijo, prodam. Telefon 064/26-124 13556

Prodam ročni električni VRTALNI STROJ s stojalom, za 5.000 din in ročni stroj za krivljenje betonskega želeta. Kranj, Jezerska c. 122 13557

Prodam dva BIKCA simentalca, stara po 1 teden. Žeje 16, Duplje 13558

Prodam TELICO in BIKCA, težkega 300 kg, za nadaljnjo reho. Dragočajna 16, Smlednik 13559

Prodam DESKE in PLOHE ter JAGENČKE za zakol in nadaljnjo reho. Telefon 064/47-269 13560

Prodam PRAŠIČA za zakol. Naklo, C. 26. julija 48, tel. 47-696 13561

Prodam polovico mlade KRAVE. Tučaliče 1. Preddvor 13562

Prodam otroško POSTELJICO in POSTELJO z jogiji. Telefon 24-631 13563

Prodam mlado KRAVO simentalko s teletom. Višelnica 15, Zg. Gorje 13564

Prodam gramofon (KENWOOD) s carinsko deklaracijo. Informacije po telefonu: 23-341 int. 67 dopoldan ali na naslov: Meglič Evgenij, Ravne 9, Tržič

Oddam dve mladi PSIČKI mešani. Sluga, Cerkle 139 13565

Prodam ŽREBETA hanoveranca, starega 8 mesecev, in angleža, starega 19 mesecev. Telefon 80-063 13566

Prodam MOPED 15 SLC. Telefon 77-966 13567

Prodam MIZARSKI poravnalni STROJ hobby »Mio Osijek«. Naslov v oglasnem oddelku. 13568

Prodam manjšo HARMONIKO hohner – club 2 B. Telefon 67-274 13569

Ugodno prodam nov KRZNEN OVRATNIK (lisica). Šmid, Podlubnik 337, Škofja Loka (popoldan) 13570

Prodam odrš ŠTEDILNIK »Gorenje« na drva, cena 4.000 din. Telefon 24-506 13571

Prodam ali menjam mlado KRAVO po teletu za pitano goved. Voglie 86, Šenčur 13572

Prodam 3 mesece staro NEMŠKO OVČARKO. Dore Zevnik, Zg. Bitnje 70, Žabnica 13525

Prodam STABILIZATOR električne napetosti, možna uporaba za manjše električne naprave in LETALO na dajinsko vođenje, tip ZLIN L 20, dolžine 2 m, brez motorja in servo-mehanizma. Kličite po tel. 25-439 od 15. do 19. ure ali 23-647 – int. 40 od 7. do 14. ure 13573

Prodam črnobel TELEVIZOR schabub lorenz. Miro Peterrelj, Predosje 85/B, Kranj 13574

Prodam KOSILNICO znamke BCS ali menjam za KRAVO s teletom. Telefon 064-61-438 13634

Poceni prodam MLADIČKI – NEMŠKI OVČARKI, stari 9 tednov. Alič, Trata 15, Škofja Loka 13635

Prodam PRAŠIČA za zakol. Sv. Duš 41, Škofja Loka 13636

Prodam nakladalno PRIKOLICO »Padovani«, 15-kubično, s pogonom Miklavčič, Zabrekve 8, Selca nad Škofjo Loko 13637

Prodam suhe smrekove in macesneve OBLOGE, I. in II. vrste za oblaganje notranjih stropov in sten ter zunanjih NAPUŠČ (pobjon), širina 9.7 in 5 cm. Telefon 064-62-618 13638

Prodam 2 kW termoakumulacijsko PEČ. Vinčarje 16, Škofja Loka 13639

Zamenjam TRAKTOR 404 za manjšega. Glinj 5, Cerkle 13640

Prodam 4 tedne starega BIKCA simentalca. Zg. Brnik 53, Cerkle 13641

Prodam SVINJO po prašičkih, 7 tednov stare PUJSKE in dva PRAŠIČA za zakol. Sp. Brnik 60, Cerkle 13642

Zamenjam mesnatno KRAVO za plème. Pšenična Polica 4, Cerkle 13643

Prodam polovico KRAVE. Velesovo 35, Cerkle 13644

Prodam suha razzagana DRVA in suhe BUTARE. Sp. Bitnje 4, Žabnica 13645

Prodam 140 kg težkega PRAŠIČA za zakol. Štiska vas 4, Cerkle 13646

Prodam 14 dni starega BIKCA. Lahovče 49, Cerkle 13647

Prodam PRAŠIČA za zakol. Poženje 15, Cerkle 13648

Za nadaljnjo reho prodam mladega črnega BIKCA, težkega nad 350 kg, mlado KRAVO in TELICO, obe breji po 6 mesecev, težki okoli 400 kg. Dvorje 56, Cerkle 13649

Prodam KRAVO s teletom ali zamenjam za jalovo. Zalog 62, Cerkle 13650

Prodam 7 tednov staro TELIČKO. Sp. Brnik 38, Cerkle 13651

Prodam PRAŠIČA za zakol, težkega 120 kg. Tenetiše 23 13652

Prodam jedilni in semenski FIŽOL. Lahovče 37 13653

Prodam KRAVO po tretjem teletu, črnobelo, dobro mlekarico. Kordelj, Jamnik 15, Kropa 13654

Prodam PRAŠIČA za zakol. Praše 20, Mavčice 13655

Prodam dve mladi OVCI in OVNA. Hladnik, Pristava 93 pri Tržiču 13656

Prodam PRAŠIČA za zakol. Cerkle 110 13657

Prodam 8 tednov staro TELIČKO simentalko. Podbreze 34, Duplje 13658

Prodam več OVC za zakol ali plème. Šmarjetna gora 5 13659

Prodam PRAŠIČA za zakol ali menjam za goved. Virmaše 42, Škofja Loka 13660

Prodam 300-litrsko ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH in OKOVJE LOOK 77 R. Telefon 064/21-628 13661

Prodam POHIŠTVO za v samsko sobo in 3 kW termoakumulacijsko PEČ. Telefon 26-895 popoldan 13662

Prodam KRAVO, dobro mlekarico, ki bo aprila teletila. Lahovče 14, Cerkle 13663

SPECTRUM 48 K s programi, prodam. Telefon 47-153 13664

Prodam barvni TELEVIZOR. Mrak, Mlakarjeva 17, Šenčur, tel. 25-655 13665

Prodam več ROČNIH VOZIČKOV z derco. Kuhar, Predosje 6 13666

Prodam KRAVO, ki bo drugič teletila in TELETA starega pol leta. Hlebce 15/A, Lesce 13667

Prodam MELOTRON CRUN in APN-4. Telefon 61-660 13703

MALI OGLASI OGLASI, OBJAVE,

DEŽURNI VETERINARI

od 30. 12. 1983 do 6. 1. 1984

za občini Kranj in Tržič

Dr. CEPUDER BOGDAN, dipl. vet., spec., Kranj, Kajuha 23, tel.: 22-994

LIKOSAR DUŠAN, dipl. vet., Visoko 45 a, tel.: 43-150

za občini Radovljica in Jesenice

PAVLJČ FRANC, dipl. vet., Zasip, Stagne 24, tel.: 77-639

za občino Škofja Loka

PIPP ANDREJ, dipl. vet., Škofja Loka, Partizanska 37, tel.: 60-380

Dežurna služba pri Živinorejsko veterinarskem zavodu Gojenšček v Kranju, Iva Slavca 1, tel.: 25-779 ali 22-781 pa deluje nepreklenjeno.

Prodam FORD ESCORT 1100. C. 4. julija 29 (Bistrica 171) pri Tržiču 13504

ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano do decembra 1984, prodam za 5.5

SM. Rupar, Križe 32, Tržič 1505

Prodam dobro ohranjen AMI 8, letnik 1976. Praprotna polica 10 13506

Prodam 126-P, letnik junij 1978, 41000 km, dobro ohranjen in ponovno izoliran proti

Tipanje radiatorjev ni meritev temperature

V jeseniški občini stane ogrevanje iz vročevoda 482,98 dinarjev za kvadratni meter stanovanjske površine — Najcenejše ogrevanje zaradi plavškega plina — Prvič bodo sanitarno toplo vodo merili v vsakem stanovanju

Jesenice — V Sloveniji nimamo enotnega sistema cen ogrevanja, po občinah obračunavajo ogrevanje različno: od kvadratnega metra stanovanjske površine do števila družinskih članov, zato prihaja do neskladja in velikih razlik. V republiški komisiji splošnega združenja za energetiko so se zato že domenili, da bodo izračunali ceno po stanovaniku, ki živi v stanovanju s 60 kvadratnimi metri površine in ima stanovanje 45 watov na kubični meter izgube. To naj bi postala zakonska osnova za novogradnje, ki so dodatno toplotno izolirane.

Tudi na Gorenjskem plačujemo izredno različne cene za ogrevanje stanovanj, med najcenejšimi pa so pri jeseniškem vročevodu, saj dobivajo energijo iz Železarne.

ZA 30 ODSTOTKOV NIŽJA CENA

»Z jeseniško Železarno imamo že več let sklenjen samoupravni sporazum o proizvodnji, distribuciji, dobavi in potrošnji energije,« pravi vodja Vročevoda pri Biroju za urbanizem inženir Brane Noč. »Železarna predlaga za vsako sezono ceno, mi pa potem po usklajevalnem postopku končno ceno za porabnika. Letos smo se začeli dogovarjati že aprila, ko je bila najprej predlagana za 74 odstotkov višja cena od lanske. Do julija sta se podražila še mazut pa zemeljski plin, kar smo ustreznost uskladili in tako nam je skupnost za cene odbriila končno povprečno ceno 482,98 dinarjev za kvadratni meter. Prišli smo do 50-odstotne podražitve.«

80 odstotkov v tej ceni predstavlja gorivo, 20 odstotkov je delež dobave, v sami dobavi pa je znatno največji strošek amortizacija. Za

ogrevanje se na Jesenicah namejna okoli 20 milijonov dinarjev in več kot 10 milijonov so stroški dobane.

V občini so kotlarne, pri katerih je seveda cena različna. Kjer kurijo s kurilnim oljem, denimo na Tomšičevi, je planska cena ogrevanja 54,48 dinarjev, v Kranjski gori 67,54 dinarjev, na Koroški Beli 55,56 dinarjev. Energija v vročevodu se proizvaja iz 70 odstotkov mazuta in 30 odstotkov plavškega plina in ker je ta plin odpadni, porabniki plačajo za 30 odstotkov manj. Cista cena toplotne energije brez plavškega plina bi bila 665,98 dinarjev.«

TIPANJE RADIATORJEV NI NOBENO MERILO

Ljudje smo za mraz različno občutljivi. 2300 družbenih stanovanj na Jesenicah je priklučeno na vročevod iz Železarne. V njih živi 6.600 ljudi, ki imajo kaj različno mnenje o temperaturi prostora. Večkrat prihaja do urgenc in pri vročevodu se v takih primerih takoj odprijeva merit temperatura. Z digitalnimi termometri stopijo na sredino sobe in v višini 75 centimetrov nad podom pomerijo temperaturo, ki velja tisti dan. Zakonsko določena je 19 stopinj in če je jasno, da je nižja več kot dva dni, takim uporabnikom za tiste dni ne zaračunajo »negretja«.

Vse preveč je takih, ki zgolj s tipanjem ugotavljajo, da radiatorji »nič ne grejejo«, uradne dopise s tako ugotovitvijo pošiljajo celo hišni sveti. Nihče pa v resnicu ne meri, saj se temperatura spreminja s hladno zunanjim. Jeseniški vročevod je pri minus 10 stopinjah zunanje temperature pošiljal v radiator-

je 60 stopinj, pri plus 10 stopinjah pa le še 40 stopinj in razumljivo je, da radiatorji niso bili tako topli kot prej.

DVOMLJIVA NAMESTITEV STEVEV

Vročevod dnevno pobira podatke po vsej mreži. Zgodi se, da Železarna ne dovaja ob mrzlih dneh dovolj toplotne energije. Tedaj določeni objekti »izpadajo«, vendor so doslej vsem izpade odraževali. Tako so na primer na Cesti revolucije stanovalci dobili denar nazaj.

Vrtevanje je posebno poglavje: v izolacijah so ogromne rezerve in tako je predlog posebne pozornosti, da bi reševali probleme gradbeništva na Gorenjskem tudi tako, da bi sanirali in toplotno izolirali vse družbene objekte. Naš odnos do energije je še vedno malomaren, saj se nikoli ne pritožujemo, če imamo prevroče. Še nam ne pride na misel, da bi radiatorje priprili. Nekateri se zavzemajo za stevce, kar pa je spet dvomljiva stvar. Zdaj so meritve enakomerno porazdeljene, z namestitvijo števcev pa bi bilo močno prizadeti tisti, ki imajo slab bivalni standard, ki po vse leto ne vidijo sonca. Na Jesenicah bi bile velike razlike med novim stanovanjskim objektom na Beli, z veliko sonca, in starim stanovanjem v Podmežaklji, kjer pozimi sonca sploh ni.

Na Jesenicah vročevod daje tudi sanitarno vodo, ki jo merijo po objekti. Letos se je podražila za 25 odstotkov. V novo stolpnu poleg hotela Pošta bodo v stanovanja že vgradili števce za toplo vodo na principu daljninskega odčitavanja. To bo prvi primer na Gorenjskem. Voda se pač veliko lažje meri kot toplotno ogrevanje, vsaj stanovalec v sredi blokov in stolpnic kar precej ogrevajo že sosedje z radiatorji ob vseh straneh.

D. Sedej

GLASOVA ANKETA

Le tako naprej

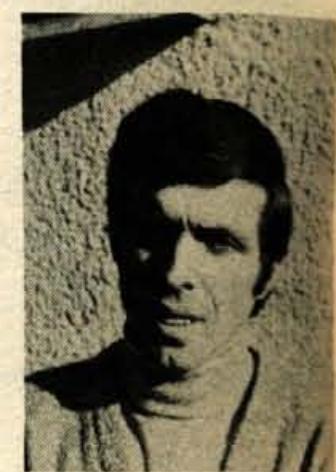
Glasova anketa je ena od rubrik, ki se je deloma spremenjala, sicer najdlje obdržala na zadnjem strani časopisa. O vsem mogočem smo v njej spraševali, se pogovarjali z bralei, naročniki, krajanji... V uredništvu smo si ob tej rubriki vedno prizadevali, da smo bili aktualni, da smo sledili dogodkom, se pogovarjali o stvareh, ki so bile zanimive tako za kraj, organizacijo ali širši krog. Nič koliko bralec, naročnikov, delovnih ljudi in krajanov, starejših in mlajših... je bilo že sogovornikov. Za zadnjo številko v tem letu smo se odločili, da poprašamo, kaj trije od naših številnih bralevcov menijo o Glasu, kako so zadovoljni z njim, kaj najprej preberejo, če kaj pogrešajo in svetujejo.

Nada Mustar iz Stražišča: »Na Glas sicer nisem naročena, vendar ga redno prebiram. Dobim ga v službi, kjer sem nekako »zadolžena«, da spremjam vse tisto, kar pišete v njem o gradbeništvu. Zahme je to zanimiv časopis in razumljivo je, da imate veliko naročnikov. Pišete o stvareh, ki jih v dnevnom časopisu ne zasledim. To pa je tudi tisto, zaradi česar je Glas pribljujen in za marsikoga nepogrešljiv. Nimam pripombe in želim vam, da bi imeli prihodnje leto čimmanj težav pri vašem delu; tudi takšnih na primer, kot ste jih imeli letos zaradi pomanjkanja papirja.«

Andrej Strniša iz Kranja: »Na Glas smo pri nas naročeni že od vsega začetka. Nejrazličnejša imena je že imel ta gorenjski časopis. Sedanje ime se mi zdi kar pravšnje. Mislim, da je kratko, razumljivo in, kar se mi zdi najpomembnejše, tudi tradicijo ima. Sicer pa menim, da je Glas bogat in kvalitetni časopis. Kdor ga redno prebira, lahko ugotovi, kako se trudite, da bi bil čim boljši. Jaz ga običajno najprej prelistam in pogledam naslove, potem se ustavim pri zunanjosti politiki, pri obrtništvu, če kaj pišete s tega področja, in potem seveda pri športu. Precej je v Glasu gospodarskih tem. Nedvomno so razmere danes takšne, da je o tem nujno pisati. Vendor pa vse bolj stopajo v ospredje socialnovarstvena vprašanja. Razen tega se mi nekatere rubrike na trenutke zdijo malce nesodobne; gorenjske kraje bi morda lahko malo pozivili. Prav gotovo si tudi prizadevate, da bi dobili kakšne nove sodelavce, kar bi osvežilo časopis. Pri športu bi moral bolj poupariti masovnost in rekreacijo; v današnji številki na primer ne pišete, kakšen je bil zaključek turnirja v malem nogometu. Pa obrtništvo bi lahko imelo stalno mesto v časopisu... Sicer pa kar tako naprej, saj opažam, da se kvaliteta časopisa nenehno izboljšuje.«

Miran Roblek s Kokrice: »Mama ima naročen časopis, odkar izhaja. In ker smo vsak dan skušaj, ga zato tudi redno prebiram. Običajno najprej preberem krovniko oziroma poročila o nesrečah, potem pa še ostalo. Morda bi morali še več pisati o ljudeh; o življenju in delu v krajevnih skupnostih. Mislim, da so letos prav v krajevnih skupnostih zabeležili vrsto uspehov s prostovoljnimi delom in različnimi akcijami. Opažam, da skušate biti tudi kritični do problemov in težav; morda bi bili včasih lahko še bolj, saj izvajenje ni le črno in belo. Sicer pa je Glas na Gorenjskem zelo pribljujen časopis in so ljudje zelo navezani nanj; posebno na vasi, na kmetijah, kjer je poleg Kmekega glasa naročena na Glas najbrž kar vsaka hiša.«

A. Žalar

»Završalo je, se stemnilo in stene so se zamajale...«

sosednji hiši, kamor sem pogledal, pa je bilo vse v najlepšem redu...«

Razdejanju po viharju je najprej sledil šok. Vendor je bilo treba hitro in trezno razmišljati. Franci je najprej poklical na zavarovalnico, kjer so mu svetovali, naj se čimprej loti popravila in da bodo prišli, ko bodo lahko. Potem je prišel mimo milijčnik iz Predvorja, pa poštar... Tako so se začeli prvi nasveti, kje dobiti material in česa se najprej lotiti. Popoldne, ko so prišli z dela, so si razdejanje začeli ogledovati sosedje in drugi.

»Naslednje jutro sem najprej šel vprašati za opoko. Dobil sem jo. Potem pa so prišli tako rekoč vsi hrkrati. Nenadoma ni ničesar več manjkalo. Vsakdo je imel nekaj doma. Delali smo ves dan in ob 9. uri zvečer je bila 225 kvadratnih metrov velika streha prekrita. Rekel sem že: nisva mogla verjeti in ne vem, kako naj se zahvaliti.«

Zdaj ni čas za popravila; spomladi se jih bom lotil. Ne vem sicer, kolikšna je škoda, bojim pa se, da je velika. Čakam, da bo prišel cenilec od zavarovalnice in da se pogovorimo. Potem bo treba čimprej nabaviti material...«

Skrbelo ju je. Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.

A. Žalar

Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavnik zavarovalnice kmalu oglasil...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporocil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagli.